

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI
ZA ROK 2024

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
I. ZADANIA I STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI	5
1.1. Zadania i ramy prawne.....	5
1.2. Struktura organizacyjna	6
1.3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli	7
1.4. Warunki lokalowe	11
1.5. Zasady udzielania świadczeń pomocy społecznej - informacje podstawowe.....	12
II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI	14
III. FORMY UDZIELANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	15
3.1 Finansowe formy wsparcia realizowane w 2024 r.....	16
3.1.1 Świadczenia pieniężne	16
3.1.2 Świadczenia niepieniężne	19
3.2. Niefinansowe formy wsparcia.	27
3.2.1 Praca socjalna	27
3.2.2 Interwencja kryzysowa	30
3.2.3 Poradnictwo specjalistyczne	30
3.2.4 Procedura Niebieskie Karty.....	31
IV. PRACA Z DZIECKIEM I RODZINĄ	33
4.1 Praca socjalna na rzecz rodziny i dziecka.....	33
4.2 Wsparcie asystenta rodziny	35
4.3 System pieczy zastępczej	36
4.4 Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza”	37
4.5. Wypoczynek letni.....	38
V. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH	41
5.1 Klub Integracji Społecznej	41
5.2 Prace społecznie użyteczne.....	46
5.3 "Pomoc w domu" w ramach prac społecznie użytecznych.....	48
VI. PRACA Z OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	48
6.1. Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnienia.....	48
6.2. Klub Trzeźwego Życia	49
6.3. Bezdomność.....	51
6.4. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	52
VII. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	52
7.1. Zespół ds. pomocy osobom starszym.....	52
7.2. Zespół ds. domów pomocy społecznej.....	54
7.3. System wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami.....	55
7.3.1. Usługi opiekuńcze.....	56
7.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	56
7.3.3. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze.....	57

7.3.4. Program osłonowy „Teleopieka”	58
7.3.5. Program „Opieka 75+” – edycja 2024.....	58
7.3.6. Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024	59
7.3.7. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024	59
7.3.8. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024.....	60
7.4. Dzienny Dom SENIOR+	61
7.5. Rozwadowski Klub Seniora.....	63
7.6. Warsztat Terapii Zajęciowej.....	64
VIII. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ MOPS	67
8.1. Organizowanie społeczności lokalnej	67
8.1.1. Centrum Aktywności Lokalnej - Klub „Wesoła Gromadka”	71
8.1.2. Projekty i inicjatywy zrealizowane we współpracy z mieszkańcami Stalowej Woli i partnerami.....	74
8.2. Klub Wolontariusza	76
8.2.1. Akcje organizowane przy współudziale wolontariuszy.....	77
IX. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH	78
9.1. Koordynacja gminnych programów społecznych	78
9.2. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych i programów rządowych..	79
9.2.1. Projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych.....	79
9.2.2. Programy Rządowe dofinansowane z budżetu państwa.....	81
X. WYRÓŻNIENIA, WYDARZENIA CYKLICZNE	82
10.1. Wyróżnienie w formie listu gratulacyjnego Wojewody Podkarpackiego.....	82
10.2. Stalowowolska Paczka Pomocy - Edycja 2024 – Samotny ale nie sam.....	82
XI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI PRZY REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNANYCH POTRZEB	83
XII. KUCHNIA I ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA.....	86
XIII. FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI MOPS.....	86
XIV. PODSUMOWANIE.....	88
XV. WNIOSKI, ZAŁOŻENIA I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	96
WYKAZ TABEL.....	99

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli przedstawia sprawozdanie z działalności za 2024 rok w odniesieniu do zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Stalowej Woli (podstawa prawna art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej).

Sprawozdanie ma na celu ocenę efektywności podejmowanych działań oraz wskazanie obszarów wymagających dalszego rozwoju, aby jak najlepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców miasta.

W sprawozdaniu ujęto zadania i strukturę organizacyjną Ośrodka, formy wsparcia w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz wydatki finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Wielkość udzielonej pomocy oraz liczbę osób obrazują zestawienia tabelaryczne.

Przedstawiono również formy aktywizacji klientów pomocy społecznej w zakresie podejmowania działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem w oparciu o projekty własne i programy pomocowe z zakresu pomocy społecznej realizowane, także w partnerstwie z innymi podmiotami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli systematycznie poszerza swoją działalność, podejmuje nowe inicjatywy poszukując skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych, prowadzi niestandardowe działania. Pozyskuje również środki zewnętrzne na projekty, które pozwalają na włączenie nowych, dodatkowych form wsparcia. Współpracuje z wieloma instytucjami, organizacjami pozarządowymi i lokalną społecznością.

Wypełniając swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes mieszkańców. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców miasta. Zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego.

W celu realizacji coraz większej ilości zadań wiedza pracowników musi wykraczać poza problematykę pomocy społecznej i obejmować szerokie spectrum informacji koniecznych w procesie udzielania pomocy osobom i rodzinom tego wymagającym. Coraz bardziej istotne staje się również stosowanie interdyscyplinarnych rozwiązań, pogłębianie współpracy i budowanie partnerstw na rzecz pobudzania szeroko pojętej aktywności osób i rodzin trafiających do systemu pomocy społecznej.

Realizując zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z wdrożoną polityką zarządzania ryzykiem i objęta jest kontrolą zarządczą.

I. ZADANIA I STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI

1.1. Zadania i ramy prawne.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ustawy.

Do podstawowych zadań Ośrodka należy między innymi realizacja zadań własnych gminy oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o pomocy społecznej, w tym m.in.:

- rozpoznawanie potrzeb społecznych oraz poddanie analizie i ocenie zjawisk będących ich źródłem,
- organizowanie funkcjonowania pomocy społecznej w mieście z uwzględnieniem rozwoju nowych form pomocy i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb, oraz prowadzenie i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń,
- prowadzenie profesjonalnej działalności - w szczególności pracy socjalnej - ukierunkowanej na pomocy osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pokonywania trudnych sytuacji życiowych i pełnego funkcjonowania w społeczeństwie,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin w ramach społeczności lokalnej,
- opracowywanie i współuczestniczenie w tworzeniu dokumentów planistycznych w obszarze polityki społecznej miasta - strategii, programów, oraz ich realizowanie adekwatnie do przypisanych odpowiedzialności,

a także realizacja zadań wynikających z innych ustaw, w tym:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zadań wynikających z programów rządowych, w tym ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych a także pomocy rodzinom, których członkami są osoby niepełnosprawne,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawą podejmowanych działań były również akty wykonawcze do ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw a w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpień 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych),
- Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028,
- Uchwała Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Szczegółowe zadania realizowane przez MOPS, odnoszące się do wymienionych uregulowań prawnych, wynikające z rozeznaczonych potrzeb oraz zakres ich realizacji określają odpowiednio Uchwały Rady Miejskiej w Stalowej Woli.

1.2. Struktura organizacyjna.

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na rozpoznane potrzeby społeczne mieszkańców miasta Stalowa Wola i określona w oparciu o analizę i ocenę występujących zjawisk, powodujących zapotrzebowanie na różne formy wsparcia.

Diagnozą potrzeb lokalnego środowiska zajmuje się **Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej**, w ramach którego funkcjonują zespoły pracowników socjalnych specjalizujących się w pracy socjalnej z konkretnymi grupami dyspanseryjnymi:

- Zespół diagnostyczny,
- Zespół ds. pomocy rodzinie,
- Zespół ds. asysty rodziny,
- Zespół ds. pomocy osobom starszym,
- Zespół ds. domów pomocy społecznej,
- Zespół ds. osób bezdomnych,
- Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej.

Zespół diagnostyczny grupuje pracowników pierwszego kontaktu, którzy diagnozują sytuację osób i rodzin zgłaszających się do Ośrodka po pomoc, ustalają główne przyczyny dysfunkcji rodziny i kierują do odpowiedniego zespołu problemowego, ewentualnie obsługuje klientów MOPS nie wymagających systematycznego wsparcia w formie pogłębionej pracy socjalnej.

Zespoły problemowe pogłębiają diagnozę społeczną, opracowują program pomocy, podejmują działania edukacyjne, motywacyjne, wspierające, w oparciu o wzajemną współpracę z innymi podmiotami i poradnictwo specjalistyczne w sytuacji złożoności występujących problemów. Natomiast inicjowanie i wspieranie oddolnych ruchów samopomocowych i obywatelskich powierzone zostało Organizatorom Społeczności Lokalnej przy wsparciu Klubu Wolontariusza.

Dział Usług realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych z tytułu wieku lub niepełnosprawności, w tym również dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dzieci autystycznych. Realizuje również Programy wspierające osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami.

Ewidencją realizowanych przez MOPS świadczeń pomocy społecznej w systemie POMOST a także ich ekspedycją oraz planowaniem środków finansowych na ich zabezpieczenie a także dokonywaniem analiz i oceny zjawisk które powodują zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej zajmuje się **Dział Obsługi Świadczeń**.

W celu sprawnego identyfikowania lokalnych potrzeb i określania kierunków rozwoju wybranych zagadnień polityki społecznej utworzony został w strukturze Ośrodka w marcu 2023 r. **Zespół ds. realizacji projektów i programów**. Realizuje min. zadania związane z osiągnięciem celu założonego w projektach realizowanych przez Ośrodek, finansowanych ze środków zewnętrznych, odpowiada za prawidłowy przebieg ich realizacji, spełnienie wszystkich wymagań formalnych i merytorycznych związanych z wykorzystaniem środków przyznanych na jego realizację, zgodnie z umową o dotację i ogólnymi zasadami finansowania projektów.

Aktywizacja i integracja społeczna osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją prowadzona jest w: **Klubie Integracji Społecznej i Klubie Trzeźwego Życia**, oraz w ośrodkach wsparcia dziennego: **Dziennym Domu Senior +, Rozwadowskim Klubie Seniora, Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego - Świetlicy „Tęcza” i jej filii, Warsztacie Terapii Zajęciowej**, który jest samodzielną jednostką funkcjonującą w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

MOPS zabezpiecza obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych. Jest to zadanie obowiązkowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracę Zespołu i grup diagnostyczno - pomocowych koordynuje wskazany przez Dyrektora MOPS pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego:
- koordynowanie pracy grup diagnostyczno - pomocowych powoływanych do podejmowania interwencji w indywidualnych przypadkach przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup diagnostyczno - pomocowych.

W strukturze MOPS znajduje się również **Kuchnia**, która przygotowuje posiłki dla uczestników ośrodków wsparcia działających przy MOPS oraz funkcjonujących w mieście dwóch Środowiskowych Domów Samopomocy.

1.3. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy, wynikającym z art. 17 ust.18 ustawy o pomocy społecznej. Kadrę MOPS zatrudnioną na dzień 31 grudnia 2024 r. w ramach 165,00 etatów stanowiło 179 osób (w tym 2 osoby na umowę zastępstwo).

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym. Zgodnie z art. 116 ust. 1 może to być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie lub ukończyła studia podyplomowe z zakresu metodyki i metodologii pracy socjalnej w uczelni realizującej studia na kierunku praca socjalna lub w zakresie pracy socjalnej, po uprzednim ukończeniu studiów na jednym z w/w kierunków.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym natomiast kwalifikacje zawodowe asystentów rodzin reguluje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Również odpowiednie przygotowanie zawodowe posiada pozostała kadra pomocnicza, administracyjno-finansowa z uwagi na stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań i konieczność stałego doskonalenia zawodowego, systematycznego poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności.

Większość pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli legitymuje się wykształceniem wyższym - **100 osób**, przy czym wykształcenie wyższe magisterskie posiada **79 osób**, wyższe licencjackie **21 osób**. Ponadto w 2024 roku było zatrudnionych **64 osób** z wykształceniem średnim, w tym **26 osób** ukończyło szkoły policealne, **12 osób** z wykształceniem zawodowym oraz **3 osoby** z wykształceniem podstawowym. Dodatkowo, dzięki ustawicznemu doskonaleniu wiedzy w wyniku podnoszenia kompetencji zawodowych w ramach specjalizacji zawodowych **28 pracowników** posiada 1-wszy stopień specjalizacji, **19 pracowników** 2-gi stopień specjalizacji w tym 6 pracowników posiada zarówno 1 –wszy oraz 2 – gi stopień specjalizacji.

Ponadto w 2024 roku 137 pracowników Ośrodka podnosiło swoje kwalifikacje i umiejętności praktyczne poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach, szkoleniach, konferencjach organizowanych przez firmy zewnętrzne.

MOPS rokrocznie sięga po zatrudnienie subsydiowane na podstawie zawieranych umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli. Łącznie w 2024 roku zatrudnionych było 8 osób w ramach prac interwencyjnych na stanowisku opiekun w ośrodku pomocy społecznej (7 osób) oraz pracownik socjalny (1 osoba), 2 osoby w ramach robót publicznych na stanowisku pomoc administracyjna i robotnik gospodarczy, 2 osoby skierowane przez PUP miały możliwość odbycia stażu w zawodzie: pracownik socjalny i opiekun w Świetlicy, 41 osób świadczyło pracę w formie umowy zlecenie jako asystent osobisty osoby niepełnosprawnej oraz opiekun w ramach usług sąsiedzkich.

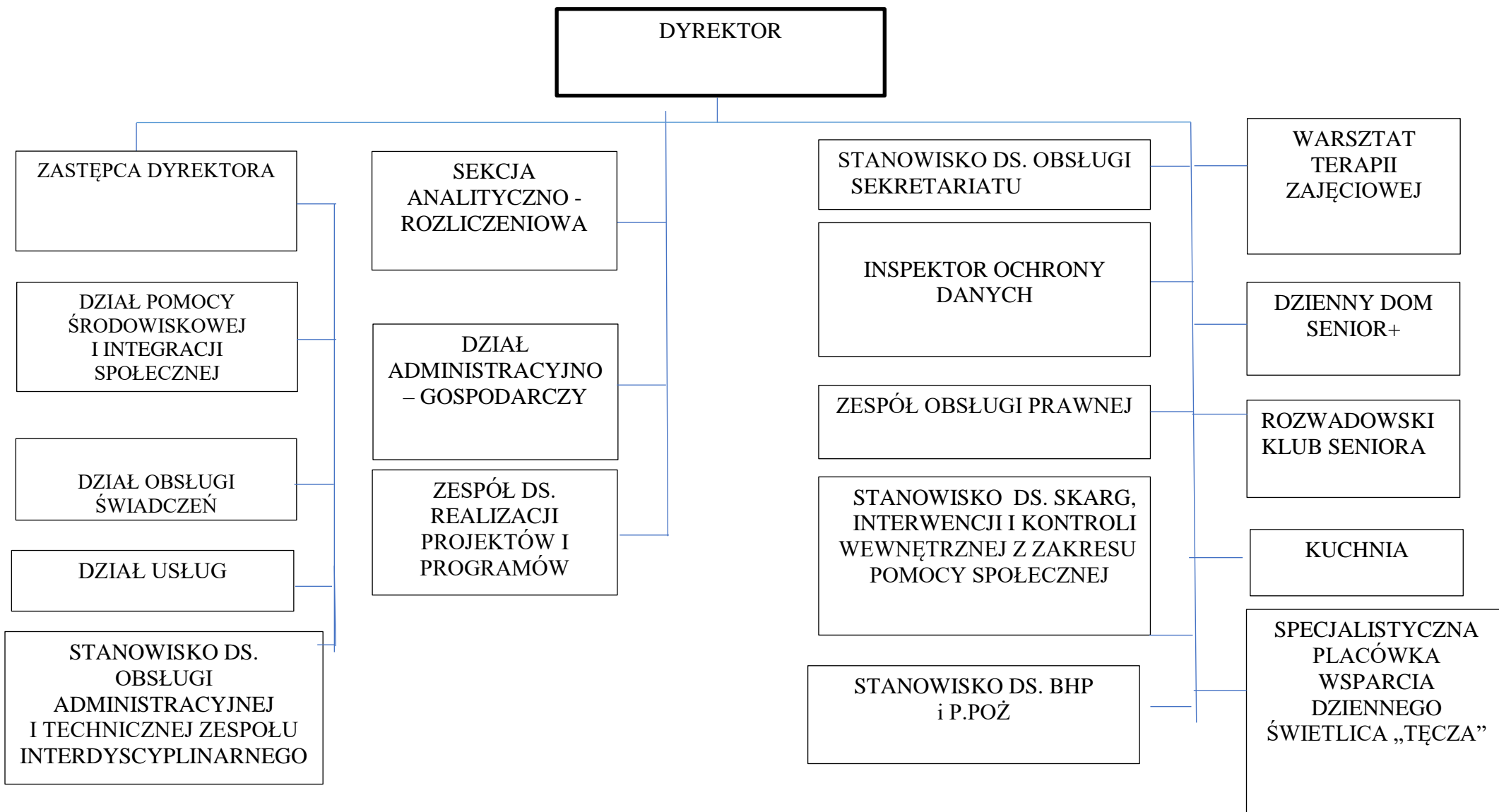
Zatrudnienie pracowników Ośrodka w etatach w 2024 r. przedstawia tabela nr 1 a wewnętrzny podział organizacyjny na dzień 31 grudnia 2024 roku przedstawia Schemat organizacyjny MOPS w Stalowej Woli (str. 10).

TABELA NR 1 ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW W MOPS

Lp.	Dział/ Sekcja/Zespół/Ośrodek wsparcia	Osoby
1.	Administracja	8
2.	Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej	49
3.	Dział Usług	48
4.	Dział Obsługi Świadczeń	10
5.	Dział Administracyjno - Gospodarczy	11
6.	Zespół projektowy	4
7.	Sekcja analityczno - rozliczeniowa	4
8.	Dzienny Dom Senior +	7
9.	Rozwadowski Klub Seniora	2
10.	Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica „Tęcza” + Filia	12
11.	Kuchnia	7
12.	Klub Trzeźwego Życia	1
13.	Warsztat Terapii Zajęciowej	16
	RAZEM	179

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STAŁOWEJ WOLI – 165,00 etatów

1.4. Warunki lokalowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli prowadzi swoją działalność w dwuskrzydłowym i dwukondygnacyjnym, podpiwniczonym budynku przy ul. Dmowskiego 1, o łącznej powierzchni użytkowej 2.212,11 m². Poprzez rozbudowę i przebudowę budynku MOPS na przełomie roku 2017/2018 poprawiła się dostępność bazy lokalowej MOPS, a przede wszystkim poprawił się komfort zarówno osób korzystających z usług społecznych jak i pracujących w MOPS pracowników socjalnych, a dzięki temu jakość świadczonych usług społecznych i oferty udzielanych świadczeń.

W widocznych dla interesantów MOPS miejscach, zarówno w starej jak i nowej części budynku znajdują się tablice informacyjne o rozmieszczeniu poszczególnych Działów i stanowisk pracy. Na parterze w nowej części budynku usytuowany jest punkt informacyjny dla klientów MOPS. W 2024 r. w wyniku realizacji projektu pt. „Mops bez barier!” usunięto barierę architektoniczną dostępu i wejścia do budynku poprzez wymianę ciężkich drzwi w „nowej” części budynku MOPS. Zakupiono krzesło do ewakuacji osób z niepełnosprawnością np. w czasie pożaru. Poprzez zakup dwóch przenośnych pętli indukcyjnych zlikwidowano barierę komunikacyjną. Dzięki współfinansowaniu

z PFRON dostosowano stronę internetową MOPS w zakresie zamieszczenia informacji o działalności MOPS i ważnych informacji dla klienta, w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywany maszynowo, nagrania w języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania usunęły barierę w dostępie do informacji cyfrowej.

Zostały wykonane plany tyflograficzne na papierze wypukłym wraz z tabliczkami opatrzonymi w piktogramy, tabliczkami z zaznaczonymi kondygnacjami, informujące o funkcji danego pomieszczenia, co przyczyniło się do usunięcia bariery informacyjnej, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnościami nie poczują się zagubione i będą mogły pewniej poruszać się po budynku.

Pracownicy MOPS w przeważającej części pracują w pokojach trzyosobowych. W sytuacjach wymagających szczególnej intymności rozmowy pracownicy socjalni mają do dyspozycji specjalnie przygotowany do tego celu pokój (tzw. przyjazny) na piętrze w nowej części budynku, w którym odbywają się również spotkania psychologa z klientem, który jednocześnie pozostaje do dyspozycji dla osób, które zgłaszają się do pracownika socjalnego w towarzystwie dzieci. Ponadto pracownicy mogą korzystać z sali spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup diagnostyczno - pomocowych oraz ewentualnie w starej części budynku z sali konferencyjnej.

Na parterze budynku MOPS od stycznia 2018 r. funkcjonuje Dzienny Dom Senior +, który powstał z przekształcenia istniejącego od 1994 r. Dziennego Domu Pobytu dzięki pozyskaniu środków finansowych z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020 - Edycja 2018 moduł I.

W pomieszczeniach piwnicznych starej części budynku MOPS od września 2000 r. funkcjonuje Klub Trzeźwego Życia. Natomiast w pomieszczeniach piwnicznych nowej części budynku MOPS od stycznia 2020 r. na podstawie umowy użyczenia działła Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego prowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli oraz Archiwum MOPS.

W budynku MOPS i jego otoczeniu znajdują się udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd, winda, miejsca parkingowe, toaleta.

1.5. Zasady udzielania świadczeń pomocy społecznej - informacje podstawowe.

Głównym celem pomocy społecznej jest podejmowanie działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób i rodzin, zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia się oraz integracji ze środowiskiem. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające ze wsparcia instytucji pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej poprzez wykorzystanie własnych zasobów (materialnych i niematerialnych), możliwości i uprawnień.

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje szeroki katalog powodów uprawniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, są to w szczególności: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna. Katalog ten nie jest zamknięty i dopuszcza możliwość udzielenia pomocy ze względu na wystąpienie innej niż wymienione w ustawie przyczyny.

Prawo do świadczeń pomocy społecznej warunkuje również próg dochodowy, tzw. **kryterium dochodowe**, które podlega weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Ostatnia weryfikacja kwoty kryterium dochodowego obowiązującego w 2024 roku (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej) miała miejsce w styczniu 2021 roku i wynosiło ono odpowiednio:

- 1) dla osoby samotnie gospodarującej - **776 zł**,
- 2) w przypadku rodziny - dla osoby w rodzinie – **600 zł**.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie, której dochód przekracza kryterium dochodowe może być przyznana pomoc bezzwrotna lub na zasadach zwrotu części lub całości kwoty przyznanego świadczenia.

W związku z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej (ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw) **od 1 stycznia 2024** uległa zmianie zarówno wysokość zasiłku stałego, jak i zasady jego ustalania. W myśl zmian jest on ustalany w wysokości różnicy pomiędzy dochodem a wartością 130 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Po zmianach, począwszy od 1 stycznia 2024 roku zasiłek ten jest ustalany w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie;
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Oznacza to, że w obu przypadkach wysokość zasiłku stałego nie może przekroczyć 1 000 zł i nie będzie mogła być niższa niż 100 zł miesięcznie (dotychczas 719 zł i 30 zł).

Katalog różnych form wsparcia jest różnorodny. MOPS w Stalowej Woli realizuje świadczenia pieniężne oraz niepieniężne (w tym m.in.: posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, schronienie, niezbędne ubranie) ale przede wszystkim szeroko rozumianą pracę socjalną na rzecz

poprawy funkcjonowania osób i rodzin, prowadzoną w indywidualnych sprawach a także w środowisku lokalnym oraz specjalistyczne poradnictwo prawne i psychologiczne. Praca socjalna polega na wspieraniu lub wywoływaniu zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przewyższania trudnych sytuacji życiowych.

Identyfikacja osób wymagających pomocy oraz diagnoza ich sytuacji społecznej następuje w drodze wywiadu środowiskowego, który pozwala na określenie powodów, z których jednostka lub rodzina znalazła się w kryzysie i wymaga interwencji ze strony Ośrodka. Wywiad środowiskowy stanowi również podstawę do wydania decyzji administracyjnej w sprawie przyznania lub odmowa przyznania świadczeń z pomocy społecznej, za wyjątkiem świadczeń w formie pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, uczestnictwa w klubach samopomocy, wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2024 r. wydano łącznie **5464** decyzji administracyjnych. Poniższa tabela przedstawia liczbę wydawanych w Ośrodku decyzji z podziałem na ich rodzaje.

TABELA NR 2 **DECYZJE ADMINISTRACYJNE W SPRAWACH ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

RODZAJE DECYZJI	LICZBA DECYZJI
Decyzje przyznające różnego typu świadczenia	3853
Decyzje: uchylające, zmieniające, umorzenia, odstąpienia od żądania zwrotu świadczeń, itp.	1508
Decyzje odmowne, w tym w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści	103
ŁĄCZNIE	5464

Głównymi powodami odmowy przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla 62 rodzin w 2024 roku były m.in:

- dochód przekraczający kryterium dochodowe - 19 wnioskodawców,
- brak okoliczności uzasadniających udzielenia pomocy (zasada fakultatywności świadczeń z pomocy społecznej) – 19 wnioskodawców,
- brak współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej lub marnotrawienie przyznanych świadczeń– w 22 przypadkach,
- brak podstaw prawnych do ponownego przyznania jednorazowego świadczenia pieniężnego zgodnie z art.31 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – 2 osoby.

W 2024 roku wydane zostało również 41 decyzji odmownych w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści – tj. o sytuacji dochodowej i majątkowej studenta i jego rodziny, ubiegającego się o stypendium socjalne na podstawie art. 88 ust. 4 ustawy prawo o szkolnictwie. Odmowa wydania takiego zaświadczenia wynikała z braku danych rodziny studenta w systemie POMOST stanowiącym bazę danych Ośrodka.

II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI

Z danych demograficznych Urzędu Miasta Stalowa Wola wynika że według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 53 758 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy (dane z roku 2021 - 56 540 osób, dane z roku 2022 – 55 618, dane z roku 2023 – 54 833), z czego 30,00 % (16 096 osób) stanowiły osoby starsze tj. w wieku emerytalnym (wzrost o 2 %, w stosunku do roku poprzedniego), 55,00 % osób w wieku produkcyjnym (spadek o 2 % w stosunku do roku ubiegłego) a osoby w wieku od 0 do 17 lat stanowiły 15,00 % ogółu mieszkańców (utrzymuje się na stałym poziomie w stosunku do roku poprzedniego).

W 2024 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem 1052 rodzin (1749 osób w rodzinie) w tym osoby starsze w wieku 60/65 lat i więcej stanowiły 22,93 % ogółu osób objętych działaniami MOPS. Wśród rodzin korzystających z pomocy dominowały gospodarstwa jednoosobowe – 67,87 % ogółu, a rodziny z dziećmi stanowiły 19,30 % ogółu rodzin.

Tabela Nr 3 przedstawia typy rodzin objętych wsparciem MOPS.

TABELA NR 3 TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ MOPS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem	1052	1749
w tym gospodarstwa jednoosobowe	714	714
Rodziny z dziećmi ogółem	213	756
w tym rodziny niepełne	66	206
Rodziny emerytów i rencistów	369	433
w tym: gospodarstwa jednoosobowe	317	317

Głównymi powodami udzielenia świadczeń z pomocy społecznej przez MOPS w drodze decyzji administracyjnej w 2024 r. były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo a w następnej kolejności bezrobocie, problem alkoholowy, bezdomność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przytoczone dane w poszczególnych rubrykach tabeli nr 4 nie podlegają sumowaniu, gdyż u osób i rodzin pozostających w zakresie działania pomocy społecznej wielokrotnie występuje więcej niż jedna przesłanka objęcia pomocą.

TABELA NR 4 POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINIE
Ubóstwo	423	598
Bezdomność	89	90
Potrzeba ochrony macierzyństwa	17	81
w tym : wielodzietność	13	65

Bezrobocie	238	413
Niepelnosprawność	518	679
Długotrwała lub ciężka choroba	642	815
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	55	181
w tym: rodziny niepełne	42	138
rodziny wielodzietne	14	64
Przemoc w rodzinie	18	24
Alkoholizm	184	213
Narkomania	4	5
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	29	31
Zdarzenie losowe	3	6
Sytuacja kryzysowa	2	4

III. FORMY UDZIELANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2024 roku MOPS świadczył różne rodzaje i formy wsparcia, przy czym świadczenie w formie pracy socjalnej realizowane było zgodnie ze Standardami metodycznego postępowania obowiązującymi w MOPS, natomiast w każdym przypadku korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowane było min. rzecznictwo, poradnictwo, udzielanie informacji, emocjonalne wsparcie.

Do świadczeń pieniężnych należały:

1. zasiłek stały;
2. zasiłek okresowy;
3. zasiłek celowy w tym: specjalny zasiłek celowy i zwrotny zasiłek celowy;
4. wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd.

Świadczenia niepieniężne:

1. praca socjalna;
2. składki na ubezpieczenie zdrowotne;
3. pomoc rzeczowa;
4. sprawienie pogrzebu;
5. poradnictwo specjalistyczne;
6. schronienie;
7. posiłek;
8. niezbędne ubranie;
9. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia;
10. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia;
11. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej;
12. interwencja kryzysowa.

Prawo do korzystania z powyższych świadczeń, z wyłączeniem wynagrodzenia dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki, pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego, uzależnione jest od kryterium dochodowego i przyznawane jest na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2024 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem **1052 rodzin**, z czego w formie świadczenia w drodze decyzji administracyjnej **885** rodzin natomiast **167** rodziny skorzystały wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej.

TABELA NR 5 LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ogółem liczba rodzin, objętych wsparciem pomocy społecznej	1052	1749
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	167	528
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie pomocy społecznej	885	1221
w tym: świadczenia pieniężne	588	870
świadczenia niepieniężne	550	738

3.1. Finansowe formy wsparcia realizowane w 2024 roku.

3.1.1. Świadczenia pieniężne.

Zasiłek stały - świadczenie obowiązkowe przeznaczone dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub z tytułu niepełnosprawności. Kryterium wieku, oznacza osiągnięcie wieku emerytalnego określonego w Ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (kobiety 60 lat, mężczyźni 65 lat życia). W przypadku niepełnosprawności uprawnienia przysługują tylko osobom legitymującym się niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym lub całkowitą niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z dniem 1 stycznia 2024 roku weszły w życie zmiany korzystne z punktu widzenia świadczeniobiorców. **Od tego dnia obowiązuje kryterium dochodowe do obliczania zasiłku stałego w wysokości 130%**, nie zaś – jak to miało miejsce w 2023 roku – 100% kryterium dochodowego. Pozostałe przepisy, w tym zasady przyznawania zasiłku stałego nie uległy zmianie.

W 2024 roku MOPS przyznał lub kontynuował z lat poprzednich uprawnienia do tego świadczenia dla **271 osób** z 267 rodzin. Średnia miesięczna wysokość świadczenia wynosiła 832,21 zł.

W skali roku łączna kwota wypłaconych świadczeń, **w całości sfinansowanych z budżetu państwa**, wyniosła **2 186 203 zł**.

Charakterystykę osób uprawnionych do zasiłku stałego w 2024 roku przedstawia tabela nr 6.

TABELA NR 6 LICZBA OSÓB I POWODY PRYZNANIA ZASIŁKU STAŁEGO

Wyszczególnienie	Liczba osób
Ogółem liczba osób uprawnionych	271
w tym z powodu:	
- niepełnosprawności w stopniu znacznym	49
- niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym	196
- z powodu wieku	26

w tym:	
- osoby samotnie gospodarujące	241
- osoby w rodzinie	30

Zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Kwotę zasiłku ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby lub rodziny a posiadanym dochodem z tym, że nie może być ona niższa niż 50% tej różnicy, która stanowi część gwarantowaną zasiłku, finansowaną z budżetu państwa, natomiast w pozostałej części, finansowanej z budżetu gminy, zasiłek ma charakter fakultatywny.

W 2024 roku zasiłki okresowe przyznano dla **298 rodzin (492 osób w rodzinach)**, na łączną kwotę **652 498 zł**. Dotacja budżetu państwa wynosiła 619 357 zł co stanowiło 94,92 % ogólnej kwoty wydatkowanej na ten cel, a środki własne gminy wyniosły 33 141 zł, tj. 5,08 % łącznej kwoty wypłaconych świadczeń.

TABELA NR 7 **ZASIŁEK OKRESOWY Z PODZIAŁEM NA POWÓD JEGO PRYZNANIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba	Oczekiwanie na świadczenie emerytalno-rentowe
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	129	57	32	7
Średni czasokres przyznanego świadczenia w miesiącach	6,9	4,00	6,63	3,14
Średnia wysokość świadczenia w zł	410,66	305,89	339,16	396,14

Zasiłek celowy przyznawany jest osobom/rodzinom, których dochód kształtuje się poniżej kryterium dochodowego, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw mieszkań, a także kosztów pogrzebu.

Jest to świadczenie fakultatywne, zaliczane do zadań obowiązkowych gminy i w całości pokrywane z budżetu gminy.

W 2024 roku zasiłek celowy przyznano 422 osobom w 417 rodzinach i wypłacono 3375 świadczeń. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 658 259 zł.

Poniższa tabela przedstawia najczęściej zgłaszane potrzeby na realizację których przyznawane były zasiłki celowe w roku sprawozdawczym.

TABELA NR 8 REALIZACJA ZASIŁKU CELOWEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	RODZAJ ZABEZPIECZONEJ POTRZEBY						
	Opłaty za czynsz i media	Koszty leczenia	Zakup żywności*	Opał	Zakup odzieży	Niezbędny remont	Zakup sprzętu domowego
Liczba rodzin którym przyznano zasiłek celowy	67	70	276	16	19	1	8
Liczba wypłaconych świadczeń	109	116	2517	18	27	1	17
Łączna kwota wydatków na realizację zasiłków w zł	31 651	24 460	372 171	26 933	4 090	148	21 225
Średnia wysokość świadczenia w zł	290,38	210,86	147,86	1496,28	151,48	148	1 516,07

*Zasiłki celowe na zakup żywności realizowane były głównie w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028

Specjalne zasiłki celowe lub zasiłki pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku były przyznawane osobom i rodzinom, nie spełniającym kryterium dochodowego, które zgłaszały trudności finansowe z powodu wysokich kosztów leczenia, zajęć komorniczych ich własnych dochodów, spłacania zadłużeń bankowych itp. Znaczną grupę świadczeniobiorców stanowiły osoby, których podstawowym źródłem dochodu były niskie świadczenia z ZUS.

Zasady zwrotu świadczeń przyznanych pod warunkiem zwrotu ich części lub całości reguluje Uchwała Nr XX/254/15 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 14 grudnia 2015 roku.

Specjalne zasiłki celowe przyznano **170 osobom z 170 gospodarstw domowych**, wypłacono 401 świadczeń na łączną kwotę **130 957 zł**. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 326,58 zł. Do najczęściej zgłaszanych potrzeb, które nie mogły zostać zaspokojone we własnym zakresie były: opłaty koszty leczenia – 86 rodzin, opłaty za media – 72 rodzin, zakup żywności – dla 2 rodzin.

Zasiłki celowe na zasadach zwrotu przyznane zostały 33 osobom/rodzinom (łącznie 44 świadczeń w skali roku) na łączną kwotę **61 735 zł** w szczególności na zakup opału dla 24 rodzin, na zakup drzewa opałowego dla 2 rodzin, na zakup kabiny prysznicowej wraz z brodzikiem i niezbędnym osprzętem dla 1 rodziny, na dofinansowanie zakupu kuchenki elektryczno-gazowej dla 1 rodziny, na koszt posprzątania mieszkania dla 1 rodziny, na zakup wersalki 2 rodziny, na dofinansowanie zakupu specjalistycznego łóżka dla 1 rodziny oraz pokrycie kosztów leczenia dla 2 rodziny. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 1403,07 zł. W większości przypadków odstąpiono od żądania zwrotu poniesionych przez gminę na ten cel wydatków z uwagi na charakter zgłaszanych potrzeb uwzględniając sytuację osobistą i majątkową tych osób i rodzin.

W sytuacji stwierdzonego marnotrawienia lub zagrożenia marnotrawienia przyznawanych świadczeń z pomocy społecznej MOPS miał możliwość przyznawania świadczenia pieniężnego w formie bonów towarowych wydawanych w nominałach 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł na podstawie umowy zawartej z „Społem” Powszechną Spółdzielnią Spożywców w Stalowej Woli na dostawę bonów towarowych, realizowanych w wyznaczonych do tego celu sklepach. Taka forma realizacji świadczeń

pieniężnych została zastosowana odpowiednio do 18 osób korzystających z zasiłków stałych; z zasiłków okresowych – 39 osoby.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przysługuje opiekunowi (ustanowionemu przez sąd opiekuńczy) w przypadku, gdy sąd opiekuńczy przyzna na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo jednorazowe w dniu ustania opieki lub zwolnienia go od niej. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. W odróżnieniu od innych świadczeń z pomocy społecznej, przyznawane jest na podstawie postanowienia Sądu, niezależnie od spełnienia kryterium dochodowego, bez decyzji administracyjnej i konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

W 2024 roku MOPS zrealizował **173 świadczeń** miesięcznych dla 7 osób na łączną kwotę **63 000 zł**. Średnia miesięczna wysokość świadczenia wynosiła **364,16 zł**.

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę.

Konflikt zbrojny w Ukrainie spowodował masowy napływ do Polski osób z terytorium Ukrainy poszukujących w naszym kraju schronienia, spowodował potrzebę pilnego i doraźnego zapewnienia pomocy i wsparcia. Ustawa z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt był uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust 1 ww. ustawy i którzy zostali wpisani do rejestru PESEL – kwalifikowali się do przyznania pomocy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowego. Świadczenie to zostało uchylone z dniem 1 lipca 2024 roku. Jednorazowe świadczenie wypłacono dla **17** obywateli Ukrainy na kwotę **5 100 zł** (dotacja Fundusz Pomocy).

3.1.2. Świadczenia niepieniężne.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne - MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **239 osoby** uprawnione do zasiłku stałego, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Jest to zadanie własne o charakterze obligatoryjnym, dotowane z budżetu państwa w wysokości 80 % przy zapewnieniu udziału własnego w wysokości 20 %. W 2024 roku składki na ubezpieczenie zdrowotne, w łącznej wysokości **181 391 zł**, w całości finansowane były z budżetu państwa.

Na podstawie art. 55 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, do zadań zleconych gminie należy wydawanie decyzji w sprawie uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych przez okres 90 dni dla osób nieuprawnionych do świadczeń zdrowotnych z innego tytułu, spełniających kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym tą formą pomocy **objęto 85 osób**, wydając 139 decyzji bez finansowych zobowiązań dla gminy.

Obowiązek zapewnienia posiłku - polega na zapewnieniu jednego gorącego posiłku dziennie osobom nie mogącym go sobie zapewnić we własnym zakresie ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność, brak środków finansowych czy warunków do przygotowania posiłku. Obejmuje ono również dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

Zadanie to realizowane było w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, przyjętego Uchwałą Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 roku (M.P. z 2023 r. poz. 881) oraz w oparciu o Uchwałą Nr LXI/803/2023 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do poziomu 200% kryterium uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte programem. Z założenia Programu udział własny gminy winien wynosić 40 % pełnego kosztu jego realizacji.

MOPS realizował obowiązek zapewnienia posiłku w dwóch formach tj. w naturze w ramach przyznanego gotowego posiłku, dla osób wymagających stosowania szczególnej diety w formie zasiłku celowego na zakup żywności w celu przygotowania posiłku. Ponadto w okresie prowadzonej przez placówki szkolne nauki zdalnej forma posiłku dla dzieci zamieniana była na świadczenie pieniężne dla rodziców w celu przygotowania tego posiłku w warunkach domowych.

Świadczenie w formie posiłku realizowane było w placówkach oświatowych (żłobki, przedszkola, szkoły) a także w Restauracji „Stal” prowadzonej przez Zakład Produkcyjno Handlowy „WODEX” Sp. z o.o.

Łącznie Programem objętych zostało **676 osób**, w tym z posiłków skorzystało **316 osób** z 235 rodzin, z czego 91 dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym od 0 do ukończenia szkoły ponadpodstawowej i 225 osób dorosłych. Z zasiłku celowego skorzystało **430 osób** z 264 rodzin.

Ogólny koszt Programu wyniósł 1 081 227 zł, z czego dotacja z budżetu państwa wyniosła 80 % tej kwoty tj. 864 957 zł, natomiast udział własny gminy stanowił 20 % , tj. kwota 216 270 zł.

W kwocie tej mieści się również zakup naczyń jednorazowych wykorzystywanych do pakowania posiłków dla klientów MOPS, co było podyktowane względami sanitarnymi oraz dowóz posiłku do miejsca zamieszkania dla 50 osób starszych, z niepełnosprawnościami mających trudności z przemieszczaniem się. Usługa przygotowania i wydawania posiłku dla świadczeniobiorców MOPS w Restauracji Stal w roku 2024 była realizowana przez Zakład Produkcyjno – Handlowy „WODEX” Sp. Z o.o.

Tabela nr 9 przedstawia całościowe wykonanie zadania gminy w zakresie zapewnienia posiłku osobom tegoż posiłku potrzebującym, w oparciu o realizowany Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

TABELA NR 9 REALIZACJA PROGRAMU POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU

DANE CHARAKTERYZUJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU	DANE LICZBOWE
Liczba osób objętych zadaniem w tym: dzieci do ukończenia szkoły ponadpodstawowej	676* 170
Liczba osób korzystających z posiłku w tym: dzieci w wieku od 0 do ukończenia szkoły ponadpodstawowej	316 91 (w tym 72 – szkoły i przedszkola)
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego na przygotowanie posiłku w tym: dzieci w wieku od 0 do ukończenia szkoły ponadpodstawowej	430 135

Łączna kwota wydatków w zł	1 081 227
w tym:	
- na posiłki	711 983
- na zasiłki celowe	369 244
Kwota dotacji w zł	864 957
Wkład własny w zł	216 270

* Liczby obrazujące ilość osób korzystających z posiłku i zasiłku celowego nie podlegają sumowaniu, gdyż w ciągu roku ta sama osoba mogła zamiennie skorzystać z posiłku lub zasiłku celowego, w związku z czym ujęta jest w obu pozycjach jednocześnie.

Poza realizowanym Programem „Posiłek w szkole i w domu” osoby i rodziny o dochodzie powyżej 200 % kryterium dochodowego, w sytuacjach szczególnych, korzystały z pomocy w formie posiłku w oparciu o Uchwałę Nr XX/254/15 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 14 grudnia 2015 rok w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, posiłków, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych. Uchwała ta daje możliwość, w uzasadnionych przypadkach przyznania pomocy w naturze w formie posiłku pod warunkiem zwrotu całości lub części świadczenia a w przypadku formy pieniężnej w formie specjalnego zasiłku celowego na podstawie art.41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie 70 osób. Posiłki realizowane były w Restauracji "Stal" prowadzonej przez Zakład Produkcyjno Hadlowy „WODEX” Sp. z o.o. a poniesione na ten cel wydatki **dla 52 osób**, wyłącznie w ramach budżetu gminy, **wyniosły 251 988,79 zł**. W sytuacji 35 osób odstąpiono od żądania zwrotu poniesionych na ten cel wydatków, gdyż ich zwrot mógłby stanowić dla tych rodzin nadmierne obciążenie. Tytułem odpłatności za posiłek od pozostałych 17 osób uzyskano kwotę 25 836,71 zł.

Pomoc rzeczowa / Niezbędne ubranie

Przyznanie niezbędnego ubrania należy do zadań własnych obligatoryjnych gminy. Zabezpieczenie tej potrzeby następuje poprzez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku. Pomoc ta realizowana jest w formie rzeczowej albo w drodze świadczenia pieniężnego skierowanego na ten cel. W latach poprzednich działalność Ośrodka w tym zakresie w formie rzeczowej wspierały organizacje pozarządowe, głównie Polski Czerwony Krzyż. Dodatkowo pracownicy MOPS zabezpieczali zgłaszane potrzeby w tym zakresie w ramach pozyskiwanej odzieży, obuwia i akcesoriów dla dzieci (wózki, łóżeczka) od osób prywatnych, w tym także otrzymywanych w ten sposób sprzętów gospodarstwa domowego (sprzętu AGD, mebli). W pozostałych sytuacjach jak np. braku odzieży odpowiedniej do pory roku lub rozmiaru, na zabezpieczenie niezbędnego ubrania przyznano pomoc finansową w formie zasiłków celowych dla 19 rodzin na łączną kwotę **4 090 zł** oraz specjalnego zasiłku celowego dla 20 rodzin na łączną kwotę **3 200 zł**.

Schronienie - Obowiązek udzielenia schronienia osobie będącej w kryzysie bezdomności jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to jest realizowane poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w schroniskach, noclegowniach, w domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Na terenie miasta Stalowej Woli funkcjonuje Noclegownia dla mężczyzn prowadzona przez Stalowowolskie Koło Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, które otrzymuje dotację z budżetu gminy, w ramach ogłaszanych konkursów na realizację zadania publicznego pod tytułem „Prowadzenie

na terenie miasta Stalowej Woli noclegowni dla bezdomnych mężczyzn w okresie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r.”.

Natomiast z uwagi na brak miejsc dla bezdomnych kobiet, mężczyzn (w formie schroniska) oraz osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają dodatkowo częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych zawarto trzy umowy na realizację tego zadania, stosując ustawę o zamówieniach publicznych:

- w celu realizacji usługi schronienia dla bezdomnych kobiet ze Schroniskiem dla kobiet w Rudniku, prowadzonym przez Caritas Diecezji Sandomierskiej,
- dla osób bezdomnych, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy z Akademią Innowacji Społecznych prowadzącą Schronisko w Gwizdaju,
- w celu realizacji usługi schronienia dla bezdomnych mężczyzn ze Schroniskiem w Dębicy prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Dębica.

W 2024 roku gmina Stalowa Wola wydatkowała łączną kwotę **434 181 zł**, na zabezpieczenie schronienia **dla 58 osób w kryzysie bezdomności** z czego :

- kwotę 191 481 zł na realizację schronienia dla osób w kryzysie bezdomności poza terenem Stalowej Woli w tym dla 6 kobiet w Schronisku dla bezdomnych kobiet w Rudniku nad Sanem, dla 1 kobiety i 1 mężczyzny w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Gwizdaju oraz dla 10 mężczyzn w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn w Dębicy.
- kwota dotacji 242 700 zł dla Stalowowolskiego Koła Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta na prowadzenie na terenie miasta Stalowa Wola noclegowni dla 18 bezdomnych mężczyzn, w której w skali roku przebywało łącznie 40 osób bezdomnych.

Pobyt w jest odpłatny a zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w 2024 r. regulowała uchwała Rady Miasta Stalowej Woli Nr XVI/177/2019 z dnia 26 września 2019 r.

Tytułem odpłatności za pobyt w schroniskach przez osoby tam skierowane pobrano kwotę **34 003,84**.

W 2024 r. rozpoczęła się przebudowa i rozbudowa Schroniska w Stalowej Woli. Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie z Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego zasilanego środkami budżetu państwa w ramach rządowego programu bezzwrotnego wsparcia budownictwa mieszkaniowego. Całkowita wartość projektu, zgodnie z umową z dnia 19.10.2023 r. wynosi 8 016 872,92 PLN, w tym: 6 178 912,12 PLN – dofinansowanie 1 837 960,80 PLN – wkład własny Gminy.

W wyniku realizacji projektu powstanie schronisko dla osób bezdomnych, w którym przewidziano pokoje mieszkalne dla 52 osób. Osoby przebywające w ośrodku będą zaopatrywane w posiłki dostarczane z kuchni. Dodatkowo na każdym piętrze wydzielono aneks kuchenny do sporządzenia indywidualnych posiłków wyposażony w kuchenkę i lodówkę oraz szafki kuchenne. W budynku wydzielono pomieszczenie do spotkań indywidualnych oraz pracownię komputerową wyposażoną w 2 stanowiska z dostępem do Internetu. Na parterze zlokalizowano pokój pomocy medycznej i opieki pielęgnacyjnej. W budynku zaprojektowano także pomieszczenia na ogrzewalnię, niepołączone ze schroniskiem. Pokój ogrzewalni wraz z wyposażeniem sanitarnym przeznaczony będzie dla 15 osób.

Sprawienie pogrzebu lub pokrycie kosztów pogrzebu należy do obowiązkowych zadań własnych gminy w sytuacji, gdy osoba zmarła nie nabyła uprawnień do świadczenia pieniężnego z systemu ubezpieczeń społecznych, nie posiada rodziny lub której rodzina z ważnych powodów nie może pochować lub

ponieść związanych z pochówkiem kosztów. Obowiązek ten realizuje się w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zadanie sprawienia pogrzebu realizowane było na podstawie Umowy zawartej w dniu r. pomiędzy Gminą Stalowa Wola reprezentowaną przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej a Zakładem Pogrzebowym MEMENTO Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Stalowej Woli.

W 2024 roku sprawiono 10 pogrzebów osobom samotnym (w tym 1 osobie w kryzysie bezdomności), które nie posiadały uprawnienia do pochówku w ramach własnego zabezpieczenia społecznego oraz bliskich krewnych, którzy taki pochówek mogliby zorganizować, zlecając w całości wykonanie usługi firmie pogrzebowej. Łączna kwota wydatków na ten cel wynosiła **33 647 zł**.

Świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym obowiązkowym gminy. To forma pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a takiej pomocy są pozbawione z uwagi na samotne zamieszkiwanie. Mogą być przyznane również wówczas, gdy najbliższa rodzina: wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni takiej pomocy zapewnić nie mogą, np. z uwagi na swoją aktywność zawodową.

W zależności od kondycji fizycznej osoby korzystającej z pomocy w formie usług obejmują one w szczególności:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych takich jak: zakup artykułów spożywczych i innych niezbędnych w gospodarstwie domowym, przygotowanie posiłku, utrzymanie w czystości pomieszczeń używanych przez osobę,
- opiekę higieniczną i pomoc w czynnościach związanych z fizjologią i toaletą,
- zamawianie wizyt lekarskich lub zapewnienie kontaktu z lekarzem w sprawach dotyczących zdrowia i realizacji recept,
- zaleconą przez lekarza pielęgnację,
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem i podtrzymywanie indywidualnych zainteresowań,
- załatwianie spraw urzędowych.

W roku sprawozdawczym MOPS realizował rządowy Program „Opieka 75+” edycja 2024, skierowany do osób 75 lat i więcej, współfinansowany w 60% z budżetu państwa. W ramach Programu realizowane były usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, które z uwagi na kondycję fizyczną tych osób wymagały przygotowania specjalistycznego od osób je wykonujących.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania określa Uchwała Nr V/44/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 25 stycznia 2019 r. z późniejszymi zmianami. Zgodnie z Uchwałą koszt jednej godziny usług opiekuńczych w 2024 roku wynosił do 31.03.2024 – 36,70 zł a od 1.04.2024 – 41,10 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych w 2024 roku wynosił do 31.03.2024 – 41,60 zł a od 1.04.2024 – 46,70 zł.

Ogółem w roku 2024 r. usługami opiekuńczymi objęto **245 osób** (usługi opiekuńcze w tym usługi w ramach Programu „Opieka 75+” – 220 osób, sąsiedzkie usługi opiekuńcze – 24 osób, specjalistyczne usługi opiekuńcze – 1 osoba). Łączny koszt usług wyniósł **3 986 300,98 zł** w tym wkład własny gminy 3 352 988,48 zł, dofinansowanie zadań własnych gminy 549 024,50 zł, zadania zlecone (usługi specjalistyczne psychiatryczne 84 288 zł).

Tytułem odpłatności za usługi pobrano kwotę **545 774,06 zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym o charakterze obligatoryjnym, finansowanym z budżetu państwa. Rodzaje i zakres usług oraz kwalifikacje osób wykonujących usługi jak również zasady ponoszenia odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Odpłatność jest zróżnicowana dla osób samotnie gospodarujących i osób w rodzinie i uzależniona od wysokości posiadanego dochodu. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r. wyniósł 51,94 zł.

Usługi te obejmują działania zmierzające do usprawnienia osób z problemem psychicznym tak, aby mogły w miarę samodzielnie funkcjonować w środowisku. W zakres tych usług wchodzi:

- rozwijanie i kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów samoobsługi i dbałości o higienę i wygląd, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- utrzymywania kontaktów z członkami rodziny i ze społecznością lokalną, organizowania i spędzania wolnego czasu, korzystania z usług różnych instytucji, kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi, kształtowanie odpowiednich postaw członków rodziny wobec osoby chorej,
- interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, głównie pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych (poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- rehabilitacja i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- pomoc w kształtowaniu prawidłowych relacji z otoczeniem.

MOPS realizował także specjalistyczne usługi opiekuńcze, które skierowane były do dzieci autystycznych a prowadzone w domu u podopiecznego. W ramach w tych usług dzieci nabywały lub wzmacniały podstawowe umiejętności społeczne (np. zabawa, umiejętność naśladowania) rozwijanie umiejętności komunikacji, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, motywowanie do podejmowania aktywności itp. W 2024 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi ogółem było objętych **8** osób w tym **3** dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem. Łącznie wykonano **1 265** godzin usług. Całoroczny koszt wykonania usług wyniósł **84 288 zł** i w całości sfinansowany był ze środków budżetu państwa.

Tytułem odpłatności w 2024 roku uzyskano kwotę 9 622,83 zł.

Charakterystykę osób korzystających w 2024 roku z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na grupy wiekowe, płeć i sytuację rodzinną przedstawia Tabela Nr 11 (str.25)

Dominującą grupę odbiorców wszystkich rodzajów usług stanowiły osoby samotne - 197 osób, z czego 82 % stanowiły kobiety, oraz osoby w wieku 80-89 lat - 80 osób, w tym 89 % to kobiety. Najstarsza osoba objęta usługami miała 98 lat.

Skierowanie i opłata za pobyt w domu pomocy społecznej

Skierowanie osób do domu pomocy społecznej następuje w sytuacji bezwzględnej konieczności, gdy nie ma możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony rodziny lub innych form usług instytucjonalnych. Pobyt w DPS jest odpłatny a obowiązani do wnoszenia tej opłaty są:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi, jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego,

- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między rzeczywistym kosztem utrzymania, a opłatami wnoszonymi przez wymienione w dwóch pierwszych punktach osoby.

W roku 2024 w domach pomocy społecznej przebywały 153 osoby, z czego 18 osób skierowano w roku sprawozdawczym, w tym 7 na podstawie postanowienia Sądu o umieszczeniu w DPS bez zgody osoby zainteresowanej. W ciągu roku kalendarzowego 2 osoby zdecydowały się na opuszczenie placówki, a 27 osób zmarło.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej w 2024 r. wynosił 6 122,66 zł. W roku sprawozdawczym łączny koszt utrzymania tych osób w DPS wyniósł **6 351 333,12zł** (wydatki ze strony gminy i osób zobowiązanych). MOPS wydatkował kwotę 5 847 435,17 zł tytułem odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej za **153 osoby**. Natomiast kwota wniesiona przez osoby zobowiązane (małżonek, wstępni, zstępni, inne osoby) wyniosła 503 897,95 zł. W 9 przypadkach mieszkańcy wraz z osobami zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności ponieśli w całości koszty utrzymania w DPS, bez konieczności dopłaty ze strony gminy.

TABELA NR 10 CHARAKTERYSTYKA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG OPIEKUŃCZYCH ORAZ SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH, W TYM DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Do 29 lat		30 - 39 lat		40 – 49 lat		50 – 59 lat		60 – 69 lat		70 – 79 lat		80 – 89 lat		90 i powyżej		Ogółem		
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	Razem
Usługi opiekuńcze ogółem							2		11	11	45	7	80	11	42	11	178	42	220
w tym zamieszkali 1) samotnie							2		11	11	41	7	71	9	38	7	161	36	197
2) w rodzinie											4		9	2	4	4	17	6	23
Specjalistyczne usługi opiekuńcze ogółem															1		1		1
w tym zamieszkali: 1) samotnie																			
2) w rodzinie															1		1		1
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	2					1		1		2		1				6	2	8
w tym zamieszkali: 1) samotnie							1		1		1		1				4		4
2) w rodzinie	1	2									1						2	2	4

3.2. Niefinansowe formy wsparcia.

3.2.1. Praca socjalna.

Praca socjalna jest usługą skierowaną do osób i rodzin z terenu gminy Stalowa Wola, które nie są w stanie pokonać trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych. Świadczona jest osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, jest dostosowana do specyficznych, rozeznaczonych potrzeb osoby, rodziny, środowiska lokalnego.

Przy opracowywaniu diagnozy sytuacji osób i rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej pracownicy socjalni korzystali ze „Standardów metodycznego postępowania w pracy socjalnej”, które stanowią zestaw zasad i narzędzi właściwych do wykorzystania przy realizacji podstawowej usługi pomocy społecznej jaką jest praca socjalna. Standaryzacja obejmuje pracę socjalną realizowaną metodą indywidualnego przypadku.

Praca socjalna w 2024 r. prowadzona była zarówno z osobami i rodzinami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej (257 rodzin - 747 osób w rodzinach), jak również z osobami i rodzinami, które nie korzystały z materialnych form wsparcia a zwracały się o takie wsparcie w formie poradnictwa socjalnego lub u których zaburzenia funkcjonowania w różnych obszarach życia społecznego zgłaszane były przez inne osoby lub instytucje. Wyłącznie pracą socjalną objętych było 173 rodziny - 547 osób w tych rodzinach (w tym 6 rodzin z terenu Ukrainy – 19 osób w tych rodzinach). Przedstawiane dane dotyczą pracy socjalnej prowadzonej zgodnie z wprowadzonymi w Ośrodku Zarządzeniem Dyrektora, Standardami metodycznego postępowania w pracy socjalnej przy wykorzystaniu zestawu zasad i narzędzi właściwych przy realizacji podstawowej usługi pomocy społecznej jaką jest praca socjalna. Narzędzia pracy socjalnej, wspomagają metodyczne działania pracownika socjalnego i umożliwiają świadczenie jak najwyższej jakości usługi oraz służą dokumentowaniu jej przebiegu w Karcie Pracy Socjalnej. Pozostałe pojedyncze działania pracownika socjalnego, które zgodnie z przyjętymi Standardami nie są pracą socjalną dokumentowane są w Karcie przyjęcia zgłoszenia i podjętych działań interwencyjnych.

Przy realizacji świadczenia pracy socjalnej wykorzystywane jest zarówno indywidualne podejście pracownika socjalnego jak również praca w Zespole specjalistów zatrudnionych w MOPS, oraz zapraszanych specjalistów z innych instytucji i podmiotów do pracy w ramach powoływanych Zespołów multiprofesjonalnych.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni świadczyli poradnictwo socjalne w zakresie prawidłowego wypełniania różnych ról społecznych, motywowali do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji osoby lub rodziny, udzielali pomocy zwłaszcza w dążeniu do poprawy sytuacji materialno-bytowej w tym w staraniach o alimenty, świadczenia emerytalno-rentowe, we wnoszeniu spraw sądowych o stosowanie przemocy lub w sytuacji zaniedbań wobec dzieci i innych osób zależnych, kierowaniu do odpowiednich grup wsparcia lub dobranej odpowiednio do stwierdzonego problemu instytucji fachowego pomagania, itp. W sytuacji szczególnej złożoności problemów praca z osobą lub rodziną wymagała podejścia interdyscyplinarnego w celu skoordynowania działań wielu służb pomocowych dla zwiększenia skuteczności pomocy oraz profesjonalizacji działań. Wówczas, w zależności od złożoności problemów, do współpracy zapraszani byli specjaliści, przedstawiciele instytucji działających w obszarze problemów danej osoby czy rodziny. W tym zakresie współpracowali z Sądem Rejonowym – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorami, Policją, pedagogami szkolnymi, domami dziecka, ośrodkami interwencji kryzysowej, Powiatowym Urzędem

Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, personelem służby zdrowia, administratorami budynków mieszkalnych, zakładami gazownictwa i energetyki, oraz innymi instytucjami. Celem podejmowanej współpracy było budowanie sieci wsparcia, zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach własnych kompetencji, służących poprawie sytuacji rodzin dysfunkcyjnych, analizowanie i diagnozowanie potrzeb, poszukiwanie nowych rozwiązań, ustalanie planu pomocy wraz z delegowaniem zadań do realizacji poszczególnym partnerom, przy aktywnym udziale przedstawicieli rodziny wspieranej m.in. małżonków, partnerów, krewnych.

W MOPS Stalowa Wola realizowane są trzy metody pracy socjalnej:

- 1) metoda indywidualnego przypadku, prowadzona bezpośrednio z osobą lub rodziną,
- 2) metoda grupowej pracy socjalnej, skierowana do osób i rodzin o podobnych problemach powodujących zagrożenie marginalizacją lub wykluczeniem społecznym - prowadzona w Klubie Integracji Społecznej i w Klubie Trzeźwego Życia,
- 3) metoda środowiskowej pracy socjalnej, polegająca na wzmacnianiu osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych i w celu pobudzenia ich aktywności skierowanej na rozwiązywanie wspólnych problemów – Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej

Szczegółowy opis podejmowanych działań przez pracowników socjalnych poszczególnych Zespołów problemowych w ramach profesjonalizacji pracy socjalnej został przedstawiony w dalszej części sprawozdania.

Kontrakt socjalny - stosowany jest w pracy socjalnej jako narzędzie do pracy z indywidualnym przypadkiem. Kontrakt socjalny to pisemna dwustronna umowa zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym reprezentującym ośrodek pomocy społecznej a klientem pomocy społecznej, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Przystępując do kontraktu socjalnego pracownik socjalny razem z osobą zainteresowaną najpierw ocenia sytuację osoby lub rodziny i jej niewykorzystany potencjał. Na tej podstawie formułowane są cele, które osoba lub rodzina ma osiągnąć aby przezwyciężyć swoje trudności. Cele precyzuje się zwykle w związku z przyczynami trudnej sytuacji życiowej, źródłami tych przyczyn, słabymi stronami osoby lub rodziny, a także barierami środowiskowymi, przeszkodami i ograniczeniami. Kontrakt socjalny określa też uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań obejmujących aktywizowanie i motywowanie klienta do wspólnego szukania i wypracowywania kreatywnych rozwiązań zmierzających do poprawy sytuacji osoby lub rodziny. W tym kontekście kontrakt socjalny może być zawarty tylko na określonym etapie pracy z indywidualnym przypadkiem, po pełnym rozpoznaniu jego możliwości, potencjałów i ograniczeń. Zawierając umowę przedstawiciel jednostki pomocy społecznej uwzględnić musi gotowość osób do współpracy w rozwiązywaniu swoich problemów. Naturalnym zjawiskiem jest powstawanie pewnych oporów w osobach przed podpisaniem dokumentu, co jest polem do odpowiedniego zmotywowania uczestnika przez pracownika socjalnego.

W 2024 roku praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny prowadzona była z 50 osobami w ramach zawartych kontraktów w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Projekt socjalny - na ogół odnosi się do jednostek, grup, społeczności lokalnej, które znajdują się czasowo lub trwale w trudnej sytuacji życiowej. Celem projektu socjalnego jest realizacja zintegrowanych działań na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w życiu określonych rodzin,

środowisk, grup społecznych. Przed przystąpieniem do tworzenia projektu socjalnego pracownik socjalny dokonuje rozeznania w kwestii istniejących problemów w danej społeczności lokalnej. Ustala skalę istniejącego problemu oraz określa możliwości jego rozwiązania. Następnym etapem jest ustalenie celu, jaki chce się uzyskać, ram czasowych projektu, planu działania a etapem końcowym jest ewaluacja (sprawdzenia i oceny skutków projektu). Działania mogą być podejmowane wobec różnych grup odbiorców.

W roku sprawozdawczym pracownicy socjalni MOPS w Stalowej Woli zrealizowali łącznie 2 projekty socjalne w ramach Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej – pt. „Sposób na nudę, czyli ferie z Wesolą Gromadką” oraz „Podwórkowa wigilia na Osiedlu Energetyków”. Projekty realizował Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej.

1. „Sposób na nudę, czyli ferie z Wesolą Gromadką” (29 stycznia - 11 lutego 2024 r.)

Głównym celem projektu były aktywizacja oraz integracja społeczna i kulturowa rodzin z dziećmi mieszkających na terenie miasta Stalowa Wola, w tym uchodźców wojennych z Ukrainy, poprzez organizację czasu wolnego w okresie ferii zimowych. W projekcie udział wzięło łącznie 31 osób (18 dzieci, 13 dorosłych, 13 rodzin).

W ramach projektu przeprowadzono:

- a) 10 rodzinnych spotkań, podczas których uczestnicy brali udział w zajęciach kulinarnych, sportowych, kreatywnych, a także dwóch wyjściach na miejskie lodowisko, spotkaniu integracyjnym w Fabryce Zabawy w Stalowej Woli, zabawie karnawałowej i piżamowym party połączonym z seansem filmowym;
- b) rodzinną wycieczkę integracyjną do Osady Leśnej Doboszówka.

Realizacja projektu przyczyniła się do integracji kulturowej i aktywizacji społecznej uczestników projektu. Zaproponowane działania projektowe zaangażowały do współpracy poszczególne grupy odbiorców projektu, a zawarte nowe znajomości stały się źródłem wsparcia i satysfakcji. Podczas organizacji zajęć wykorzystano zasoby rzeczowe, finansowe i osobowe własne i partnerów.

2. „Podwórkowa wigilia na Osiedlu Energetyków” (13 grudnia 2024 r.)

Do współpracy przy organizacji spotkania zaproszeni zostali wolontariusze ze stalowowolskich sklepów Rossmann w ramach wolontariatu pracowniczego. Dzięki ich zaangażowaniu, najmłodszy uczestnicy mogli wziąć udział w zajęciach kreatywnych podczas których dzieci mogły przygotować śnieżne kule, aniołki i choinki ze sznurka. Ponadto, wolontariusze przygotowali specjalną strefę w której można było sobie wykonać pamiątkowe rodzinne zdjęcia świąteczne. Do współpracy zaproszeni zostali również wolontariusze z Klubu Wolontariusza w MOPS w Stalowej Woli oraz wolontariusze z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 w Stalowej Woli. Uczestnicy podzielili się opłatkiem składając sobie przy tej okazji świąteczne życzenia, wspólnie zaśpiewano kolędy. Następnie wszyscy mogli poczęstować się tradycyjnymi wigilijnymi potrawami.

Podsumowaniem „Podwórkowej wigilii na Osiedlu Energetyków” była wyczekiwana przez dzieci wizyta Mikołaja. Zgłoszenia do wzięcia udziału w spotkaniu z Mikołajem można było składać w mikołajkowej skrzynce pocztowej, która mieściła się w Salonie Fryzjerskim „U Asi”. Dzięki ofiarności lokalnych firm udało się przygotować 53 paczki wypełnione świątecznymi niespodziankami i słodyczami.

Podwórkowa wigilia na Osiedlu Energetyków była wyjątkową okazją do zjednoczenia mieszkańców, budowania silnych więzi sąsiedzkich i celebrowania świąt w atmosferze ciepła i rodzinnej bliskości. Organizacja osiedlowych spotkań wigilijnych wzmacnia więzi międzyludzkie, buduje poczucie wspólnoty i integruje mieszkańców. Dla osób starszych i samotnych jest to okazja do spotkania z innymi, wymiany ciepłych życzeń i rozmowy, co jest szczególnie ważne w okresie świątecznym, gdy

samotność bywa dotkliwie odczuwana. Dla młodszych uczestników wigilijne spotkanie to okazja do poznania sąsiadów, a także doświadczania tradycji i wartości przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Spotkania takie, jak wigilijne przypominają, jak ważne jest budowanie lokalnej solidarności. Ludzie poznają się bliżej, dzielą swoimi historiami i doświadczeniami, co sprzyja wzrostowi zaufania oraz poczucia odpowiedzialności za lokalne sprawy. Zacieśnianie relacji międzysąsiedzkich ma także wymiar praktyczny. Mieszkańcy chętniej angażują się w przyszłe inicjatywy społeczne, takie jak pikniki, akcje charytatywne czy wspólne projekty na rzecz lokalnej społeczności.

3.2.2. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa to zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin w celu przywrócenia poczucia bezpieczeństwa, uruchomienia mechanizmów kontroli zachowań oraz pomoc w odzyskaniu stabilizacji, wiary we własne siły, a często wiary w sens życia. Brak skutecznej interwencji w sytuacji powstania kryzysu, może prowadzić do zagrożeń, reakcji niepożądanych i nieodwracalnych takich jak: stany depresyjne, alkoholizm, narkomania, bezdomność, samobójstwa. Dlatego też głównym jej celem jest nie tylko doprowadzenie do rozwiązania problemów utrudniających życie, ale i wygaszanie symptomów, stłumienie, wyeliminowanie przyczyn, czyli udzielenie takiej pomocy, która sprzyja samokontroli, adaptacji do nowej sytuacji, uodparniając jednocześnie przed podobnymi załamaniem psychicznymi w przyszłości.

Pracownicy socjalni świadczą pomoc osobom lub rodzinom będącym w kryzysie bez względu na posiadany dochód. Osobom potrzebującym pomocy oferujemy pomoc socjalną w tym pracę socjalną, wsparcie psychologiczne, pomoc prawną, mediacje, skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W 2024 roku interwencją kryzysową objęto **2 rodziny** z powodu:

- zagrożeń występujących w rodzinie w wyniku przemocy,
- zagrożenia związanego z kryzysem spowodowanym kradzieżą środków finansowych z konta bankowego.

W ramach interwencji kryzysowej udzielane było w szczególności poradnictwo specjalistyczne (prawne i psychologiczne), kompleksowe wsparcie socjalne m.in. zapewnienie schronienia w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, wystąpienie do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodzinną. Podejmowano ścisłą współpracę z instytucjami działającymi na rzecz danej rodziny. Obok działań interwencyjnych rodziny objęte były również wsparciem w formie świadczeń materialnych z pomocy społecznej oraz specjalistyczną pracą socjalną.

3.2.3. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, które zgłaszają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich życiowych problemów.

W 2024 roku z poradnictwa specjalistycznego udostępnionego przez MOPS w ramach zatrudnionych do tego celu specjalistów z zakresu prawa, psychologii i uzależnień łącznie skorzystało **178 rodzin** (349 osób w rodzinie), którym udzielono łącznie 368 **porad i konsultacji** z czego:

- poradnictwo prawne – 18 rodzin (35 osób w rodzinie) – 18 porad z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, prawa cywilnego, ochrony praw lokatorów, windykacji długów,
- poradnictwo psychologiczne – 97 rodzin (251 osób w rodzinie) – 199 konsultacji i porad rodzinnych w kryzysie, szczególnie z problemem niewydolności wychowawczej, w opiece

nad osobą zależną, przemoc, przewlekłych chorób, bezrobocia, marginalizacji wynikającej z choroby psychicznej i innych dysfunkcji,

- poradnictwo w sprawach uzależnień - 63 rodziny (63 osoby w rodzinie) - 151 konsultacji i porad udzielonych osobom i rodzinom, w których zdiagnozowano problem alkoholowy lub inny rodzaj uzależnień (narkotyki i środki psychotropowe).

3.2.4. Procedura Niebieskie Karty.

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Procedura „Niebieskie Karty” jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, ale także współpraca przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej.

Rola pracowników socjalnych sprowadza się do diagnozy i monitoringu sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej w ramach powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny grup diagnostyczno - pomocowych.

W 2024 roku sporządzonych zostało 112 nowych formularzy „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy domowej, w tym w 35 przypadkach przez pracowników socjalnych MOPS w Stalowej Woli. W 2024 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było łącznie **154 rodziny**, w tym 225 osób - członków rodzin doświadczających aktów przemocy. W ramach powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny grup diagnostyczno - pomocowych:

- 112 powołanych zostało na podstawie formularzy „Niebieska Karta – A” wypełnionych w 2024 roku,
- 42 kontynuowało pracę z lat poprzednich.

Po powołaniu w pierwszej grupie diagnostyczno - pomocowej uczestniczy funkcjonariusz Policji oraz pracownik socjalny. W sytuacji, gdy członkowie grupy diagnostyczno – pomocowej zdecydują o poszerzeniu jej składu, wówczas powoływani są przedstawiciele instytucji w zależności od złożoności sprawy i zapotrzebowania: pedagodzy, wychowawcy lub psycholodzy ze szkół lub poradni psychologiczno – pedagogicznej, wychowawcy ze świetlic, przedszkoli, terapeuci Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, terapeuci uzależnień, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi (zawodowi lub społeczni), lekarze, pielęgniarki środowiskowe. Na tą grupę tzw. poszerzoną może zostać zaproszona osoba doznająca przemocy domowej, podczas której omawiany jest indywidualny plan pomocy. W roku sprawozdawczym rodzin objętych pomocą w ramach procedury „Niebieskie Karty” było 154. łącznie powołanych było 112 grup diagnostyczno - pomocowych, natomiast posiedzeń było 411. Częstotliwość spotkań uzależniona jest od złożoności sprawy. Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno – pomocowe sporządzili około 2000 pism.

Do zadań pracowników socjalnych w ramach grup diagnostyczno – pomocowych należało w szczególności:

- diagnozowanie sytuacji, potrzeb i zasobów osoby doznającej przemocy domowej,
- udzielenie kompleksowych informacji o:
  - a) mechanizmach przemocy,
  - b) możliwościach otrzymania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,

- c) formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - d) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej
- niezwłoczne organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
  - zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia,
  - wzięcie udziału w opracowaniu przez grupę diagnostyczną – pomocową indywidualnego planu pomocy,
  - podjęcie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składanie systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczną – pomocową,
  - możliwość prowadzenia rozmów w szczególności o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informowanie osoby stosującej przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową
  - obsługa organizacyjno – techniczna grupy diagnostyczno - pomocowej w zakresie gromadzenia dokumentacji potwierdzającej wszelkie działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”; współpracy z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie prowadzonej procedury i korespondencji grupy diagnostyczno – pomocowej oraz przekazywania informacji członkom grupy, niezbędnych do jej prawidłowego funkcjonowania, w tym m.in. o terminach i miejscach posiedzeń grupy.

Pracownicy socjalni MOPS w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych w 2024 r. nie zabezpieczali dzieci z rodzin w związku ze zdiagnozowaną sytuacją zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową. Natomiast 91 razy kierowali pisma do Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z uwagi na niestabilną sytuację małoletnich a w przypadku 76 dzieci zalecono kontakt z psychologiem.

W 2024 roku odbyło się łącznie 411 posiedzeń grup diagnostyczno - pomocowych w 70 przypadkach grupy zakończyły swoje działania z uwagi na ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy, natomiast w 47 przypadkach rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań. W pozostałych przypadkach grupy diagnostyczno - pomocowe kontynuację działań przeniosły na 2025 rok do momentu, gdy jednoznacznie będzie można stwierdzić zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie.

W 2024 r. zwiększył się odsetek dzieci doznających przemocy domowej przy mniejszej ilości założonych NK A (112 NK A) 88 dzieci było ujęte jako osoby doznające przemocy domowej (a dla porównania w 2023 r. było to 58 dzieci przy 135 założonych NK A). Pomimo, że w roku sprawozdawczym zmniejszyła się ilość Procedur „Niebieskie Karty” to nakład pracy pozostaje ten sam z uwagi na procedury biurowe, bardziej skomplikowaną sytuację rodzin, wieloaspektowe problemy.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na mocy

zapisu prawnego art. 9a pkt.9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w ramach wyłonionego w strukturze organizacyjnej MOPS stanowiska. W 2024 roku odbyło się 8 posiedzeń członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Głównym celem posiedzeń Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań służb i specjalistów oraz budowanie lokalnej sieci współpracy w zakresie tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Tematem posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego było również omawianie bieżących technicznych kwestii dotyczących pracy Zespołu i grup diagnostyczno - pomocowych, omawianie indywidualnych przypadków, w których występowała przemoc i poszukiwanie efektywnych rozwiązań dla zniwelowania tego problemu. Ponadto tematyka spotkań ZI dotyczyła organizacji szkoleń, działań zmierzających do pogłębiania wiedzy wśród przedstawicieli instytucji miasta, których z uwagi na wykonywany zawód, przemoc dotyczy.

W związku z wprowadzeniem licznych zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w tym zmiany tytułu ustawy w 2024 r. istniała konieczność dostosowania odpowiedniej zmienionej nomenklatury oraz dokonania innych modyfikacji w zakresie zadań zespołu interdyscyplinarnego w zaktualizowanym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej i w związku z tym podjęcia znowelizowanej uchwały nr LXXVI/1032/2024 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 7 marca 2024 r.

IV. PRACA Z DZIECKIEM I RODZINĄ

Rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego, które nie mają umiejętności społecznego funkcjonowania, potrzebują pomocy i wsparcia instytucjonalnego, mogą to wsparcie i pomoc otrzymać w MOPS w formie:

- 1) specjalistycznej pracy socjalnej;
- 2) asystenta rodziny;
- 3) placówki wsparcia dziennego;
- 4) systemu pieczy zastępczej.

4.1. Praca socjalna na rzecz rodziny i dziecka.

Specjalistyczna praca socjalna na rzecz rodzin przejawiających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu prowadzona jest przez **Zespół ds. Pomocy Rodzinie**, często we współpracy z Zespołem ds. asysty rodziny. W pracy z rodzinami z dziećmi wykorzystywane jest w szczególności poradnictwo rodzinne i pedagogiczne, które obejmuje szeroko rozumiane trudności w funkcjonowaniu rodziny, w tym problemy wychowawcze. Poradnictwo świadczone jest przez specjalistów w siedzibie MOPS oraz w miejscu zamieszkania rodziny. Poradnictwo rodzinne uwzględnia interdyscyplinarne działania specjalistów, w zależności od problemów i potrzeb rodziny. Jest to proces pomocy z uwagi na złożoność występujących problemów. Pracownicy socjalni Zespołu w swojej pracy wykorzystują różne metody i techniki pracy socjalnej i pedagogicznej, które służą do pogłębiania diagnozy sytuacji rodziny, dostosowania wsparcia do ujawnionych problemów oraz zmotywowania członków rodziny do współpracy w celu poprawy jej funkcjonowania oraz usamodzielnienia.

Działaniami Zespołu w 2024 r. zostało objętych łącznie **214** rodzin. Praca z **41** rodzinami polegała zarówno na świadczeniu pomocy materialnej jak i wszechstronnej pracy socjalnej. Wyłącznie

specjalistyczną pracą socjalną objętych było **173** rodziny (w tym rodziny z terytorium Ukrainy oraz opiekunowie tymczasowi) m.in. z uwagi na zdiagnozowane dysfunkcje rodziny, w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”, na wniosek III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego, placówek oświatowych, PCPR-u, policji oraz z interwencji, zgłoszeń docierających ze środowiska lokalnego od mieszkańców.

Pogłębiona diagnoza sytuacji rodzin pozwoliła wyłonić dominujące problemy z jakimi się one zmagają oraz obszary do dalszej współpracy, jak między innymi :

- potrzeba nabywania i wzmacniania przez rodziców lub opiekunów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- brak współpracy rodzicielskiej w wychowaniu i opiece nad dziećmi,
- praca z rodziną biologiczną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej,
- zaburzone relacje w rodzinie, nieprawidłowa komunikacja,
- trudności w racjonalnym gospodarowaniu środkami finansowymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- problem przemocy w rodzinie,
- uzależnienie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, współuzależnienie członków rodziny,
- bezrobocie rodziców,
- trudne warunki środowiskowe, brak wystarczającego metrażu w lokalu i właściwych warunków dla dzieci i innych domowników,
- konieczność wynajmowania lokali mieszkalnych z uwagi na brak mieszkań w zasobach gminy, długi czas oczekiwania na przydział, wysokie koszty wynajmów,
- problem zarobczenia mieszkań, w których zamieszkują rodziny (pluskwy), bezskuteczne dezynsekcje,
- przewlekłe choroby i niepełnosprawność członków rodziny, w tym małoletnich, zaburzenia rozwojowe - spectrum autyzmu, autyzm atypowy, ADHD lub inne dysfunkcje,
- niezdiagnozowane problemy psychiczne u rodziców sprawujących opiekę nad dziećmi,
- postępująca demoralizacja nieletnich, trudności w realizowaniu obowiązku szkolnego,
- brak zaangażowania rodziców w edukację dzieci, brak wsparcia w nauce, co wynika również z ograniczeń intelektualnych rodziców.

W celu niwelowania zdiagnozowanych problemów, w przypadku 5 rodzin praca socjalna odbywała się w oparciu o kontrakty socjalne, pozwalające wykorzystać tkwiące w rodzinie zasoby i możliwości.

Pracownicy socjalni Zespołu uczestniczyli w zespołach re kwalifikacyjnych w Placówkach socjalizacyjnych, przy ocenach sytuacji dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w zespołach multiprofesjonalnych w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, w rozprawach Sądowych oraz zeznaniach w Komendzie Powiatowej Policji i w Prokuraturze w sprawach dotyczących niewydolności wychowawczej opiekunów dzieci oraz w sprawach dotyczących przemocy domowej. Współpracowali również z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, placówkami oświatowymi i opiekuńczymi, placówkami wsparcia dziennego, jednostkami ochrony zdrowia, Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu, Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostkami samorządu terytorialnego oraz stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz rodziny i dziecka.

Zdiagnozowane braki w wyposażeniu mieszkań rodzin tj. miejsca do spania, meble, sprzęty AGD, pościel oraz odzież używana dla dzieci i dorosłych, wózki dziecięce z wyposażeniem, zabawki dla

dzieci, środki higieny i pielęgnacji dzieci, żywność itp. pozyskiwane były z ofert napływających ze środowiska lokalnego z tzw. drugiej ręki oraz od zgłaszających się do Ośrodka darczyńców (osób z biznesu, studentów) chcących wesprzeć pomocą rodziny z dziećmi.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy od marca 2022 r. pracownicy socjalni Zespołu ds. Pomocy Rodzinie objęli nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych ustanawianych przez Sąd. Od marca 2022 roku do grudnia 2023 r. było to łącznie 30 opiekunów i 35 dzieci. W 2024 r. pracą socjalną i nadzorem objętych były 6 opiekunów i 8 dzieci z rodzin ukraińskich. Systematycznie podejmowana była również praca socjalna w dwóch rodzinach ukraińskich z uwagi na bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i demoralizację dzieci.

W ramach pracy Zespołu udzielano również konsultacji w sprawach rodzinnych osobom nie będącym klientami Ośrodka. Były to głównie sprawy związane z opieką nad dziećmi.

Dnia 15 lutego 2024 r. weszła w życie tzw. ustawa Kamilka, czyli nowelizacja szeregu ustaw dotyczących ochrony małoletnich osób, które stały się ofiarami przemocy. Ta nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nałożyła obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich dotyczących takich obszarów jak wychowanie, edukacja, wypoczynek, leczenie, świadczenie porad psychologicznych, rozwój duchowy, uprawianie sportu lub realizacja innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieka nad nimi. W wyniku tej nowelizacji, w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, został dodany rozdział 4b – Standardy ochrony małoletnich. Zobowiązane podmioty miały czas na zrealizowanie tego obowiązku do 15 sierpnia 2024 r. W MOPS Stalowa Wola wprowadzono Standardy ochrony małoletnich Zarządzeniem Nr 37/2024 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli z dnia 22 lipca 2024 r.

4.2. Wsparcie asystenta rodziny.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo- wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej jak również z kobietami przygotowującymi się do roli matki i oczekującymi na narodziny dziecka.

Wspieranie rodziny w ramach działalności asystenta rodziny jest procesem długofalowym i złożonym, wymaga od członków rodziny gotowości do wdrażania zmian i pełnego zaangażowania. Podstawowym zadaniem asystentów rodziny było wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej, udzielanie rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych, w celu kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz rozwinięcia umiejętności psychospołecznych a w konsekwencji osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

W 2024 roku 3 asystentów rodziny świadczyło **wsparcie dla 44 rodzin** przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo – wychowawczej. W rodzinach tych było 91 dzieci. Z uwagi na niewydolność wychowawczą i zaniedbania wobec dzieci (w 19 rodzinach była prowadzona Procedura NK) rodziny zgłaszały się po wsparcie asystenta rodziny zmotywowane przez kuratorów sądowych lub zachęcanych przez pracowników socjalnych Ośrodka. W 16 przypadkach asystentura została przyznana w roku sprawozdawczym. Średnia długość pracy asystenta z rodziną wynosiła 14 miesięcy.

Asystenci rodziny ściśle współpracowali z pracownikami socjalnymi Zespołu ds. pomocy rodzinie w realizacji ustalonego planu działania z rodziną objętą wsparciem i na jej rzecz, który zakładał usamodzielnienie się członków rodziny w prawidłowym wypełnianiu ról rodzicielskich i społecznych oraz stwarzanie dzieciom właściwych warunków w środowisku rodzinnym do ich rozwoju. Na bieżąco był prowadzony przez pracowników MOPS monitoring sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Praca z rodziną i na jej rzecz, prowadzona była z wykorzystaniem różnych form: były to kontakty osobiste z rodziną w miejscu zamieszkania czy miejscach wskazanych przez rodzinę np. park, otoczenie MOPS czy inne miejsca na otwartej przestrzeni, kontakty zdalne z członkami rodziny czy też za pośrednictwem sieci internetowej.

Asystenci rozwiązując problemy danej rodziny podejmowali współpracę z przedstawicielami instytucji niezbędnych w realizacji działań na rzecz dziecka i rodziny. Uczestniczyli w grupach diagnostyczno - pomocowych w ramach procedury NK, w zespołach oceny sytuacji dziecka w PCPR, szkołach, zespołach rekwalifikacyjnych w domu dziecka i placówce interwencyjnej.

W roku sprawozdawczym praca asystentów z rodzinami została zakończona w 18 przypadkach, w tym: w wyniku zrealizowanych celów – 7 rodzin, z uwagi na rezygnację z asysty lub brak współdziałania w realizacji planu pomocy w trakcie prowadzonych działań u 11 rodzin. Rezygnacja rodziny ze współpracy z asystentem była związana ze zmianą miejsca zamieszkania. Spowodowane też było oporem rodziny do wprowadzania koniecznych zmian w funkcjonowaniu rodziny pomimo wsparcia oraz dokonywaniem wyboru nadzoru kuratorskiego w rodzinie zamiast pracy asystenta czy pracownika socjalnego lub zerwaniem współpracy z asystentem i pracownikiem socjalnym.

4.3. System pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat, na podstawie orzeczenia sądu, organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej lub instytucjonalnej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Natomiast gmina, z której dziecko jest umieszczone w pieczy zastępczej, ma obowiązek współuczestniczyć w kosztach jego utrzymania w następujących proporcjach:

- 1) w pierwszym roku pobytu 10% kosztu pobytu,
- 2) w drugim roku pobytu 30% kosztu,
- 3) w trzecim roku i każdym następnym 50% kosztów pobytu.

W 2024 roku łącznie w pieczy zastępczej przebywało **75 dzieci**. W ciągu roku sprawozdawczego 2 dzieci powróciło do rodzin biologicznych, 6 dzieci zostało adoptowanych, 1 dziecko usamodzielniało się po osiągnięciu pełnoletności.

Na koniec miesiąca grudnia 2024 roku w pieczy zastępczej pozostawało 65 dzieci z 43 rodzin.

Łączne wydatki poniesione przez MOPS w ramach budżetu gminy za okres od stycznia do listopada 2024 roku (oraz za miesiąc grudzień 2024r.) wyniosły 1 673 353,47 zł (kwota należna za m-c grudzień 2024 w wysokości 141 363,74 zł na podstawie faktury z m-ca stycznia 2025 r. została uregulowana w roku 2025). Poniesione wydatki na dzieci skierowane do poszczególnych placówek i rodzin zastępczych przedstawia tabela nr 12. Dodatkowym wydatkiem w roku 2024 była konieczność opłaty za 1 dziecko za okres od 06.09.2021 r. do 25.10.2023 r. w łącznej wysokości 7 263,49 zł (dodatkowa nota obciążeniowa w m-cu marcu 2024 r.). W/w opłata wynikała z nie ujęcia notach w okresie wcześniejszym 1 dziecka przez PCPR w Stalowej Woli.

TABELA NR 11 KOSZT POBYTU DZIECI SKIEROWANYCH DO PIECZY ZASTĘPCZEJ

NAZWA PIECZY ZASTĘPCZEJ	MIESIĘCZNY KOSZT POBYTU W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZŁ	LICZBA DZIECI				ŁĄCZNY KOSZT POBYTU DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ W ZŁ
		ogółem w skali roku	wg udziału %			
			10%	30%	50%	
Dom Dziecka w Stalowej Woli ul. Podleśna	9 350,00	13	1	2	10	569 900,39
Dom Dziecka „Ochronka” im. Św. Brata Alberta	9 000,00	23	10	3	10	687 911,96
Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży przy ZKOO „Oratorium”	9 000,00	9	8	1	0	52 935,66
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze poza powiatem	(średni koszt pobytu) 7 227,56	4	1	1	2	105 398,70
Rodziny Zastępcze : liczba dzieci/liczba rodzin	wg ustawy	26/16	4	2	20	230 206,76
łącznie liczba dzieci w pieczy zastępczej	X	75	24	9	42	1 673 353,47

4.4. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza”.

W strukturach MOPS funkcjonuje Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica „Tęcza” usytuowana przy Al. Jana Pawła II 5 (45 miejsc statutowych) oraz jej Filia przy ul. ks. Jerzego Popiełuszki 4 (30 miejsc statutowych). Placówki te świadczą pomoc rodzinie w opiece i wychowywaniu dzieci w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Świetlica „Tęcza” w trakcie roku szkolnego czynna jest przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7.00 do 17.00, natomiast jej Filia w godzinach od 9.00 – 18.00.

Działania Świetlicy skierowane są głównie do dzieci w wieku od 6 do 15 lat, wywodzących się z rodzin z problemami społecznymi (alkoholizm, przemoc domowa, bezrobocie, ubóstwo, przewlekłe choroby w rodzinie, niewydolność lub bezradność wychowawcza), w tym do dzieci z zaburzeniami w zachowaniu, zaburzeniami emocjonalnymi, parcjalnymi i opóźnieniami rozwojowymi, jak również z rodzin prawidłowo funkcjonujących w lokalnym środowisku. Pobyt dzieci w Świetlicy jest nieodpłatny i odbywa się za zgodą ich bezpośrednich opiekunów.

Z uwagi na specyfikę placówki prowadzone są podstawowe formy działalności tj.: opiekuńczo-socjalnej, edukacyjno-rozwojowej i profilaktyczno-wychowawczej oraz z uwagi na jej specjalistyczny charakter działania profilaktyczno-terapeutyczne, realizowane niejednokrotnie w ramach własnych autorskich programów opracowanych przez wychowawców i opiekunów wyposażonych w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. W większości rodzin objętych wsparciem Świetlicy „Tęcza” i jej filii występuje kumulacja problemów, o których posiadanie wiedzy przez pracowników placówek jest istotna aby prawidłowo zdiagnozować sytuację, w jakiej znajduje się wychowanek. Do tego celu służy dokumentacja: karty indywidualne dzieci, karty informacyjne o dziecku, dokumentacja

specjalistyczna oraz wywiady szkolne i rodzinne, wypełniane przez wychowawców i psychologa na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego z rodzicem, wychowawcą klasy, pracownikiem socjalnym, kuratorem. Na jej podstawie ustalany jest plan pracy z dzieckiem oraz zasady współpracy jego z rodzicem/opiekunem.

Każdy wychowawca opiekuje się grupą dzieci, która liczy 10 - 15 osób. Ponadto każdy wychowawca prowadzi zajęcia według utworzonych przez siebie programów.

W roku sprawozdawczym z zajęć świetlicowych w obu placówkach Świetlicy „Tęcza” skorzystało **łącznie – 213 dzieci z 170 rodzin**, z czego w placówce przy Al. Jana Pawła II - 94 dzieci a w filii świetlicy – 119 dzieci. Charakterystykę rodzin dzieci uczęszczających do obu placówek przedstawia tabela Nr 12 (str. 40)

W roku 2024 Świetlica pozyskała sponsorów, dzięki którym udało się stworzyć dwa kącki zabaw dla najmłodszych uczestników oraz przygotować dla wychowanków paczki mikołajkowe.

W 2024 roku Świetlica skorzystała podobnie jak w latach poprzednich z pomocy dwóch wolontariuszy. Są to uczniowie szkoły średniej, byli wychowankowie placówki, którzy pomagali wychowawcom w realizacji różnych zadań m.in. pomoc w nauce, organizacja gier i zabaw dla dzieci.

W obu placówkach pracują psycholodzy, którzy oprócz prowadzenia zajęć grupowych i indywidualnych dla dzieci i rodziców, wykonują także szereg innych działań związanych z charakterem pracy na tym stanowisku.

W roku sprawozdawczym Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego obchodziła Jubileusz 25- lecia działalności. Z tej okazji przygotowano widowisko artystyczne dla zaproszonych gości. Dzieci pod kierunkiem wychowawców przygotowały przedstawienie teatralne oraz interpretację piosenek. Jubileuszowy tort dla gości przygotowała wolontariuszka. Drugą część Jubileuszu stanowił Piknik Rodzinny z udziałem rodzin wychowanków i zaproszonych gości. Poczęstunek w formie grilla, wynajem dmuchańców, obsługę plenerową DJ-a oraz jubileuszowe upominki w formie krówek i balonów udało się zrealizować dzięki wsparciu finansowemu Pana Prezydenta Lucjusza Nadbereźnego w ramach promocji miasta Stalowej Woli. Był również tęczy tort jubileuszowy dla dzieci i rodziców, który także przygotowała wolontariuszka. Dla dzieci i rodziców przygotowano rodzinne konkursy z nagrodami, które pozyskano od sponsorów.

4.5. Wypoczynek letni.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, od wielu lat współpracuje z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie w kwestii organizowania wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2024 roku z wyjazdu na wypoczynek letni w Stegnie nad morzem skorzystało 15 dzieci.

Ofertę zapewnienia wypoczynku letniego oferowała również Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Tęcza” i jej filia. W ramach „Tęczowych wakacji 2024” organizowanych przez placówkę macierzystą, w których wzięło udział 68 dzieci, zostały zorganizowane jednodniowe wycieczki do Parków Rozrywki w Trojanowie, Brzezówce, Bałtowie oraz całodzienny pobyt w Zoom Natury w Janowie Lubelskim. Dzieci wraz z opiekunami zwiedziły Park Miniatur w Krajnie, byli także uczestnikami warsztatów z zakresu konstrukcji bolidów wyścigowych w Politechnice Rzeszowskiej, a także warsztatów wyplatania wikliny w Muzeum Wikliniarstwa w Rudniku. Dzieci skorzystały także z Parku Trampolin „Grawitacja”. Ponadto zorganizowano wyjścia na basen, do parku wodnego i linowego, na basen odkryty, do kina Wrzos i na Błonia. Odbyła się też wycieczka rowerowa trasą Nadleśnictwa Rozwadów. Dzieci uczestniczyły w akcji sadzenia drzewek na Ciemnym Kącie. Akcja połączona była z ogniskiem dla dzieci. Były także gry i zabawy terenowe, zabawy z użyciem mat

tematycznych i sensorycznych oraz alko- i narkogogli, dostarczonych do placówki przez pracownika Oświaty Zdrowia. W ramach spotkań z ciekawym człowiekiem odwiedził nas żołnierz wojsk ochrony pogranicza, który opowiedział dzieciom o pracy tej formacji wojskowej oraz przedstawił pełne umundurowanie i ekwipunek żołnierza. W programie „Tęczowych wakacji 2024” znalazła się również dogoterapia. Odbyły się dwa spotkania w ramach tych zajęć.

W „Tęczowych wakacjach 2024” organizowanych przez filię wzięło udział 61 dzieci. W ramach zajęć zorganizowano: spotkanie z policjantem, grę terenową z Miejskim Zakładem Komunalnym, dzień sportowy na stadionie lekkoatletycznym, wycieczkę do Rozwadowa do druhów z Ochotniczej Straży Pożarnej oraz zwiedzanie Klasztoru Braci Mniejszych Kapucynów, jednodniowe wycieczki do Parków Rozrywki w Bałtowie, Brzezówce i Trojanowie, wycieczki do Łążka Garncarskiego i Zamościa, wyjścia na basen, dyskoteki, warsztaty kulinarne w restauracji „Stalowe noże”, olimpiadę sportową na błoniach, wyjście na lody i do parku linowego, konkurs „Mam Talent”, wyjścia do kina Wrzos, wyjście do Parku Jordanowskiego, wycieczkę na Ciemny Kąt, oprócz tego zajęcia plastyczne, sportowe, sensoryczne, muzyczne, gry i zabawy świetlicowe.

Wakacyjne działania na rzecz dzieci prowadzone były również w ramach działalności pracowników socjalnych ds. organizowania społeczności lokalnej.¹

---

¹ Szczegółowy opis znajduje się w rozdział VIII Inne działania podejmowane przez MOPS - podrozdział 8.1.1 i 8.1.2

TABELA NR 12 CHARAKTERYSTYKA RODZIN DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO ŚWIETLICY TĘCZA I JEJ FILII W 2024 R.

WIEK	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	PŁEĆ		TYP RODZINY				CZASOKRES PRZEBYWANIA W ŚWIETLICY				PROBLEM ALKOHOLOWY ZDIAGNOZOWANY U:			BEZROBOCIE W RODZINIE U:			NIEPELNO SPRAWNOŚĆ		PRZEMOC		SAMOTNE MACIERZYŃSTWO	
			Ch	Dz	Pelna	Niepelna	o liczbie dzieci do 3	o liczbie dzieci pow.3	do 1 roku	do 2 lat	do 3 lat	pow3 lat	ojca	matki	obydwójga rodziców	1 os.	2 os.	pow 2 os.	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin
6-8 lat	48	46	27	21	34	13	37	10	27	21	0	0	4	1	0	13	0	0	3	3	1	1	8	7
9-13 lat	148	107	57	91	90	37	116	11	51	52	37	28	5	6	0	28	0	0	25	20	4	4	44	36
14-17 lat	17	17	11	6	8	9	13	4	1	9	3	4	1	2	0	3	0	0	5	3	0	0	4	4
ogółem	213	170	95	118	129	60	166	25	79	82	40	32	10	9	0	44	0	0	33	26	5	5	56	47

V. AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

Aktywizacja zawodowa oraz wsparcie dla osób bezrobotnych regulowane są w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz realizowane przez wyspecjalizowane służby zatrudnienia natomiast pomoc społeczna pełni rolę uzupełniającą. Utrata pracy była i jest bardzo dotkliwa, gdyż ubożenie bezrobotnych dokonuje się gwałtownie. Brak pracy przyczynia się do wielu negatywnych zjawisk. Osoby bezrobotne tracące prawo do zasiłku i osoby, które po zarejestrowaniu jako osoby bezrobotne nie nabyły prawa do tego świadczenia, często stają się klientami systemu pomocy społecznej. Zauważalnym problemem jest ich długotrwałe oddalenie od rynku pracy spowodowane niekorzystnymi czynnikami takimi jak: długi czas pozostawania bez pracy, brak lub krótkotrwałe doświadczenie zawodowe, niski poziom kwalifikacji i umiejętności zawodowych jak również niska gotowość do podjęcia działań na rzecz zmiany swojej sytuacji życiowej i zawodowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oprócz przyznawania i wypłacania świadczeń w formie pieniężnej nieustannie podejmuje działania mające na celu wspieranie osób pozostających bez pracy. W Klubie Integracji Społecznej prowadzona była w 2024 r, podobnie jak w poprzednich latach, praca socjalna ukierunkowana na ich aktywizację zawodową.

5.1. Klub Integracji Społecznej.

Klub Integracji Społecznej (KIS) umocowany jest w strukturze organizacyjnej MOPS jako sekcja Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej. Głównym celem Klubu jest reintegracja społeczna i zawodowa osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu ze względu na swoją sytuację życiową uniemożliwiającą lub ograniczającą uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Uczestnicy KIS to głównie osoby bezrobotne lub niepracujące nie zarejestrowane w urzędzie pracy z różnymi problemami m.in. uzależnieniem, przemocą domową, bezdomnością oraz po opuszczeniu zakładu karnego.

Podstawowym warunkiem uczestnictwa w Klubie Integracji Społecznej jest realizacja kontraktu socjalnego. W ramach działań Klubu prowadzone są różne bloki mające na celu reintegrację społeczną i zawodową:

- edukacja i psychoedukacja,
- poradnictwo specjalistyczne,
- samokształcenie i samopomoc,
- spędzanie czasu wolnego,

realizowane między innymi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli i Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Rzeszowie – Filia w Tarnobrzegu i Centrum Kształcenia Ustawicznego w Stalowej Woli. Zawiązано również współpracę z fundacją „Stalovianum”, która przeprowadziła prelekcje mające na celu budowanie tożsamości mieszkańców Stalowej Woli.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników KIS w szczególności polegała na:

- diagnozowaniu sytuacji osobistej, rodzinnej, zdrowotnej oraz zawodowej osób i rodzin, w których dominuje problem bezrobocia z wykorzystaniem standardów metodycznego postępowania w pracy socjalnej tj. kwestionariusza informacyjnego dotyczącego osoby bezrobotnej, wywiadu z osobą pozostającą bez pracy, ankiety aktywności na rynku pracy, ankiety umiejętności poszukiwania pracy,
- realizacji kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi oraz pozostającymi bez zatrudnienia,

- motywowaniu do podnoszenia kwalifikacji, dalszej nauki lub przekwalifikowania zawodowego – pomocy w uzyskaniu dostępu do różnego rodzaju szkoleń (w tym celu pracownicy KIS kierowali osoby bezrobotne do programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy (PUP) i podmioty zewnętrzne – rozpowszechniali informację na temat aktualnych projektów i programów specjalnych),
- pomocy w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, zasobów i ograniczeń własnych i rynku pracy oraz możliwości uczestnictwa w grupowych zajęciach aktywizujących w ramach programu oferowanego przez Klub Integracji Społecznej,
- przygotowaniu osób bezrobotnych do aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym i w życiu społeczności lokalnej poprzez kształtowanie w nich odpowiednich postaw,
- udostępnianiu aktualnych propozycji pracy, staży i praktyk zawodowych oferowanych przez PUP w Stalowej Woli, pomocy w docieraniu do potencjalnych pracodawców i odpowiedniego weryfikowania ofert,
- ustalaniu możliwości i szans zatrudnienia na istniejącym rynku pracy i wsparciu bezrobotnego oraz jego rodziny w sytuacji pozostawania bez pracy,
- współpracy z instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia min. PUP, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i innymi w zależności od współwystępujących problemów,
- inicjowaniu działań aktywizacyjnych na rzecz osób bezrobotnych (wspólnych klientów) w partnerstwie MOPS / PUP ,
- zapewnieniu dostępu do poradnictwa specjalistycznego, prawnego oraz psychologicznego,
- zapewnieniu odpowiednich form pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom i osobom wymagających tej pomocy.

Podjęmowane działania w kierunku rozwiązywania współistniejących problemów w rodzinach osób bezrobotnych, które dotyczą między innymi:

- trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w wyniku występujących u członków rodziny uzależnień, głównie od alkoholu,
- problemów opiekuńczo – wychowawczych,
- niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby,
- przemocy,
- niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i racjonalnego gospodarowania posiadanym budżetem, itp.

w oparciu o współpracę z III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego, Komendą Powiatową Policji, placówkami oświatowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Poradnią Leczenia Uzależnień, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi itp.

W 2024 roku w Klubie Integracji Społecznej uczestniczyło łącznie **41 osób** (w tym 19 kobiet i 22 mężczyzn), w ramach czterech edycji:

- pierwsza edycja Klubu odbyła się od stycznia do marca 2024 r. (11 osób),
- kolejna a pierwsza edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2024 (PAI) odbyła się w okresie od 1 maja do 30 czerwca 2024 roku (9 osób),
- druga edycja – KIS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja 2024 (PAI) odbyła się w okresie od 16 września do 15 listopada 2024 roku (9 osób),
- ostatnia edycja Klubu w miesiącach grudzień 2024 r. – marzec 2025 r. (13 osób).

Pracownik socjalny w 2024 roku zawarł w ramach KIS **42 kontrakty społeczne** gdyż jeden z uczestników brał udział zarówno w pierwszej edycji KIS oraz w drugiej edycji KIS w Programie Aktywizacja i Integracja.

Edycje Klubu Integracji Społecznej realizowane w 2023 roku skierowane były do mieszkańców Gminy Stalowa Wola pozostających bez pracy, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Zajęcia w ramach Klubu odbywały się średnio dwa razy w tygodniu w sali konferencyjnej w budynku MOPS. Uczestnicy realizowali program szkoleniowy w wymiarze 65 godzin - uczestniczyli w warsztatach z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, warsztatach psychoedukacyjnych, spotkaniach edukacyjnych dotyczących wolontariatu, bezpieczeństwa, przemocy oraz efektywnie spędzali wspólnie czas. Natomiast w Programie Aktywizacja i Integracja liczba godzin szkoleniowych wynosiła odpowiednio 86 godzin w pierwszej edycji i 90 godzin w drugiej. Spotkania indywidualne (poradnictwo, doradztwo zawodowe) prowadzone były zgodnie z potrzebami uczestników.

Metody pracy w Klubie Integracji Społecznej to: praca w grupach, podgrupach, indywidualna, dyskusje, mini wykłady, projekcje filmów, zbieranie informacji za pomocą kwestionariuszy i ankiet, analizowanie, refleksje, „burza mózgów”, odgrywanie scenek i ćwiczenia.

Program Aktywizacja i Integracja obejmuje działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych, realizowane przez powiatowe urzędy pracy (PUP) we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej na podstawie Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, po zaopiniowaniu przez Powiatową Radę Rynku Pracy.

Celem Programu Aktywizacja i Integracja jest przełamanie barier utrudniających wejście lub powrót na rynek pracy oraz prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zawodowym i społecznym osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Dodatkowo kandydat do PAI powinien spełniać co najmniej jedno z następujących kryteriów - być długotrwale bezrobotny, bez kwalifikacji lub posiadać niskie kwalifikacje zawodowe, powyżej 50 roku życia.

Na potrzeby realizacji Programu zawarto w dniu 10 kwietnia 2024 roku pomiędzy MOPS a PUP w Stalowej Woli Porozumienie nr 1/2024 w sprawie realizacji działań w zakresie integracji społecznej.

Każda z edycji PAI w 2023 roku trwała 2 miesiące i obejmowała dwa bloki:

- a) aktywizacja zawodowa obejmująca 10 godzin prac społecznie użytecznych w ciągu tygodnia,
- b) integracja społeczna obejmująca poradnictwo grupowe i indywidualne (warsztaty, indywidualne konsultacje i praca socjalna) w wymiarze co najmniej 10 godzin w ciągu tygodnia.

W ramach reintegracji zawodowej w KIS w PAI w 2024 roku uczestnicy realizowali prace społecznie użyteczne w:

- Dziennym Domu Senior + przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (2 osoby – kobiety),
- Domu Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (2 osoby – kobiety) i pracownik gospodarczy (4 osoby – mężczyźni);
- Rozwadowskim Klubie Seniora przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku pracownik gospodarczy (1 osoba – mężczyzna);
- Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy TĘCZA przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (2 osoby – kobiety) i pracownik gospodarczy (3 osoby – mężczyźni)
- Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy TĘCZA przy MOPS w Stalowej Woli na stanowisku pracownik gospodarczy (1 osoba – mężczyzna)

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku sprzątaczką (1 osoba – kobieta) i pracownik gospodarczy (2 osoby – mężczyźni).

W ramach Programu na jedną osobę przypadało w pierwszej edycji łącznie 80 godzin prac społecznie użytecznych a w drugiej 86 godzin. Za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych do 31 maja 2024 r. przysługiwało w rozliczeniu miesięcznym świadczenie w wys. 10,90 zł a od 1 czerwca 2024 roku w wysokości 12,20 zł, na podstawie wprowadzenia nowych stawek, kwot i wskaźników przez Departament Funduszy MRPiPS w dniu 1 czerwca 2024 roku. Ponadto każdy uczestnik PAI miał wypłacony po zakończeniu realizacji prac społecznie użytecznych w Programie, czyli po zakończeniu 2 miesięcy udziału w PAI, ekwiwalent za pranie i zużycie własnej odzieży i obuwia zgodnie z Regulaminem przyjętym w MOPS.

Oprócz warsztatów i szkoleń w Klubie Integracji Społecznej w 2023 roku odbyły się także spotkania konsultacyjne z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli na temat bezpieczeństwa oraz konsekwencji związanych z nadużywaniem alkoholu czy przemocą domową. Poruszano również kwestie dotyczące mowy nienawiści i zachowań agresywnych oraz nadużyć wobec osób starszych i słabszych. Uczestnicy KIS mieli również możliwość udziału w spotkaniu edukacyjnym z Zastępcą Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczącym problemu przemocy w rodzinie.

Łącznie program KIS we wszystkich edycjach 2024 roku objął 41 osób, z których 10 osób kontynuuje udział do 31 marca 2025 roku.

Udział w szkoleniach i warsztatach mających na celu zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych uczestników Klubu Integracji Społecznej, motywowanie i wspieranie przez pracownika socjalnego i koordynatora KIS w poszukiwaniu i weryfikowaniu przez nich ofert pracy oraz podtrzymywaniu gotowości do podjęcia zatrudnienia przyniosły pozytywne rezultaty. Jeszcze w trakcie trwania zajęć dwie z uczestniczek podjęły pracę na podstawie umowy - jako sprzedawca w sklepie oraz pracownik biurowy. Bezpośrednio po zakończeniu edycji kolejna z uczestniczek została skierowana na staż w Domu Pomocy Społecznej w którym realizowała prace społecznie użyteczne w ramach PAI. Pozostałe osoby są objęte wsparciem tutejszego Ośrodka i kontynuują działania w kierunku aktywnego poszukiwania pracy.

Należy podkreślić, że głównym celem KIS nie jest podjęcie zatrudnienia przez jego uczestników. Jest to wartość dodana wynikająca z uczestnictwa w KIS oraz działań ukierunkowanych na przygotowanie osób pozostających poza rynkiem pracy do zmiany swojej postawy i aktywności w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony PUP i MOPS.

Poniższe tabele przedstawiają analizę występujących dysfunkcji w rodzinach uczestników KIS oraz aktywność zawodową uczestników w trakcie i po zakończeniu programu KIS.

TABELA NR 13 PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY WYSTĘPUJĄCE W RODZINACH UCZESTNIKÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	RAZEM
Bezrobocie	18	14	32
Ubóstwo	21	18	39
Uzależnienie i współuzależnienie	10	5	15

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	0	2	2
Niepełnosprawność	9	4	13
Przewlekła choroba	7	6	13
Przemoc	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po puszczeniu zakładu karnego	1	0	1
Bezdomność	2	1	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0
Rodzina niepełna	0	7	7

TABELA NR 14 AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA UCZESTNIKÓW KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

PODZIAŁ OSÓB, ZE WZGLĘDU NA RODZAJ AKTYWNOŚCI	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Liczba osób, które podjęły aktywność zawodową w czasie trwania programu Klubu Integracji Społecznej	0	2
Liczba osób, które, podjęły aktywność zawodową po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej	0	1
Liczba osób, które po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w 2023 roku	1	1
Liczba osób, które po zakończeniu działań Klubu Integracji Społecznej zostały skierowane do prac społecznie użytecznych w PAI w 2023 roku	1	0
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na problemy zdrowotne, które nie pozwoliły na podjęcie jakiegokolwiek pracy	0	1
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na wielodzietność i samotne rodzicielstwo	0	0

Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na fakt, że podejmują prace dorywcze (nie szukają legalnego źródła dochodu)	0	0
Liczba osób, które nie podjęły aktywności zawodowej z uwagi na niechęć do podjęcia jakiegokolwiek pracy	0	1
Liczba osób, które kontynuują działania w ramach KIS w 2024 roku	7	6

5.2 Prace społecznie-użyteczne.

Klub Integracji Społecznej po raz kolejny realizował prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, organizowane przez Gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Na wniosek Gminy Starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku, korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej, do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w ciągu tygodnia. Do wykonywania prac społecznie użytecznych mogą być kierowane również osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w okresie od 2 kwietnia do 30 listopada 2024 roku realizowane były po raz dziesiąty prace społecznie użyteczne dla **17 osób** zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli jako bezrobotne bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w tut. MOPS.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywało się na podstawie Porozumienia nr 2/2024 z dnia 6 marca 2024 roku zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola na rzecz, której prace społecznie użyteczne są wykonywane.

Organizacja prac społecznie użytecznych w MOPS w Stalowej Woli odbywała się zgodnie z Zarządzeniem Nr 51/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli z dnia 28 sierpnia 2018 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu realizacji prac społecznie użytecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli prace społecznie użyteczne były realizowane w okresie od 2 kwietnia do 30 listopada 2024 roku w: Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „TĘCZA” przy MOPS, Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „TĘCZA”, Dziale Administracyjno – Gospodarczym MOPS, Kuchni przy MOPS, Warsztacie Terapii Zajęciowej przy MOPS, Rozwadowskim Klubie Seniora w Stalowej Woli, Dziennym Domu Senior + w Stalowej Woli jak również w Domu Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Prace społecznie użyteczne realizowane były w dni robocze tygodnia tj. od poniedziałku do piątku w godzinach pracy MOPS. W ciągu tygodnia pracy osoba skierowana do prac społecznie użytecznych realizowała 10 godzin prac.

Łącznie w okresie od 2 kwietnia do 30 listopada 2024 roku na 1 osobę przypadło 338 godzin prac społecznie użytecznych.

W trakcie wykonywania prac społecznie użytecznych nastąpiły zmiany wśród ich uczestników z uwagi na różne okoliczności w pracach użytecznych w 2024 roku faktycznie wzięło udział ogółem 17 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Dodatkową wartością udziału w pracach społecznie użytecznych było zaangażowanie większości osób w wykonywane prace. Uczestnicy okazali się pracownikami odpowiedzialnymi, sumiennymi, potrafiącymi dostosować się do zasad i regulaminów organizacyjnych. Ponadto osoby bezrobotne wykonując prace społecznie użyteczne wykazały się również dyspozycyjnością i odpowiedzialnością za powierzone obowiązki na stanowiskach, które wykonywały.

Ponadto 13 z tych osób zgłosiło chęć ponownego uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych w 2025 roku dostrzegając w nich szansę na zdobycie doświadczenia zawodowego, które będzie im przydatne przy poszukiwaniu zatrudnienia.

Analiza powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez uczestników prac społecznie użytecznych przedstawia tabela nr 15.

TABELA NR 15 POWODY KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ UCZESTNIKÓW PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH

PRZESŁANKI KORZYSTANIA Z POMOCY MOPS	LICZBA OSÓB		
	KOBIETY	MĘŻCZYJNI	ŁĄCZNIE
Bezrobocie	10	7	17
Bezdomność	0	2	2
Ubóstwo	9	6	15
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
Przemoc	1	0	1
Długotrwała lub ciężka choroba	6	3	9
Niepełnosprawność	1	2	3
Alkoholizm i narkomania	2	4	6

Prace społecznie użyteczne dofinansowywane są do **60%** ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Stalowa Wola a Starostą Stalowowolskim. Koszt 1 godziny pracy wynosi obecnie 12,20 zł. Refundacja przyznanego dofinansowania odbywa się bezpośrednio na rachunek bankowy Gminy.

Koszt realizacji prac społecznie użytecznych wyniósł w 2024 roku – **80 475 ,80 zł.**

5.3. „Pomoc w domu” w ramach prac społecznie użytecznych.

W 2024 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, szósty rok z rzędu realizowane były również prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” na rzecz rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami jako nieodpłatne wsparcie realizacji codziennych obowiązków domowych. Z tej formy pomocy **skorzystały 2 rodziny**, w których rodzice i opiekunowie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji lub osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, mogli skorzystać, w ramach prac społecznie użytecznych, z pomocy osoby bezrobotnej zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. Pomoc świadczona była na podstawie porozumienia z rodziną i bez względu na jej dochód.

Prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu”, świadczone są przez osobę bezrobotną bezpośrednio w miejscu zamieszkania rodziny korzystającej z tej formy pomocy, związane m.in. z prowadzeniem domu, pomocą w dotarciu do przychodni specjalistycznej, pomocą w załatwieniu niezbędnych spraw urzędowych, realizacją recept itp. Jedynym warunkiem skorzystania z tej formy pomocy jest złożenie w MOPS wniosku przez rodzica/ opiekuna w sprawie skierowania osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej do realizacji prac społecznie użytecznych "Pomoc w domu".

Wykonywanie prac społecznie użytecznych „Pomoc w domu” w 2024 roku odbywało się na podstawie Porozumienia nr 1/2024 z dnia 24 stycznia 2024 roku, zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola i Aneksami do tego Porozumienia.

Każde porozumienie zawierało informacje na temat zasad organizacji prac społecznie użytecznych, miejsca ich wykonywania, zakresu codziennych obowiązków domowych wykonywanych przez osobę skierowaną do ich realizacji, okres realizacji, liczbę godzin, wysokość świadczenia za godzinę realizacji prac. Starosta refundował Gminie ze środków Funduszu Pracy 100% kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast Gmina Stalowa Wola nie pokrywała żadnych kosztów związanych z wypłatą tego świadczenia.

Prace społecznie użyteczne „Pomoc w domu” realizowane były w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku. Do prac społecznie użytecznych skierowano łącznie 6 osób (kobiety). Łącznie zrealizowały one 492 godziny prac w 2 środowiskach.

VI. PRACA Z OSOBAMI ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Głównym celem w pomocy społecznej jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz przygotowanie osób zagrożonych tym zjawiskiem do uczestnictwa w życiu społecznym poprzez prowadzenie wszechstronnych działań na rzecz reintegracji społecznej.

6.1. Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnienia.

Jednym z zadań realizowanych przez pomoc społeczną jest udzielanie wsparcia i pomocy dla osób i rodzin, u których rozeznano problem alkoholowy. Pracownicy socjalni MOPS w 2024 roku świadczyli wsparcie w formie świadczeń pomocy społecznej w stosunku do **184 rodzin** (213 osób w rodzinach) ze zdiagnozowanym wcześniej problemem alkoholowym oraz **4 osób** z problemem uzależnienia od narkotyków.

Oferta MOPS jest uzupełnieniem istniejących w gminie placówek powołanych do niesienia pomocy osobom z problemem uzależnienia i nakierowana jest na motywowanie do sięgania po fachową pomoc tych, którzy wymagają leczenia i wspieraniu tych, którzy to leczenie już odbyli po to by wydłużyć czas ich trwania w abstinencji.

Pracownicy socjalni swoje działania przede wszystkim koncentrowali na motywowaniu do leczenia, utrzymywanie abstinencji. Zadania, podejmowane w toku pracy socjalnej to wstępna orientacja o rozmiarach problemu oraz o zaburzeniach i szkodach towarzyszących, rozmowy motywacyjne, wspieranie, wzmacnianie pozytywnych zmian, kierowanie do terapii profesjonalnej, interwencja w sytuacjach kryzysowych.

Praca socjalna skoncentrowana była również na działaniach adresowanych do alkoholowych sprawców przemocy w rodzinie przez Zespół ds./ pomocy rodzinie. W stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej pracownicy socjalni:

- informowali o konsekwencjach karnych stosowania przemocy,
- motywowali do zmiany zachowania wobec członków rodziny, do udziału w zajęciach korekcyjno- edukacyjnych, do podjęcia terapii w związku z uzależnieniem oraz do skorzystania z pomocy psychologicznej,
- przestrzegali przed stosowaniem zachowań agresywnych wobec członków rodzin, współpracowali z przedstawicielami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stalowej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, Poradnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Stalowej Woli, Kuratorskiej Służby Sądowej oraz pedagogami szkół.

W ramach pracy socjalnej prowadzona była ścisła współpraca pracowników ze starszym instruktorem terapii uzależnień zatrudnionym w Klubie Trzeźwego Życia.

6.2. Klub Trzeźwego Życia.

Klub Trzeźwego Życia jest miejscem, gdzie spotykają się osoby z szeroko rozumianymi problemami zażywania środków psychoaktywnych ale również osoby z zaburzeniami popędów i nawyków np. hazard czy sieciorolizm. Klub pełni placówkę rehabilitacyjno-wspierającą, uczestnicy uczą się w alternatywny i trzeźwych sposobów spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia, pozbywają się destrukcyjnych schematów funkcjonowania społecznego.

Klub funkcjonuje w budynku MOPS w przystosowanych do tego celu czterech pomieszczeniach piwnicznych: w dwóch prowadzone są zajęcia, w trzecim znajduje się punkt konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi, w czwartym znajduje się sala do rekreacji.

W roku sprawozdawczym część osób chętnie korzystała z kontaktu telefonicznego w formie teleporad jak i kontaktu przez portale społecznościowe tj. Facebook i Messenger.

Uczestnikami Klubu nadal mogą być osoby zarówno korzystające z różnych świadczeń pomocy społecznej, jak i osoby, które nie są klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestnictwo w Klubie jest bezpłatne. W ramach pracy socjalnej istnieje ścisła współpraca pracowników socjalnych MOPS z terapeutą -Starszy Instruktor Terapii Uzależnień – zatrudniony w Klubie w wymiarze 1 etatu.

Celem działalności KTŻ w 2024 r. była przede wszystkim:

- pomoc w utrzymywaniu abstinencji przez osoby uzależnione od alkoholu i inne środki psychoaktywne wraz ze współistniejącymi uzależnieniami od nikotyny lub uzależnieniami behawioralnymi,
- pomoc osobom deklarującym abstinencję, będących w grupie ryzyka uzależnieniem,

- pomoc i wsparcie dla uczestników z ugruntowaną abstynencją w rozwoju osobistym oraz nabieraniu przez te osoby kompetencji psychospołecznych, pomoc w odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych,
- pomoc i wsparcie samopomocowe (nieinstytucjonalne)- Mitingi grupy AA „PROMYK”,
- wsparcie w sytuacjach kryzysowych, w nawrotach zagrażających utrzymaniu abstynencji przez prowadzenie przez terapeutkę rozmów wspierających, motywacyjnych itd.,
- prowadzenie w Punkcie Konsultacyjnym rozmów informacyjnych dla osób szukających pomocy w kwestii uzależnień dla siebie oraz swoich bliskich, rozmów z wizytą w Punkcie Konsultacyjnym ale również telefonicznych porad jak i kontaktów przez sieć internet,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych dotyczących uzależnień różnych grup społecznych tj. osób starszych, bezrobotnych, niepełnosprawnych.

W 2024 r. kontynuowane były zajęcia tematyczne dla osób korzystających z oferty KTŻ tj.

- ✓ zajęcia grupy wsparcia z elementami relaksacji,
- ✓ zajęcia grupy wsparcia dla kobiet z problemem uzależnienia,
- ✓ zajęcia psychoedukacyjne,
- ✓ mitingi AA PROMYK - grupa samopomocowa,
- ✓ zajęcia klubowe w trakcie których odbywały się warsztaty kulinarne, zajęcia ogrodnicze w przyklubowym ogródku, warsztaty dotyczące problemu przemocy, warsztaty z majsterkowania, nauka form spędzania czasu wolne w kontakcie z naturą tj. spacery po lesie, wycieczki, wyjazdy nad wodę.

Uczestnicy chętnie angażowali się w przygotowania do spotkań świątecznych, zorganizowali spotkanie Andrzejkowe, 2 wspólne grillowania, spotkania rocznicowe na Ciemnym Kącie oraz wzięli udział w dwudniowej wycieczce w Pieniny, chętnie brali udział w spotkaniach rocznicowych innych placówek przynależących do MOPS.

Wszystko odbywało się w trzeźwej, integracyjnej, bezpiecznej atmosferze. Większa część środków na w/w działalność była pokryta z budżetu z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Uczestnicy indywidualnie pokryli koszty kolejki na Palenicę oraz biletów do muzeum.

Łącznie z oferty Klubu w 2024 r. roku **skorzystało 134 osoby**. Instruktor terapii uzależnień udzielił 151 porad, w tym również telefonicznie. Z oferty KTŻ skorzystało również 5 osób bezdomnych, w tym 2 przebywające w Noclegowni w Stalowej Woli.

Na skutek działań jakie są prowadzone w KTŻ (nabywanie kompetencji psychospołecznych) oraz poprzez współpracę z pracownikami socjalnymi 2 osoby skorzystały z zajęć Klubu Integracji Społecznej, 1 osoba skorzystała z pracy w ramach prac społecznie - użytecznych organizowanych przez KIS.

TABELA Nr 16 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OFERTY KLUBU TRZEźWEGO ŹYCIA w 2024 r.

OFERTA KLUBU	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Zajęcia klubowe	103	76	27
Zajęcia grupowe	83	69	14
Mitingi	37	31	6
Kontakt indywidualny	63	45	18

6.3. Bezdomność.

W 2024 roku działaniami pracowników socjalnych MOPS objętych było **105 osób będących w kryzysie bezdomności** z czego 89 osób (90 osób w rodzinach) skorzystało z pomocy, której udzielenie wymagało wydania decyzji administracyjnej.

Działania skierowane do osób bezdomnych obejmowały w swym zakresie: pracę socjalną, zapewnienie noclegu, ciepłego posiłku i niezbędnej odzieży stosownej do pory roku, udzielenie pomocy materialnej oraz obsługę stacjonarnego punktu higienicznego.

Praca socjalna z osobami w kryzysie bezdomności polegała w szczególności na pomocy w odtworzeniu dokumentów, w otrzymaniu ubezpieczenia zdrowotnego, dostępu do pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej, pomocy w formie korzystania z mitingów w Klubie Trzeźwego Życia przy MOPS, podejmowaniu mediacji z rodzinami osób bezdomnych. Zespół ds. bezdomności prowadził pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny z 2 osobami bezdomnymi. Działania podejmowane w ramach kontraktu socjalnego miały na celu pomoc w nawiązaniu kontaktu z rodziną, prowadzeniu zdrowego trybu życia i zachowaniu abstynencji, podnoszeniu kompetencji społecznych i zawodowych. Indywidualnym Programem wychodzenia z bezdomności zostały objęte 2 osoby.

Ze wsparcia finansowego w roku sprawozdawczym skorzystało 87 osób będących w kryzysie bezdomności, 43 osoby przebywające poza schroniskiem/noclegownią objętych było pomocą w formie gorącego posiłku w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”. Łącznie potrzebę zabezpieczenia schronienia osobie bezdomnej na podstawie skierowania do schroniska/noclegowni zrealizowano w 48 przypadkach².

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i schronienia osobom bezdomnym, pracownicy socjalni współpracowali z Komendą Powiatowej Policji w Stalowej Woli i Noclegownią dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli. Dzięki tym działaniom ujawnionych zostało 10 miejsc przebywania osób bezdomnych poza schroniskiem. W okresie niesprzyjających warunków pogodowych (jesiennie-zimowym), prowadzone były działania interwencyjne wspólnie z Policją na terenie dworców PKP, PKS, w węzłach ciepłowniczych, ogródkach działkowych, strychach, piwnicach, lasach. Zespół ds. bezdomności współpracował również ze Schroniskiem z Usługami Opiekuńczymi w Gwizdaju, Schroniskiem dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Dębicy i Schroniskiem dla Bezdomnych Kobiet w Rudniku nad Sanem. Wszystkie te działania miały na celu poprawę funkcjonowania społecznego osób w kryzysie bezdomności.

Od marca 2024 roku, pracownicy socjalni z Zespołu ds. bezdomności obsługiwali stacjonarny punkt higieniczny, mieszczący się na terenie Noclegowni przy ul. Jaśminowej 2 w Stalowej Woli. Stacjonarny punkt higieniczny był obiektem służącym zabiegom higieny osobistej i mogły z niego skorzystać wyłącznie osoby w kryzysie bezdomności zarówno kobiety jak i mężczyźni. Punkt był dostępny w każdą środę w godzinach od 9.00 do 11.00. Z punktu korzystało systematycznie 12 osób bezdomnych, w tym 2 kobiety i 10 mężczyzn. Dodatkowym działaniem pracowników socjalnych z Zespołu ds. bezdomności było pozyskanie odzieży w formie kurtek, spodni, koszulek i obuwia, które zostały rozdysponowane wśród klientów.

W 2024 roku wśród osób w kryzysie bezdomności usamodzielniało się 15 osób poprzez podjęcie zatrudnienia, wynajęcie mieszkania, nawiązanie kontaktu z rodziną i odbycie terapii odwykowej.

W dniu 7 listopada 2024 roku w siedzibie MOPS zorganizowane zostało spotkanie, w którym wzięli udział przedstawiciele lokalnych instytucji takich jak: Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Stalowej Woli, Komenda Powiatowa Policji w Stalowej

---

² Zabezpieczenie potrzeby zapewnienia schronienia przedstawiono w Rozdziale III. 3.1.2. Niefinansowe formy wsparcia.

Woli, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Stalowej Woli, Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy SPZOZ, Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, Dom Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz organizacji pozarządowej: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli. Celem spotkania było podzielenie się doświadczeniami w pracy z osobami bezdomnymi, zaproponowanie nowych rozwiązań służących zminimalizowaniu negatywnych skutków bezdomności, skoordynowanie działań służb porządkowych i pomocowych podejmowanych w stosunku do osób bezdomnych. W trakcie spotkania wypracowane zostały procedury postępowania z osobami bezdomnymi w okresie zimowym 2024/2025.

6.4. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Zadaniem pomocy społecznej jest także udzielanie wsparcia w zakresie ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego osób opuszczających zakłady karne.

W 2024 roku MOPS udzielał pomocy 29 osobom, które opuściły zakłady karne, w zależności od sytuacji dochodowej oraz zgłaszanych potrzeb. Pomoc świadczona była zarówno w formie pieniężnej poprzez przyznawanie zasiłków tj. zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki stałe, zasiłki na zakup żywności w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, jak również pomoc w formie gorącego posiłku, pomoc rzeczową (odzież), a także szeroko rozumiane poradnictwo w ramach pracy socjalnej. Głównym celem pracy socjalnej z osobami po odbyciu kary pozbawienia wolności było motywowanie do aktywności zmierzającej do reintegracji społecznej oraz prowadzenie działań zmierzających do aktywności zawodowej, między innymi poprzez rejestrację w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli i pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy, w uzyskaniu poradnictwa prawnego, psychologicznego.

VII . DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Organizacją profesjonalnej pomocy świadczonej przez MOPS skierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych zajmują się:

- Dział Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej
  - ✓ Zespół ds. pomocy osobom starszym
  - ✓ Zespół ds. domów pomocy społecznej
- Dział Usług
- Dzienny Dom Senior+
- Rozwadowski Klub Seniora
- Warsztat Terapii Zajęciowej.

7.1. Zespół ds. pomocy osobom starszym.

Identyfikacją problemów i potrzeb osób starszych w ramach Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej zajmuje się Zespół ds. pomocy osobom starszym. Podejmowane przez pracowników socjalnych działania mają zmierzać do poprawy funkcjonowania osób starszych w ich środowisku społecznym, rozwinięcia i podtrzymania w miarę możliwości więzi rodzinnych a także ich aktywności i samodzielności życiowej oraz jak najdłuższe utrzymanie osób wymagających wsparcia w ich środowisku zamieszkania. Szczególnie ważne jest tu bieżące monitorowanie deficytów i potrzeb ludzi starszych.

W okresie sprawozdawczym MOPS objął wsparciem **łącznie 485 osób w wieku poprodukcyjnym (wiek 60+) w tym 300 kobiet i 185 mężczyzn** (w 2023 r. - 427 osób).

W ramach podejmowanych działań pomocowych, obok świadczeń pieniężnych czy niepieniężnych w formie usług opiekuńczych, szczególne miejsce zajmują działania pracowników socjalnych w środowisku, jako szeroko rozumiane rzecznictwo interesów tej grupy społecznej. Praca Zespołu ds. pomocy osobom starszym sprowadzała się do wypracowywania właściwych i skutecznych form pomocy, kierowanej do osób starszych i z niepełnosprawnościami, głównie dotyczących wsparcia, pomocy w zwalczaniu skutków osamotnienia, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, oraz podejmowaniu działań, zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowaniu opieki nad starszymi członkami rodziny. W zakresie poprawy funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnościami w środowisku zamieszkania, pracownicy socjalni świadczyli również pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe, organizacje pozarządowe. W ramach rozeznanych potrzeb:

- **1** osoba w sytuacji kryzysowej skorzystała z pomocy w formie odzieży i żywności z PCK,
- w **1** przypadku odbyły się **2** spotkania multiprofesjonalne z uwagi na zawziętość problemów wymagających rozwiązań interdyscyplinarnych ze specjalistami MOPS oraz instytucji zewnętrznych – celem podejmowanej współpracy było zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach kompetencji poszczególnych podmiotów, służących poprawie funkcjonowania osoby w środowisku,
- **18** osób skorzystało z dobrowolnej pomocy sąsiedzkiej, która dotyczyła opieki, zrobienia zakupów, dostarczania obiadów ze stołówek, jak również dzieląc się własnoręcznie przygotowanym posiłkiem w formie obiadu lub wypieków, wsparcie psychiczne w chorobie, wezwanie pomocy medycznej, rozpalenie w piecu, rozmowy wspierające,
- w **2** przypadkach była prowadzona karta pracy socjalnej w formie monitoringu, w celu poprawy funkcjonowania osób w środowisku.

Podejmowane były także działania interwencyjne w sytuacji osób samotnych, samotnie zamieszkałych, nieporadnych, zaniedbanych i opuszczonych. Działania interwencyjne podejmowane były w 54 przypadkach a ich następstwem w większości spraw było rozwiązywanie konfliktów rodzinnych, rozmowy wspierające, objęcie tych osób wsparciem z zakresu pomocy prawnej, psychologicznej, pomocy finansowej, w formie usług opiekuńczych, w tym również prywatnych, specjalistycznych usług opiekuńczych, sąsiedzkich usług opiekuńczych, opieki wytchnieniowej, asystenta osoby niepełnosprawnej, skierowanie do placówek wsparcia dziennego („Środowiskowy Dom Samopomocy”, „Dzienny Dom Senior +”, „Rozwadowski Klub Seniora”), motywowanie do podjęcia leczenia, zażywania leków, współpraca z personelem medycznym, skierowanie do szpitala na leczenie odwykowe, psychiatryczne lub SOR, skierowanie do Zakładów Opieki Leczniczej, Zakładów Pielęgnacyjno-Opiekuńczych. Działania były również skupione na zwiększeniu zaangażowania rodziny w pomoc osobom wymagającym pomocy, oraz bardzo często dotyczące dezynsekcji, czy uprzątnięcia mieszkań. Zaznaczyć należy, że szczególnym problemem, który dotyczy szerokiego grona osób starszych i z niepełnosprawnościami jest problem zaplaskwienia mieszkań, a często całych bloków, czego konsekwencją są nieustanne dezynsekcje pomieszczeń mieszkalnych. Z uwagi na brak odpowiedniej polityki lokalnej mającej na celu przeciwdziałanie rozszerzaniu się tego problemu, działania te są podejmowane jedynie doraźnie, przynoszą krótkotrwałą poprawę a problem nie jest eliminowany

skutecznie, co w konsekwencji może wywoływać dalej idące skutki nie tylko wynikające ze strat materialnych klientów ale także poważne skutki dla zdrowia i życia.

Obserwuje się dynamiczny wzrost problemów osób starszych, co jest skutkiem starzejącego się społeczeństwa i migracją osób bliskich, w tym również poza granice kraju. Seniorzy zazwyczaj borykają się z problemami przewlekłych chorób, niepełnosprawnością i nieporadnością z powodu wieku, co wpływa znacząco na ich funkcjonowanie w środowisku a wymagają oni wzmożonej pomocy i opieki. Nie mogąc liczyć na wsparcie rodziny często zwracają się do instytucji o takie wsparcie i pomoc a do części z tych osób należy dotrzeć.

7.2. Zespół ds. domów pomocy społecznej.

Obok środowiskowych form pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna.

W takiej sytuacji osoba bądź rodzina oczekująca pomocy dokonuje odpowiedniego wyboru świadczenia w celu poprawy własnego życia. Wyborem tym jest między innymi pobyt w domu pomocy społecznej. Osoby w podeszłym wieku, przewlekłe somatyczne chore, osoby chore psychicznie, z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną, które wymagają całodobowej opieki a którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w ramach pomocy środowiskowej, mogą skorzystać z pomocy w formie wsparcia całodobowego. Instytucjonalną formą wsparcia całodobowego są domy pomocy społecznej, które świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązujących standardów. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców, z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Zasadą jest kierowanie tych osób do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba, że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego a w przypadku braku uzyskania takiej zgody na podstawie Postanowienia Sądu. Jednak skierowanie osób do domu pomocy społecznej następuje w sytuacji bezwzględnej konieczności, gdy nie ma możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony rodziny lub innych form usług środowiskowych i instytucjonalnych.

Od 2004 r. decyzje o skierowaniu i decyzje ustalającą opłatę za pobyt w DPS wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania. Pobyt w DPS jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca a obowiązani do wnoszenia opłaty są:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między rzeczywistym kosztem utrzymania mieszkańca a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione w dwóch pierwszych punktach, przy czym osoby i gmina określne w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu. Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni, bądź inne osoby) zgodnie z zawartą umową lub w formie decyzji administracyjnej. W przypadku osób obowiązanych gdy dochody osoby samotnie gospodarującej, czy dochody na osobę w rodzinie nie przekraczają kwoty 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie koszty ponosi Gmina, z której osoba została skierowana do DPS.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS o zasięgu powiatowym na dany rok ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku. Ogłoszenie to stanowi podstawę do ustalenia odpłatności za pobyt w DPS od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane. Koszt utrzymania osób w domach pomocy społecznej z roku na rok jest bardzo wysoki i stanowi znaczne obciążenie dla budżetu Gminy. Co roku koszt ten wzrasta o ok 20 %. Przyczyną zwiększenia wydatków jest wzrost cen za utrzymanie jednego miejsca w DPS. W 2024 r w domach pomocy społecznej przebywało 153 osoby.

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej wg. stanu na 31.12.2024 r nie oczekiwała żadna osoba (zachowane były ustawowe terminy umieszczenia, krótsze niż 3 miesiące).

Zespół ds. domów pomocy społecznej oprócz kierowania osób do placówek wsparcia całodobowego, podejmował także szerokie działania interwencyjne, na podstawie kart działań interwencyjnych wobec 55 osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych, mających na celu większe zaangażowanie rodzin w pomoc osobom zależnym, by jak najdłużej utrzymać te osoby w środowisku naturalnym.

W wyniku tych działań, przeprowadzonych rozmów interwencyjnych z rodziną wiele osób udało się utrzymać w środowisku, poprzez zapewnienie większej pomocy ze strony rodziny, czy też prywatnych osób, zabezpieczając im pomoc usługową opiekuńczą, sąsiedzką, specjalistyczną, wytchnieniową, pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej, poprzez skierowanie do placówek wsparcia dziennego, (Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom Senior + , Rozwadowski Klub Senior), skierowanie do szpitala psychiatrycznego czy na SOR. W niektórych przypadkach ze względu na stan zdrowia i konieczność wzmożonego leczenia i rehabilitacji kierowano do Zakładów Opieki Leczniczej lub Zakładów Pielęgnacyjno-Opiekuńczych. W ramach działań interwencyjnych również informowano rodziny o możliwości skorzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego, dostępnego na terenie MOPS w Stalowej Woli.

Pracownicy Zespołu ds. DPS w 2024 r. przeprowadzili 61 wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych, na potrzeby ustalenia odpłatności za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej, oraz 23 wywiady alimentacyjne na potrzeby innych gmin w Polsce.

Starzejące się społeczeństwo, problemy przewlekłych chorób i niepełnosprawności osób, znacznie utrudniające funkcjonowanie w środowisku, szczególnie zaś problemy ze zdrowiem psychicznym a także aktywność zawodowa bliskich i ich częsta emigracja za granice kraju, powodują i będą powodować w przyszłości duże zapotrzebowanie na pomoc instytucjonalną, pomimo podejmowania wielu działań w zakresie pomocy środowiskowej. Ta sytuacja z kolei spowoduje zapotrzebowanie na wyższe środki finansowe na zaspokojenie potrzeb społecznych, tym bardziej, że co roku wzrasta i to znacznie utrzymanie w domach pomocy społecznej.

7.3. System wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Wsparcie społeczne jest potrzebne ludziom w każdym wieku. Jednak osoby starsze i niepełnosprawne potrzebują go szczególnie, a potrzeba ta nasila się w miarę pojawiania się niesamodzielności, będącej skutkiem przewlekłej choroby lub niepełnosprawności. Skorelowana z wiekiem stopniowa utrata samodzielności, częstsze występowanie niepełnosprawności oraz chorób przewlekłych powoduje, że osoba musi korzystać ze wsparcia rodziny, znajomych lub pomocy publicznej. Poszczególne osoby potrzebują wsparcia w różnych formach i w różnym zakresie, a te formy i zakres zmieniają się wraz ze zmianą sytuacji człowieka zależnego.

Organizacją, koordynacją i monitoringiem różnorodnych form wsparcia skierowanych do osób starszych i z niepełnosprawnościami zajmuje się Dział Usług.

7.3.1. Usługi opiekuńcze³.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są szansą utrzymania jak najdłużej osoby starszej, niepełnosprawnej w jej środowisku zamieszkania i zapewnienia jej odpowiedniej opieki.

Realizacja usług opiekuńczych odbywa się w miejscu zamieszkania osoby i w jej najbliższym otoczeniu. Usługi opiekuńcze przyznaje się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania, na podstawie decyzji administracyjnej określającej ich zakres, wymiar godzin pracy opiekunki i wysokość odpłatności. Wymiar i zakres usług Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ustala indywidualnie, dla każdej osoby wymagającej pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (zapewnienie posiłku, zakupy, utrzymanie w czystości pomieszczeń, załatwienie spraw urzędowych), utrzymaniu higieny i pielęgnacji (toaleta, pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, podawanie leków, układanie w łóżku) oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Odpłatność za usługi opiekuńcze ustala ośrodek pomocy społecznej, w zależności od posiadanego dochodu. Minimalny poziom dochodu, od którego była obliczana wysokość odpłatności w 2024 r. odpowiada aktualnie obowiązującemu kryterium dochodowego: osoby samotnie gospodarujące, tj. 776,00 zł do grudnia 2024 r. (od 1 stycznia 2025 r. 1 010,00 zł) lub w przypadku osoby w rodzinie tj. 600,00 zł do grudnia 2024 r. (od stycznia 2025 r. 823,00 zł).

W 2024 r. usługi opiekuńcze realizowane były w stosunku do 220 osób u których wypracowano 71 003 godzin.

7.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze⁴.

Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Rodzaje specjalistycznych usług i kwalifikacje osób świadczących specjalistyczne usługi określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzonych psychicznie.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli mogą być realizowane następujące **rodzaje usług specjalistycznych**: asystent osoby niepełnosprawnej, rehabilitant, psycholog, specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka 75+”, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

▪ **Asystent osoby niepełnosprawnej**

Praca **asystenta** ma na celu kompensację ograniczeń spowodowanych niepełnosprawnością beneficjenta, stymulowanie do podejmowania aktywności życiowej oraz uspołecznianie osoby niepełnosprawnej. Usługi asystenckie są realizowane na zasadzie współdziałania osoby z niepełnosprawnością i asystenta.

Usługa asystencka obejmuje wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego: wsparcie w przemieszczaniu się, spędzaniu czasu wolnego, opiece higienicznej, zakupach.

W 2024 r. ta forma usługi nie była realizowana w Ośrodku z powodu braku zainteresowania ze strony klientów.

³ Usługi opiekuńcze szczegółowo opisano w podrozdziale 3.1.2. Świadczenia niepieniężne

⁴ Specjalistyczne Usługi opiekuńcze szczegółowo opisano w podrozdziale 3.1.2. Świadczenia niepieniężne

- **Rehabilitant**

Rehabilitacja fizyczna i usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami z dnia 27 sierpnia 2024 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Usługa polegała na wykonywaniu ćwiczeń w warunkach domowych, które osoby wykonywały samodzielnie, a rehabilitant koordynował ćwiczenia, motywował, wspomagał w ich wykonywaniu. W 2024 r. z usługi skorzystało 1 osoba, wypracowano łącznie 12 godzin.

- **Psycholog**

Psycholog – pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu trudności, świadczona w miejscu zamieszkania. W 2024 r. ta forma usługi nie była realizowana w Ośrodku z powodu braku zainteresowania ze strony klientów.

- **Specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka 75+”**

W ramach Programu „Opieka75+” specjalistyczne usługi opiekuńcze były realizowane dla 1 osoby. Zrealizowanych zostało 138 godzin usług. Całkowity koszt realizacji usług w ramach Programu wyniósł 6 251,56 zł, a gmina otrzymała dotację na ten cel w kwocie 3 222,30 zł.

- **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla osób dorosłych wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:

1. Chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiczne).
2. Upośledzonych umysłowo.
3. Osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty. Zakres usług opiekuńczych obejmuje:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i społecznego funkcjonowania,
- motywowanie do leczenia i aktywności.

W 2024 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 8 osób z tego 3 dzieci z autyzmem. łącznie wypracowano 1 265 godzin.

7.3.3. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

Usługi sąsiedzkie obejmują wspieranie i pomoc w podstawowych, codziennych czynnościach domowych i życiowych, w szczególności:

- dokonywanie zakupów,
- pomoc przy przygotowywaniu i podawaniu posiłków,
- pomoc w wykonywaniu prac porządkowych w tym pranie odzieży,
- podstawową opiekę higieniczną – pielęgnacyjną,
- realizację działań pomocowych poza domem tych osób w tym wizytę u lekarza,

- załatwianie spraw urzędowych,
- odwiedziny w szpitalu,
- zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi sąsiedzkie świadczone są w zależności od potrzeb osoby starszej, niesamodzielnej i/lub niepełnosprawnej. Miesięczny limit godzin usług wynosi 30 godzin.

Dostępność usług przez 7 dni w tygodniu. W nagłych przypadkach usługi mogą być świadczone w nocy (np. nagłe zachorowanie lub złe samopoczucie).

Z tej formy wsparcia w 2024 r. skorzystało 24 osób, łącznie wypracowano 3 881,50 godziny.

7.3.4. Program osłonowy „Teleopieka”.

Program osłonowy Gminy Stalowa Wola pn. „Teleopieka”, wprowadzony Uchwałą Nr LIX/765/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 19 grudnia 2022 r. jest programem mającym na celu zapewnienie usługi wsparcia oraz możliwości funkcjonowania w miejscu zamieszkania osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym zamieszkującym na terenie gminy Stalowa Wola.

Program odpowiada na problemy zdefiniowane w Stalowowolskim Programie Senioralnym na lata 2024-2026, który został przyjęty Uchwałą Nr V/71/2024 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 20 września 2024 roku i wpisuje się w rozwijanie usług sprzyjających poprawie sytuacji życiowej i społecznej osób wymagających wsparcia w miejscu zamieszkania.

Ten rodzaj wsparcia był realizowany i testowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w ramach projektu „Anioł Stróż” od 1 sierpnia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. na podstawie uchwały Nr XIV/158/2019 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 19 sierpnia 2019 r.

Program osłonowy Teleopieka to system świadczący pomoc w przypadkach pogorszenia się stanu zdrowia, zagrożenia zdrowia i życia. Umożliwia szybkie wezwanie pomocy w nagłych i niepokojących sytuacjach lub zasięgnięcia porady. Z systemu korzystają osoby starsze, samotne i z niepełnosprawnościami. Teleopieka zapewnia podopiecznym poczucie bezpieczeństwa i komfortu, zwiększa poziom niezależności i poprawia samopoczucie. Całodobowa opieka zmniejsza także poziom stresu i uwalnia podopiecznych od poczucia, że są dla kogoś ciężarem. Dzięki alarmowej opasce umieszczonej na nadgarstku, wezwanie pomocy możliwe jest w każdej sytuacji, o każdej porze dnia i nocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w 2024 r. oferował taką formę pomocy w postaci 425 opasek z których skorzystało 136 osób w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

7.3.5. Program „Opieka 75+” – edycja 2024.

W okresie od stycznia do grudnia 2024 r., MOPS realizował rządowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+”- edycja 2024. Program zakładał wsparcie finansowe gmin w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej. Głównym celem Programu jest poprawa jakości życia osób w wieku 75+ i więcej, poprzez poprawę dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie, adekwatnie do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia.

Program realizowany był w oparciu o kadrę opiekunek zatrudnionych w Dziale Usług. Łącznie z usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” skorzystało 88 osób, w tym 24 osoby, które nie korzystały wcześniej z usług opiekuńczych i 5 osób, którym została zwiększona liczba godzin

świadczonych usług. Łącznie wykonanych zostało 20 570 godzin usług. Łączny koszt realizacji Programu wyniósł 825 181,56 zł a gmina Stalowa Wola otrzymała dotację w wys. 60 % kosztów realizacji usług dla tej grupy odbiorców, tj. kwotę 468 967,50 zł.

7.3.6. Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024, finansowany w całości z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Opieka nad osobami niepełnosprawnymi obciąża bezpośrednich opiekunów zarówno fizycznie, jak i psychicznie, dlatego często prowadzi u tych osób do syndromu wypalenia. Opiekując się swoimi niepełnosprawnymi bliskimi nie mają czasu na odpoczynek, przestają dbać o swoje zdrowie stając się „pacjentami drugiego rzutu”. W efekcie przewlekłego stresu opiekunowie często doświadczają depresji, zaburzeń lękowych, zaburzeń snu, a także różnego rodzaju objawów somatycznych, takich jak bóle napięciowe (głowy, serca, kręgosłupa), czy problemy gastryczne. Z uwagi na brak możliwości zapewnienia fachowej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny niemożliwe staje się korzystanie z zabiegów medycznych, turnusów rehabilitacyjnych, czy kilkudniowy wypoczynek.

Program „Opieka wytchnieniowa” realizowany był w okresie od kwietnia do grudnia 2024., w dwóch formach:

- usługa pobyt dzienny dla osoby zależnej, w miejscu wskazanym przez bezpośredniego opiekuna dla 2 dzieci i 51 osób dorosłych, łącznie wypracowano 10 159 godzin i 30 minut.

W przypadku 52 osób usługa była realizowana przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w ramach przeprowadzonego postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych, natomiast w stosunku do 1 uczestnika usługa była realizowana przez osobę wskazaną.

Łącznie z usługi pobytu dziennego skorzystało 53 opiekunów osób niepełnosprawnych.

- usługa pobytu całodobowego dla osoby zależnej realizowana była przez 2 placówki dla 14 osób, wskazane przez uczestników (na podstawie zawartej umowy w ramach postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych), która otrzymała pozytywną opinię realizatora Programu.

Łącznie 14 osób skorzystało z 184 dni pobytu w placówkach całodobowych.

Kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana przez MOPS na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” - dla Jednostek Samorządu Terytorialnego edycja 2024 wyniosła 611 068,53 zł w tym na zadanie - pobyt dzienny 518 376,58 zł i zadanie - pobyt całodobowy 92 691,95 zł.

7.3.7. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Osoby z niepełnosprawnościami z uwagi na posiadane dysfunkcje mają trudności w codziennym funkcjonowaniu, niejednokrotnie czują się dyskryminowane i wykluczone z życia społecznego. Ograniczenia wywołane niepełnosprawnością powodują brak możliwości podejmowania aktywności i realizowania prawa do aktywnego życia, korzystania w pełni z wydarzeń społecznych, kulturalnych, sportowych itp.

MOPS w 2024 roku realizował po raz piątą usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 finansowanego w całości ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Z usługi asystenta mogły skorzystać dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo

orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystenta w szczególności miały polegać na towarzyszeniu uczestnikowi Programu w wyjściu w wybrane przez uczestnika miejsca, między innymi: w celu załatwiania spraw urzędowych, korzystania z dóbr kultury (np. muzeum, kino, teatr, galeria sztuki, wystawy), skorzystania z placówek służby zdrowia i rehabilitacyjnych, gabinetów lekarskich, zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji, nawiązaniu kontaktu/ współpracy z różnego rodzaju organizacjami, itp. Usługi realizowane były na zasadzie współdziałania osoby niepełnosprawnej i asystenta, przy uwzględnieniu decydującego wpływu uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego na podejmowane działania.

Program realizowany był w okresie od marca do grudnia 2024 r.

Z usługi asystenta skorzystało:

- 5 dzieci,
- 28 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Usługa była realizowana przez 30 asystentów wskazanych przez osoby niepełnosprawne lub opiekunów dzieci, zatrudnione w ramach przeprowadzonego postępowania z Ustawy prawo zamówień publicznych na podstawie umowy cywilno-prawnej.

Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana przez MOPS na realizację Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 wyniosła 812 462,71 zł, łącznie wypracowano 17 027 godzin i 30 minut.

7.3.8. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w roku sprawozdawczym kontynuował realizację Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej – "Korpus Wsparcia Seniorów" – edycja 2024 (Moduł I i II) finansowanego ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 2a i 4 ustawy o pomocy społecznej. Program jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne. Jest także elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Wsparcie w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 adresowane było do osób, które ukończyły 60 lat, mających problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Realizacja programu objęła swoim zakresem dwa Moduły:

Moduł I wspierający gminy w zakresie rozwoju działań samopomocowych poprzez uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich. Wsparcie to może mieć charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych. W ramach Programu wypracowano łącznie 2 353 godziny i 50 min. przez 14 sąsiadów.

Moduł II wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. Seniorzy zostali wyposażeni w opaski monitorujące pozwalające na wezwanie pomocy w sytuacji zagrożenia. Dzięki opasce senior w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia mógł połączyć się z Centrum Teleopieki za pomocą przycisku SOS. Dodatkowo opaski posiadają funkcję monitorowania podstawowych funkcji życiowych, dlatego w sytuacji nagłej zmiany

standardowych parametrów Centrum Teleopieki skontaktuje się z seniorem celem ustalenia, czy jego stan zdrowia wymaga interwencji. Przydatną funkcją jest również detektor upadku – jeśli użytkownik upadnie, np. wskutek utraty przytomności – opaska wyśle sygnał SOS automatycznie – bez konieczności wywołania sygnału przez użytkownika, a Centrum Teleopieki natychmiast podejmie działania. Udział mieszkańców w Programie w ramach Modułu II był bezpłatny. MOPS w tym celu zakupił usługę monitoringu 380 opasek, z których skorzystało 121 seniorów. Centrum obsługi przyjęło 375 niepokojących zgłoszeń z czego: 370 zakończyło się udzieleniem wsparcia, 5 interwencją służb ratunkowych.

Łączny koszt realizacji Programu (Moduł I i II) wyniósł 101 760 ,50 zł w tym kwota przyznanej dotacji wyniosła 80 057 zł.

7. 4. Dzienny Dom SENIOR+.

Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia dziennego świadczącym pół-stacjonarne usługi opiekuńcze dla osób starszych, samotnych. Celem działania placówki jest pomoc w zachowaniu sprawności fizycznej i intelektualnej osobom, które zakończyły aktywność zawodową i które z różnych powodów utraciły lub w znacznym stopniu ograniczyły więź rodzinną, a otaczająca ich samotność nie pozwala na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Przestanką uprawniającą do korzystania z usług w ośrodku wsparcia jest potrzeba częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność.

Dzienny Dom Senior + jest placówką wsparcia dziennego funkcjonującą w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Siedziba DD Senior+ mieści się w budynku MOPS przy ul. Dmowskiego 1 w Stalowej Woli. Placówka pracuje w dni robocze tygodnia od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00 z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. Obecnie DD Senior+ dysponuje 42 miejscami dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+. Uczestnikami są zarówno kobiety jak i mężczyźni, mieszkańcy Gminy Stalowa Wola.

W roku sprawozdawczym z usług placówki skorzystało 46 osób, w tym 11 mężczyzn i 35 kobiet. W ciągu roku kalendarzowego 4 osoby opuściły placówkę. Każda z nich w związku z pogorszeniem stanu zdrowia i koniecznością rezygnacji z tej formy pomocy. W ciągu roku do ośrodka przyjęto 6 nowych uczestników, w tym 3 kobiety i 3 mężczyzn. Na dzień 31 grudnia 2024 roku z usług DDS+ korzysta 42 osoby, w tym 9 mężczyzn. Najmłodszy uczestnik ma 66 lat, najstarszy uczestnik - 95 lat.

W ramach podnoszenia aktywności intelektualnej i budowania pozytywnych relacji interpersonalnych dla uczestników DD „Senior+” organizowane były liczne tematyczne zajęcia grupowe m.in. organizowano spotkania z ciekawymi ludźmi, pogadanki, prelekcje, organizowane były liczne tematyczne zajęcia grupowe m. in. z zakresu terapii zajęciowej, w tym arteterapii „Zimowe pejzaże”, „Marzanna - wiosenna panna”, „Wiosenne kolarze”, „Kartki – koszule z okazji Dnia Ojca”, „Powitanie Lata”, „Obrazy z okazji Święta WNMP”, „Wspomnienia z wakacji”, „Powitanie jesieni”, „Aniołki na choinkę z origami”, stroiki, ozdoby, palmy, jajka i kartki wielkanocne, stroiki, ozdoby, bombki techniką dequpage i kartki bożonarodzeniowe, kartki okolicznościowe, obrazy wykonane metodą quillingu, haftu, rysunku, ozdoby okolicznościowe, zakładki do książek, itp. Prowadzono zajęcia z zakresu ekologii, higieny i profilaktyki („Interakcje leków” z farmaceutą, „Czynniki warunkujące zdrowie seniorów” z dietetykiem, „Kąpiele leśne”, profilaktyka słuchu, „zabezpieczanie się przed upałami”, na temat WZW, profilaktyka przeziębień oraz zapobieganie zachorowaniom na grupę, covid-19, RSV, itp.), cykl szkoleń z zakresu samoobrony wspólnie z uczestnikami Rozwadowskiego Klubu Seniora w Stalowej Woli, dbania o wygląd zewnętrzny, kącik kulinarny, kącik ogrodniczy, kącik majsterkowicza, kącik czytelniczy, w tym biblioteczka DDS+, kącik gier karcianych i zabaw planszowych, cykliczne spotkania z

Biblią, aerobik dla seniorów, muzykoterapia, w tym wspólne kolędowanie, liczne prelekcje i pogadanki związane ze świętami okolicznościowymi np. Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Tłusty Czwartek, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Chłopaka, Dzień Nauczyciela, Dzień Seniora, Dzień Pracownika Socjalnego, Andrzejki, Mikołajki. Organizowano spotkania i warsztaty międzypokoleniowe integracyjne m.in. Dzień Otwarty DDS+, głośne czytanie dla dzieci w Filii nr 2 MBP w Stalowej Woli przy ul. Siedlanowskiego 3 i w PSP nr 1 im. Wacława Gorskiego w Stalowej Woli oraz warsztaty plastyczne międzypokoleniowe w ramach zajęć „W bibliotece jest fajnie” z zdobienia pisanek różnymi technikami z uczniami klasy 3 PSP nr 4 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Stalowej Woli, wykonywania kartek z okazji Dnia Matki i kartek z okazji Dnia Ojca, laurek dla nauczycieli z okazji Dnia Nauczyciela z klasą 5 i 6 Katolickiej Szkoły Podstawowej w Stalowej Woli, „Aniołki z origami na choinkę” z klasą II PSP nr 1 w Stalowej Woli. W DD senior+ zorganizowano warsztaty z klasą 3 PSP nr 9 im. Jana Kochanowskiego w Stalowej Woli „Kalendarz na 2025 rok”. Organizowano spotkania poprowadzone przez gości zewnętrznych np. z radną Rady Miejskiej w Stalowej Woli i radną Powiatu Stalowowolskiego, księdzem proboszczem Parafii Trójcy Przenajświętszej w Stalowej Woli, przewodnikiem miejskim z zakresu historii Stalowej Woli, psychologiem pt. „Plotki – szkody , jakie mogą wyrządzić?”, „Aktywność fizyczna i umysłowa osób starszych”, „Aktywność umysłowa seniorów”, „Być w relacji - co to właściwie znaczy?”, „Jak sobie radzić ze złością?”, z przedstawicielami dzielnicowych KPP w Stalowej Woli z zakresu oszustw wobec osób starszych, postrzegania starości i osób strszych w społeczeństwie, z kadrami i słuchaczami kursu technik usług kosmetycznych i fryzjer z CKZiU w Stalowej Woli z zakresu wizażu, cykliczne spotkania z zakresu biblioterapii z pracownikami Filii nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej, zajęcia z dogoterapii z wykwalifikowanym dogoterapeutą.

Dzienny Dom Senior+ w 2024 roku podobnie jak w latach poprzednich współpracował w ramach aktywizacji społeczno – międzypokoleniowej z licznymi Placówkami tj. Dom Pomocy Społecznej. Szkoły, przedszkola, Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze znajdującymi się na terenie naszego miasta.

W ramach działań aktywizujących seniorów w DDS+ organizowano występy dzieci i młodzieży oraz seniorów z UTW, rozwijano zainteresowania uczestników Dziennego Domu Senior+. Zorganizowano w dniu 20 listopada 2024 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Melchiora Wańkowicza w Stalowej woli przy ul. Popiełuszki 10 Jubileusz 30-lecia Dziennego Domu Senior+. Podczas uroczystości zaprezentowano historię placówki, twórczość uczestników DD Senior+ w postaci wystawy jubileuszowej oraz występów śpiewano – kabaretowych. Na tę okoliczność napisano do znanej melodii tekst piosenki o Dziennym Domu Senior+ w Stalowej Woli.

Pracownicy DDS+ świadczyli na rzecz uczestników placówki także pomoc w zakresie drobnych zakupów, realizacji recept, rejestracji do lekarzy specjalistów, regulowania opłat mieszkaniowych, donoszenia posiłków, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, odwiedzin, kontaktu telefonicznego i wsparcia psychicznego. W DDS+ wspierano działania Samorządu Uczestników Domu, uczestniczono w akcjach "Stalowowska Paczka Pomocy", „Paczka z okazji Dnia Dziecka dla Podłej Przystani” „Mikołajkowa Paczka Pomocy”, „Sadzimy drzewa z Nadleśnictwem Rozwadów”. Ponadto seniorzy włączyli się w lokalne akcje charytatywne m.in. zbiórkę wody i środków czystości dla powodzian, włączono się w zbiórkę baterii i elektrogratów za cebulki kwiatowe organizowaną przez Miejski Zakład Komunalny w Stalowej Woli, oraz zgłoszono DDS+ do MZK na konkurs związany ze zbiórką makulatury i plastikowych nakrętek. DD Senior+ wsparł też akcje pomocowe w postaci przekazania własnoręcznie wykonanych przez seniorów w trakcie pobytu w placówce prac na licytacje. Istotnymi działaniami była również promocja działalności DDS+ poprzez udział uczestników i kadry placówki w wywiadach

radiowych, telewizyjnych, artykułach w lokalnej prasie, na stronie internetowej MOPS i Facebook MOPS oraz Facebook DDS+ oraz instytucji współpracujących z placówką.

Pobyt w DD Senior+ jest odpłatny. W 2024 roku dzienny koszt pobytu 1 uczestnika zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora MOPS w Stalowej Woli Nr 28/2024 z dnia 25 kwietnia 2024 roku wynosił 58,94 zł, w tym koszt zakupu żywności 8,04 zł (żywność do przygotowania śniadania i dwudaniowego obiadu przez Kuchnię MOPS). Zasady odpłatności za pobyt w DDS+ w 2024 roku regulowała Uchwała Nr LVIII/747/2022 Rady Miejskiej z dnia 2 grudnia 2022 r. Wszystkie osoby z uwagi na dochody przewyższające kryterium dochodowe Ustawy o pomocy społecznej korzystały w 2024 roku z usług placówki za odpłatnością, ustaloną procentowo w zależności od posiadanego dochodu przy uwzględnieniu udokumentowanych opłat mieszkaniowych, wydatków na leczenie oraz innych okoliczności. Przedział procentowy odpłatności za pobyt kształtował się w 2024 roku od 5% do 61%. Tytułem odpłatności za usługi świadczone w DD Senior+ w 2024 roku pobrano od uczestników kwotę 97 283,80 zł.

7.5. Rozwadowski Klub Seniora.

Rozwadowski Klub Seniora (RKS) rozpoczął swoje funkcjonowanie od 20 stycznia 2021r. w budynku „Sokoła”, przy ul. Rozwadowskiej 21 w ramach projekt współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej VIII Integracja społeczna Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Celem projektu było zwiększenie dostępności do usług społecznych poprzez utworzenie Klubu Seniora zapewniającego dzienną opiekę dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Działania realizowane w ramach projektu zostały zaplanowane z myślą o przeciwdziałaniu osamotnieniu i marginalizacji starszych mieszkańców Rozwadowa. 31 grudnia 2022 r. projekt przeszedł do etapu trwałości.

Rozwadowski Klub Seniora jest miejscem, gdzie seniorzy wspólnie się spotykają, nawiązują nowe znajomości, rozwijają swoje pasje i zainteresowania, wzmacniają swoje kompetencje społeczne, mają także możliwość poprawić swój stan zdrowia poprzez udział w zajęciach sportowych oraz korzystają z pomocy w sprawach codziennych.

Placówką koordynuje Opiekun-Koordinator zatrudniony w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, codzienne zajęcia prowadzi Opiekun w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. RKS działa w dni robocze, w godzinach od 8.00 do 14.00.

Uczestnicy Rozwadowskiego Klubu Seniora mają zagwarantowane usługi o charakterze:

- socjalnym – zapewnienie ciepłego posiłku dziennie oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i bytowych,
- aktywności ruchowej – gimnastyka, spacer, gry miejskie,
- zajęć klubowych – oglądanie filmów i programów telewizyjnych, gry towarzyskie, korzystanie z komputera i zasobów internetowych, oglądanie filmów i programów telewizyjnych, dokumentalnych,
- zajęcia kulinarne, zajęcia krawieckie, zajęcia plastyczne, rękodzieło, ogrodnictwo,
- działania prozdrowotne- wykłady i pogadanki na temat zdrowego stylu życia, informacje na temat dostępnych usług medycznych i rehabilitacji w mieście,
- kulturalno-edukacyjnym – uczestnictwo w imprezach organizowanych przez instytucje kulturalne miasta i gminy Stalowa Wola, zajęcia edukacyjne z języka angielskiego, ekoprace,

uczestnictwo w seansie kinowym, uczestnictwo w wycieczkach, wyjścia do muzeów, pogadanki na tematy historyczne, geograficzne i artystyczne, a także warsztaty

- z samoobrony dla seniorów z policjantem, współpraca z Parafią Matki Bożej Szkaplerznej, zajęcia czytelnicze,
- aktywizacji międzypokoleniowej – występy dzieci w wieku przedszkolnym
- i wczesnoszkolnym, współpraca z Publicznym Przedszkolem nr 5 w Stalowej Woli, Przedszkolem „Baśniowy Świat”, Publicznym Przedszkolem nr 9,
- w Stalowej Woli, Publiczną Szkołą Podstawową nr 9 im. Jana Kochanowskiego w Stalowej Woli, „Wesołą Gromadką”,
- aktywizacja społeczna- udział w akcjach o charakterze charytatywnym oraz wolontariat: udział w 32 Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, wsparcie II Rodzinnego Turnieju Piłkarskiego „Razem dla Danielka”, Licytacje dla Leszka, wsparcie dla „Kociej Wyspy”, współpraca z innymi organizacjami działającymi na terenie miasta Stalowa Wola,
- integrację z seniorami z Dziennego Domu Senior+, Miejską Radą Seniorów w Stalowej Woli, Uniwersytetem III wieku w Stalowej Woli, Akademią Seniora oraz innymi klubami seniora np. „Klub Seniora Promyk”,
- zajęcia mające na celu rozwijanie zainteresowań uczestników Rozwadowskiego Klubu Seniora.

Rozwadowski Klub Seniora jest placówką wsparcia dziennego finansowaną ze środków budżetu gminy Stalowa Wola. Pobyt w RKS jest odpłatny. W 2024 roku dzienny koszt pobytu 1 uczestnika zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora MOPS w Stalowej Woli Nr 4/2024 z dnia 3 stycznia 2024 roku wynosił 63,15 zł. Zasady odpłatności za pobyt w RKS w 2024 roku regulowała Uchwała Nr XXIV/249/2020 Rady Miejskiej z dnia 13 marca 2020 roku w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Większość osób z uwagi na dochody przewyższające kryterium dochodowe ustawy o pomocy społecznej korzystały w 2024 roku z usług placówki za odpłatnością, ustaloną procentowo w zależności od posiadanego dochodu przy uwzględnieniu udokumentowanych opłat mieszkaniowych, wydatków na leczenie oraz innych okoliczności. Dwie osoby z uwagi na dochód poniżej kryterium dochodowego miały przyznaną pomoc w formie pobytu i wyżywienia w RKS nieodpłatnie (czasowo). Przedział procentowy odpłatności za pobyt kształtował się w 2024 roku od 1% do 41%.

Tytułem odpłatności za usługi świadczone w RKS w 2024 roku pobrano od uczestników kwotę 17 706,47 zł. Na dzień 31 grudnia 2024 r. ze wsparcia Placówki korzystało 14 osób.

7.6. Warsztat Terapii Zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej to placówka przeznaczona dla osób z niepełnosprawnością, głównie intelektualną.

Łącznie w roku 2024 w zajęciach WTZ uczestniczyły 53 osoby, natomiast wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 uczestnikami było 50 osób.

Poniżej przedstawione są dane charakteryzujące grupę Uczestników biorąc pod uwagę: wiek, płeć, stopień i rodzaj niepełnosprawności – stan na dzień 31 grudnia 2024 r.

TABELA NR 17 CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW WTZ ZE WZGLĘDU NA WIEK

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	ILOŚĆ OSÓB
Poniżej 19	0
19 – 40	20
41 – 60	29
Powyżej 60 lat	1

TABELA NR 18 RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UCZESTNIKÓW WTZ WG SCHORZENIA WIODĄCEGO

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Niepełnosprawność umysłowa	13
Niepełnosprawność psychiczna	11
Niepełnosprawność fizyczna/narząd ruchu	2
Niepełnosprawność psychiczna i umysłowa	10
Niepełnosprawność psychiczna i fizyczna	6
Niepełnosprawność umysłowa i fizyczna	6
Niepełnosprawność umysłowa, psychiczna i fizyczna	2

TABELA NR 19 STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UCZESTNIKÓW WTZ

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Znaczny	27
Umiarkowany	23
Lekki	-

Działalność WTZ finansowana jest w 90 % przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i w wysokości 10 % przez samorządy terytorialne/ powiat stalowowolski, nizański i tarnobrzegi/. Wysokość dotacji z poszczególnych powiatów uzależniona jest od ilości uczestników z danego powiatu i okresu trwania rehabilitacji.

Podstawowym celem prowadzonej działalności jest rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych uczestników Warsztatu.

Rehabilitacja zawodowa prowadzona jest w oparciu o indywidualne, roczne programy rehabilitacji opracowywane przez radę programową warsztatu. Programy uwzględniają psychiczne i fizyczne możliwości uczestników oraz ich zainteresowania i indywidualne preferencje. Programy przygotowywane są tak, aby każdy mógł odkrywać, kształtować i rozwijać posiadane umiejętności w różnych pracowniach i pod okiem różnych instruktorów, a także doskonalić zdobyte umiejętności przez czas dłuższy - dla osób szczególnie uzdolnionych. Uczestnicy wskazują pracownie, w których najchętniej pracują i najlepiej się czują. Indywidualne programy rehabilitacji zawierają określenie form, metod oraz zakresu terapii a także planowane efekty terapeutyczne oraz ocenę realizacji planu i poczynione postępy. W ramach nauki zawodu w pracowniach terapii zajęciowej uczestnicy uczyli się wykonywania prostych i bardziej skomplikowanych czynności niezbędnych w pracy, obsługi różnego typu maszyn i urządzeń, zaznajamiali z materiałami potrebnymi w produkcji, z narzędziami i ich przeznaczeniem, zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, uczyli się planować i organizować czas pracy, kolejności wykonywania poszczególnych czynności, wytrwałości, dokładności i wydajności. Uczyli się też oceniać końcowy efekt pracy a także wskazywać na swój udział w pracy grupowej.

W planie pracy wszystkich pracowni zawarte są elementy zawodoznawstwa, wiedzy na temat pracy zawodowej, praw i obowiązków pracownika, przepisów prawa pracy i bhp itp. Zajęcia z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego realizowane są w siedzibie Warsztatu, przy współpracy z instytucjami rynku pracy, w PUP oraz w warunkach konkretnych zakładów pracy.

Wykorzystywanie praktyk do poszerzenia wiedzy o Uczestniku szczególnie w zakresie jego kompetencji do podjęcia ról zawodowych, ale także do poprawy tych kompetencji w zakresie: zwiększenia

świadomości celu i sensu pracy, nauki nowych umiejętności, sprawdzania się w warunkach prawdziwego zakładu pracy itp. Instruktorzy oceniają indywidualnie zaangażowanie i jakość realizacji programu praktyk przez każdego wytypowanego do praktyk Uczestnika.

Zdecydowany nacisk położony był na realizację zajęć praktycznych w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy.

Rada Programowa Warsztatu zakwalifikowała 32 uczestników do odbycia praktyk zawodowych w 2024 roku. Wszystkie osoby zakwalifikowane odbyły ustaloną liczbę praktyk (5 praktyk każda).

W roku 2024 zorganizowanych zostało 25 dni praktyk zawodowych.

Łącznie zrealizowane zostały 33 praktyki.

Praktyki odbyły się w następujących miejscach:

- Karczma Zacisze w Chłopskiej Woli – 11 praktyk,
- Dom Ludowy w Pilchowie – 7 praktyk,
- Muzeum COP-u – 15 praktyk.

W 2024 roku w ramach zajęć we wszystkich pracowniach terapii zajęciowej planowany był program wizyt w zakładach pracy. Każda z pracowni zrealizowała 12 wizyt z zakładach pracy oraz 4 wizyty w Powiatowym Urzędzie Pracy co daje łącznie 120 wizyt w zakładach pracy oraz 40 wizyt w PUP.

Uzupełnieniem programu rehabilitacji zawodowej jest rehabilitacja społeczna poprzez stosowane formy terapii społecznej, medycznej czy psychologicznej mające na celu poprawę sprawności psychofizycznej i wzrost kompetencji społecznych uczestników oraz zwiększenia ich szansy na prawidłowe pełnienie dorosłych ról społecznych, w tym zawodowych. Nieodłącznym elementem pracy w każdej pracowni był realizowany z uczestnikami trening ekonomiczny w ramach środków finansowych przyznawanych indywidualnie na ten cel.

WTZ stawia w pracy terapeutycznej na przygotowanie uczestników do pełnienia dorosłych ról społecznych, proponuje i promuje aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym oraz naukę radzenia sobie w życiu codziennym. Aktywne włączanie uczestników w życie społeczne to także okazja do nauki zachowania się w różnych sytuacjach społecznych, wskazywanie na znaczenie adekwatnego i poprawnego zachowania w relacjach społecznych (zwracanie uwagi na zachowania naganne, uczenie form grzecznościowych i kultury osobistej).

Oferta warsztatu w zakresie uczestniczenia w życiu społecznym jest bardzo różnorodna. Jest to także udział w konkursach i przeglądach twórczości, wystawach. Różne są formy uczestniczenia i różny zasięg, a zaangażowanie uczestników w proces twórczy podczas zajęć, gdy przygotowują projekty i konkretne prace jest trudny do przecenienia.

W roku 2024 uczestnicy Warsztatu brali udział w następujących konkursach, przeglądach:

- XVII Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Sztuka bez barier”;
  - ✓ Złoty Tulipan – w kategorii malarstwo – „A kiedy się znów zobaczymy”,
  - ✓ Wyróżnienie - w kategorii rysunek i grafika – „Para młoda”,
  - ✓ Wyróżnienie - w kategorii witraż – Klacz Malinka”,
  - ✓ Wyróżnienie - Harmonijka ustna i śpiew(piosenka Marka Grechuty).
- Ogólnopolski konkurs plastyczny „Świat Nikiforów”;
  - ✓ Wyróżnienie - rysunek,
  - ✓ Wyróżnienie – malarstwo,
- Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Paraolimpiada w moich oczach”;
  - ✓ 6 Wyróżnień - Za prace pt. „paraolimpijczycy są wśród nas”.

Ten aspekt rehabilitacji społecznej jest niezwykle ważny i istotny dla budowania przez Uczestników obrazu samego siebie, dla określenia swego miejsca w społeczności, dla podniesienia samooceny,

samoakceptacji, samoświadomości, samodzielności, niezależności, odwagi, mobilizacji do własnej aktywności.

Zaangażowanie w konkursach i przeglądach twórczości i wystawach daje Uczestnikom ogromną satysfakcję, zadowolenie i radość z tworzenia i osiągnięcia sukcesów. To okazja do nauki wielu nowych umiejętności oraz zdobywania ciekawych, życiowych doświadczeń. Wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali pamiątkowe dyplomy.

Warsztat stawia w pracy terapeutycznej na przygotowanie uczestników do pełnienia dorosłych ról społecznych, proponuje i promuje aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym oraz naukę radzenia sobie z trudami dnia codziennego.

Jakość i poziom oferty terapeutycznej, różnorodność metod i form rehabilitacji, indywidualizacja terapii, aktywizacja społeczna i zawodowa to priorytety.

Warsztat stwarza dla osób z niepełnosprawnością warunki do rozwijania zainteresowań i talentów, wyzwala ich możliwości twórcze i uczy wrażliwości na piękno. Różnorodność technik, tematów i metod prowadzonej terapii jest odzwierciedleniem dużego znaczenia i atrakcyjności prowadzonej terapii. Spontaniczna i szczerą formą wypowiedzi osób niepełnosprawnych nadają pracom urok niepowtarzalny – to zawsze mocna strona prac. Zdziwiają świeżością i oryginalnością w podejściu do realizowanego tematu.

Indywidualizacja pracy z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych konkretnego uczestnika, stworzenie możliwości rozwoju indywidualnych zainteresowań, uzdolnień i wrażliwości twórczej oraz możliwość podejmowania prób pracy w ramach praktyk zawodowych wpływa znacząco na postępy wszystkich uczestników w sferze umiejętności społecznych i zawodowych.

Prowadzone w WTTZ przy MOPS zajęcia z zakresu poznawania zakładów pracy i instytucji rynku pracy przez wszystkie pracownie podnosi w sposób zauważalny postępy wszystkich uczestników w sferze umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Przekładają się one na niewątpliwą sukces działalności Warsztatu, którego wyznacznikiem dla osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin oraz dla pracowników jest podjęcie przez 29 osób zatrudnienia w zakładach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy. Większość z tych osób utrzymuje się w pracy do dnia dzisiejszego.

W 2024 roku 1 osoba podjęła zatrudnienie w zakładzie pracy chronionej.

Działania rehabilitacyjne i terapeutyczne kierowane do każdego uczestnika indywidualnie, dostosowane do jego stanu psychicznego i fizycznego, do możliwości intelektualnych, zdolności i zainteresowań, były i są modyfikowane stosownie do potrzeb.

VIII. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dostosowując się do zmieniających uwarunkowań środowiskowych stale poszukuje skutecznych form pomocy, profesjonalnego działania, polegającego na inicjowaniu i wspieraniu oddolnych ruchów samopomocowych i obywatelskich. Realizacja tych przedsięwzięć powierzona została Organizatorom Społeczności Lokalnej oraz Klubowi Wolontariusza.

8.1. Organizowanie społeczności lokalnej.

Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) to metoda pracy socjalnej ukierunkowana na rozwój społeczności. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli jako jeden z pierwszych w województwie podkarpackim oraz wśród nielicznych Ośrodków w Polsce realizuje metodę OSL na terenie miasta Stalowa Wola od 2014 roku. W oparciu o model OSL, dla MOPS

w Stalowej Woli w 2016 r. przyznany został Certyfikat Jakości Centrum Aktywności Lokalnej, który w 2021 r. został przedłużony o kolejne 5 lat (do 2026 r.). Certyfikat wskazuje na świadomie prowadzoną pracę, która łączy działania Ośrodka w długofalowy proces rozwoju społeczności lokalnej, umożliwiającym mieszkańcom osiągnięcie coraz wyższej jakości życia oraz zwiększającym szanse ich rozwoju osobistego, grupowego i społecznego. Organizatorzy społeczności lokalnej są również członkami Ogólnopolskiego Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej (2 osoby wchodzi w skład Zarządu OFOSL).

W 2024 roku Zespołu ds. OSL brał udział w ogólnopolskiej konferencji pt. „Współpraca kluczem do sukcesu organizatora społeczności lokalnej” podczas której zaprezentowana została dobra praktyka pn. „Współdziałanie na rzecz lokalnej społeczności”. Ponadto organizatorki społeczności lokalnej brały udział w piątym spotkaniu w ramach „Forum Deinstytucjonalizacji: uspołecznienie, upodmiotowienie, personalizacja” poświęconemu organizowaniu społeczności lokalnej w centrum usług społecznych jako przejawowi deinstytucjonalizacji działań pomocowych. Wysoki poziom zaangażowania organizatorów społeczności lokalnej w wypełnianie swoich obowiązków ma duży wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców Stalowej Woli. Dzięki wsparciu rośnie również poczucie wpływu społeczności na sprawy lokalne. Wiąże się to z całą pewnością z wysokim poziomem skuteczności jeżeli chodzi o współpracę mieszkańców z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi firmami i władzami miasta. W celu poszerzenia spectrum działań podejmowanych przez Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej, pozyskano dodatkowe środki finansowe, które umożliwiły m.in. zakup specjalistycznego wyposażenia i materiałów niezbędnych do organizacji rodzinnych warsztatów rękodzielniczych, co stanowiło istotne uzupełnienie działań realizowanych w ramach projektów. Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej wykorzystuje narzędzia osiowe jakimi są praca ze społecznością terytorialną na dwóch stalowowolskich osiedlach Fabrycznym i Energetyków. Wymienione osiedla zostały wyznaczone Uchwałą Nr LXV/845/2023 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 12 maja 2023 r. jako obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji Miasta Stalowej Woli (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2023 r. poz. 2865). Praca organizatorów społeczności lokalnej na Osiedlu Fabrycznym opierała się przede wszystkim na podejmowaniu działań i metod pracy takich jak spotkania obywatelskie, spotkania partnerskie, spotkania planistyczne i robocze, grupy edukacyjne i obywatelskie, Centrum Aktywności Lokalnej – Klub „Wesoła gromadka”, lokalne wydarzenia, kampanie i akcje charytatywne, wolontariat.

Wyodrębniona część Osiedla Fabrycznego charakteryzuje się raczej negatywnym postrzeganiem przez mieszkańców pozostałych części miasta. Duży wpływ na taką opinię ma usytuowanie na tym terenie kilku bloków socjalnych (w szczególności przy ul. Podleśnej 2, ul. 1 Sierpnia 22 i ul. Kilińskiego 2), których mieszkańcy borykają się z wieloma problemami społecznymi. Według dokumentu „Mapa zasobów i potrzeb” wśród dotkliwych problemów społecznych obserwowanych na obszarze Osiedla Fabrycznego można wskazać niski stopień integracji społecznej mieszkańców, a także niezadowolający udział mieszkańców w życiu publicznym i społecznym. W dalszym ciągu nie rozwiązany problem stanowią insekty w postaci prusaków i pluskiew domowych. Kolejny wspólny problem stanowią osoby pod wpływem alkoholu, które szczególnie w okresie wiosenno-letnim zanieczyszczają klatki schodowe, otoczenie bloku i zachowują się wulgarnie i agresywnie. Istotną rolę w procesie zmian odgrywają liderzy – mieszkańcy bloków, którzy pomimo trudności potrafią zmobilizować całe otoczenie do podejmowania wspólnych działań. Przykładem są liderzy bloku przy ul. 1 Sierpnia 22, którzy opracowali koncepcję projektu do Zielonego Budżetu Obywatelskiego pn. „**EKOaktywności inspirowane naturą**”. W ramach działań zaplanowano zakup i montaż dodatkowego zbiornika na deszczówkę, postawienie wiaty na narzędzia, dosadzenie nowych

roślin oraz cykl warsztatów ekologicznych skierowanych do rodzin z dziećmi i do dorosłych mieszkańców osiedla. Projekt ten w drodze głosowania został wybrany do realizacji w 2025 roku. Wzrost aktywności społecznej, integracji, chęć zmian, wzrost wiary we własne możliwości, współuczestnictwo, partnerstwo to tylko część rezultatów działań podejmowanych w ramach organizowania społeczności lokalnej na przestrzeni ostatnich lat na ww. osiedlu.

W 2022 roku środowiskową metodą pracy socjalnej został objęty kolejny rejon miasta – Osiedle Energetyków. Obszar ten z uwagi na swoje usytuowanie na obrzeżach miasta wymaga podjęcia działań z zakresu aktywizacji społecznej, w tym współpracy różnych sektorów.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy w 2023 r. została sporządzona „Mapa zasobów i potrzeb osiedla Energetyków”. Dokument został podzielony na cztery części zawierające opis zasobów społeczności lokalnej, opis struktury społeczno-demograficznej, charakterystykę mieszkańców wraz z ich potrzebami i problemami na podstawie analizy przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów swobodnych oraz opis potencjału społeczności lokalnej wraz z wnioskami. Z badań przeprowadzonych przez Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej wynika, że 46% mieszkańców tego obszaru postrzega swoje miejsce zamieszkania jako gorsze na tle innych części miasta. Niewystarczająca integracja i angażowanie się mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, niedostatek miejsc i obiektów do rozwoju aktywności lokalnej, akcyjność inicjatyw to tylko nieliczne problemy wskazane przez mieszkańców w ramach przeprowadzonej diagnozy.

W lutym 2024 roku odbyły się konsultacje społeczne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Stalowej Woli na lata 2024-2030, podczas których szczegółowo omówiono przedsięwzięcia planowane na obszarach zdegradowanych, w tym m.in. propozycję „Utworzenia Domu Sąsiedzkiego na Obszarze Energetyków”. W konsultacjach uczestniczyli zarówno przedstawiciele Zespołu ds. OSL, jak i aktywni mieszkańcy z tego obszaru.

Ponadto w związku z możliwością pozyskania środków ze Szwajcarsko Polskiego Programu Współpracy opracowana została dokumentacja projektowa na dostosowanie i wyposażenie lokalu przy ul. Energetyków 35A w Stalowej Woli na potrzeby funkcjonowania Domu Sąsiedzkiego. Równolegle prowadzono poszukiwania alternatywnych lokalizacji na terenie osiedla. Niestety, poza budynkiem przy ul. Energetyków 35 nie udało się zidentyfikować odpowiedniego obiektu, który spełniałby wymagania dotyczące adaptacji na cele Domu Sąsiedzkiego. Osiedle Energetyków postrzegane jest jako miejsce, w którym toczy się intensywna praca nad poprawą jakości życia mieszkańców.

Organizowane osiedlowe wydarzenia tj. piknik rodzinny, zakończenie wakacji, plenerowe warsztaty edukacyjno-ekologiczne, piknik jesienny, mikołajki dla dzieci i spotkanie wigilijne świadczą o chęci integracji społeczności i stworzenia przyjaznego miejsca do życia dla całej społeczności osiedla. Zgłoszony do Zielonego Budżetu Obywatelskiego projekt pn. **„Pikniki ekologiczne na osiedlu Energetyków i Osiedlu Fabrycznym”** jest kolejnym dowodem na to, że mieszkańcy Osiedla Energetyków są proaktywni i chcą wprowadzać konkretne zmiany. Dzięki takim inicjatywom społecznym możliwe jest nie tylko poprawienie estetyki osiedla, ale także stworzenie przestrzeni do integracji i wspólnego spędzania czasu.

Mieszkańcy osiedla wskazują jednak na brak realizacji działań inwestycyjnych, także tych ujętych w budżecie miasta na 2024 r. Pomimo licznych pism i próśb kierowanych do władz miasta nie zostały zorganizowane konsultacje społeczne dotyczące planu zagospodarowania ogródków działkowych i dodatkowych miejsc parkingowych.

Podstawą OSL jest budowanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami i lokalnymi podmiotami w celu włączenia lokalnych zasobów we wspólny proces wywołania pozytywnej zmiany w społeczności.

We wszystkie działania angażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy. W zależności od prowadzonych działań do współpracy zapraszani są partnerzy reprezentujący różne sfery życia społecznego oraz różne środowiska co umożliwia spojrzenie na problemy z szerszej perspektywy i daje większe możliwości działania. Na szczególną uwagę zasługuje stale poszerzająca się sieć takich kontaktów zarówno partnerów formalnych jak i nieformalnych. Dzięki współpracy wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje się osiągać pozytywne zmiany w społeczności lokalnej.

W 2024 roku odbyło się:

- 12 spotkań partnerskich (z partnerami nieformalnymi),
- 4 spotkań obywatelskich
- zawarto 6 umów o współpracy partnerskiej,
- nawiązano kontakty i podjęto współpracę z 48 lokalnymi firmami - sponsorami działań w ramach OSŁ - oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Wydarzenia społecznościowe pełnią istotną funkcję w pracy ze społecznością lokalną.

Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli wszystkich sektorów pikniki są okazją do nawiązywania relacji sąsiedzkich, umacniania więzi rodzinnych, współpracy partnerskiej na każdym poziomie. W ramach działań środowiskowych podejmowanych przez Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej środowiskowej na terenie Stalowej Woli odbyły się następujące spotkania i wydarzenia integracyjne:

1. Piknik „Akcja INTEGRACJA, czyli Rodzinny Piknik na Fabrycznym– II edycja” (14 czerwca 2024r.)

Organizatorami było Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli – Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej w ramach zadania sfinansowanego ze środków Gminy Stalowa Wola.

Głównym celem pikniku było zwiększenie integracji oraz wzmacnianie więzi rodzinnych i sąsiedzkich wśród mieszkańców Stalowej Woli. W organizację pikniku włączyli się również wolontariusze z Klubu Wolontariusza oraz społeczność Klubu Wesoła Gromadka. Patronat Honorowy nad piknikiem objęli Prezydent Miasta Stalowej Woli – Pan Lucjusz Nadbereżny oraz Przewodnicząca Rady Miejskiej w Stalowej Woli Pani Agata Krzek.

2. „Piknik Rodzinny na Ozecie” (7 czerwca 2024 r.)

Organizatorem wydarzenia był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli – Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej. Do współpracy przy organizacji wydarzenia zaproszeni zostali wolontariusze z Klubu Wolontariusza w MOPS w Stalowej Woli oraz wolontariusze z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 w Stalowej Woli.

Dzięki zaangażowaniu instytucji partnerów z terenu miasta udało się zorganizować wiele bezpłatnych atrakcji. Przedstawiciele Nadleśnictwa Rozwadów zorganizowali stoisko promocyjno-edukacyjne, nauczyciele i uczennice z Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego przygotowywali uczestnikom fantazyjne fryzury. Wolontariusze z Klubu Wolontariusza, społeczność Klubu „Wesoła Gromadka”, a także członkinie Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM zapraszali do koła fortuny z nagrodami, malowali bużki, tworzyli bransoletki, laleczki makramowe, ozdabiali ciasteczka, puszczały bańki mydlane. Nie zabrakło również przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli. Ponadto podczas pikniku można było bezpłatnie poczęstować się kiełbaskami z grilla, które serwowali mieszkańcy Osiedla OZET.

3. „Osiedlowe zakończenie wakacji” (30 sierpnia 2024 r.)

Wydarzenie zostało zorganizowane z inicjatywy mieszkańców osiedla Energetyków w Stalowej Woli z we współpracy Klubem Wolontariusza i społecznością Klubu Wesoła Gromadka Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej.

W wydarzeniu wzięło udział ok. 80 uczestników. Pozytywny odbiór mieszkańców był bez wątpienia największą nagrodą dla organizatorów. Podczas „Osiedlowego zakończenia wakacji” można było usłyszeć wiele ciepłych słów i podziękowań. Mieszkańcy podkreślali, jak ważne jest organizowanie takich wydarzeń, które integrują społeczność i tworzą przyjazną atmosferę dla rodzin z dziećmi. Wspólne grillowanie okazało się doskonałą okazją do rozmów, wymiany doświadczeń i nawiązywania nowych znajomości. To, że mieszkańcy sami chętnie włączyli się w przygotowanie poczęstunku, świadczy o ich zaangażowaniu i poczuciu wspólnoty.

Włączenie w organizację wydarzenia partnerów miało kluczowe znaczenie dla sukcesu inicjatywy. Dzięki ich wsparciu udało się zorganizować atrakcyjny program. Współpraca z różnymi podmiotami przyczyniła się do budowania kapitału społecznego osiedla, wzmacniając poczucie przynależności i jedności wśród mieszkańców

4. Piknik „Barwy jesieni na Osiedlu OZET” (27.09.2024 r.)

Piknik został zorganizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli – Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej we współpracy z mieszkańcami osiedla Energetyków, wolontariuszami z Klubu Wolontariusza przy MOPS w Stalowej Woli oraz kobietami z grupy „Stalowe kobiety”. Zorganizowano jesienne animacje tj.: malowanie buziek, skręcanie balonów wspólne grillowanie oraz bezpłatne warsztaty rękodzielnicze - stroiki w dyniach, cuda z kasztanów, żółtzi i szyszek, sowy z siana. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 70 osób (dzieci i dorosłych). Najmłodszy bardzo chętnie włączali się w przygotowane dla nich gry i zabawy. Mieszkańcy włączyli się w przygotowanie wydawanie poczęstunku (kiełbaski z grilla) oraz w sprzątanie po wydarzeniu.

5. „Podwórkowa wigilia na Osiedlu Energetyków” (13 grudnia 2024 r.)

Wydarzenie zostało zrealizowane w ramach projektu socjalnego zrealizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli – Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej .

Do współpracy przy organizacji spotkania zaproszeni zostali wolontariusze ze stalowowolskich sklepów Rossmann w ramach wolontariatu pracowniczego, wolontariusze z Klubu Wolontariusza w MOPS w Stalowej Woli oraz wolontariusze z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 5 w Stalowej Woli.

Podsumowaniem „Podwórkowej wigilii na Osiedlu Energetyków” była wyczekiwana przez dzieci wizyta Mikołaja. Dzięki ofiarności lokalnych firm udało się przygotować 53 paczki wypełnione świątecznymi niespodziankami i słodyczami.

8.1.1. Centrum Aktywności Lokalnej – Klub „Wesoła Gromadka”.

Miejscem, które ze względu na dostępność i otwarty charakter sprzyja oddolnym inicjatywom jest **Klub „Wesoła Gromadka”** funkcjonujący w wynajmowanym lokalu w budynku firmy SKAREM Sp. z o.o. przy ul. 1 Sierpnia 24, pokój nr 3 w Stalowej Woli. Klub jest miejscem rodzinnych i sąsiedzkich spotkań, otwartym na potrzeby lokalnej społeczności.

W Klubie odbywają się spotkania grup sąsiedzkich, edukacyjnych, roboczych, zespołów sąsiedzkich, spotkania partnerskie oraz szkolenia i warsztaty. Jest to miejsce, które służy realizacji projektów i oddolnych inicjatyw mających na celu wzrost poziomu aktywności i integracji mieszkańców Stalowej Woli w szczególności z Osiedla Fabrycznego. Dzięki włączeniu rodzin z dziećmi z Ukrainy w działania organizowania w ramach organizowania społeczności lokalnej dało się zaobserwować jak wielkie

zmiany zaszyły w uczestnikach - nawiązały się nowe przyjaźnie, a kobiety mówią wprost, że odnalazły bezpieczną i przyjazną przestrzeń dla siebie i swoich dzieci.

W 2024 r. w ramach organizowania społeczności lokalnej funkcjonowały następujące grupy obywatelskie:

1. Grupa dzieci w wieku do 13 lat oraz ich rodzice/opiekunowie (Klub „Wesoła gromadka”)

W roku 2024 działaniach Klubu uczestniczyło łącznie **25 rodzin** w tym **47 dzieci** w wieku do 13 lat wraz z rodzicami i opiekunami. Jest to miejsce wyjątkowe na mapie Stalowej Woli z uwagi na charakter prowadzonych działań oraz zaangażowanie w jego funkcjonowanie rodziców oraz całego otoczenia w tym instytucji, organizacji pozarządowych oraz lokalnego biznesu.

W Klubie „Wesoła gromadka” prowadzone są działania: edukacyjne połączone z grami i zabawami ruchowymi, zabawy integrujące, warsztaty kreatywne – rozwijanie uzdolnień i zainteresowań intelektualnych, artystycznych i technicznych dzieci, warsztaty kulinarne, wycieczki, wyjścia do kina itp.. Uczestnikami Klubu od 2022 roku są również ukraińskie dzieci i ich rodzice. Spędzają tam swój czas wolny w sposób kreatywny, przez co mają możliwość choć na chwilę zapomnieć o skutkach wojny. Wspieramy dzieci w integracji z polskimi rówieśnikami, a ich matki w nawiązywaniu kontaktów oraz dbaniu o swoje potrzeby.

W zależności od podejmowanych działań tematyka zajęć edukacyjnych skierowanych do rodzin z dziećmi zwracała uwagę na m.in. zasady dobrego wychowania, promowała ideę czytania, kładła nacisk na zwiększenie świadomości ekologicznej, wrażliwość na potrzeby innych. Szczególnie ważnym obszarem działań były akcje i inicjatywy najmłodszych uczestników Klubu „Wesoła gromadka” oraz ich rodziców i opiekunów mające na celu przybliżenie idei wolontariatu oraz wrażliwości na potrzeby innych.

Zespół ds. OSL oraz społeczność Klubu „Wesoła gromadka” aktywnie włączyli się w realizację następujących inicjatyw i projektów:

- Udział w konkursie zbiórki makulatury i plastikowych nakrętek zorganizowanym przez Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zebrano 3 435 kg makulatury zajmując I miejsce spośród wszystkich placówek w Stalowej Woli.
- Dzień Ziemi - dzieci wraz z rodzicami zorganizowali wspólne prace w ogródku tj. ocyścili i wyrównali teren po zimie, dosypali podłoża, zasadzili nowe kwiaty i krzewy, posiali trawę.
- Dzień Mamy - zorganizowano spotkanie połączone z warsztatami kreatywnymi, podczas których dzieci wraz z mamami wykonywały własnoręcznie kolorowe lampiony, a następnie częstowały się samodzielnie wykonanymi deserami lodowymi. Dzieci nagrały także krótkie filmiki, których zadaniem było sprawienie radości mamom.
- Dzień Dziecka - rodzice dzieci wraz z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli przygotowali spektakl teatralny pt. „Smerfy w opałach”.
- Dzień Chłopaka – organizacja grilla połączonego z grami i zabawami integracyjnymi na terenie obiektu turystycznego „Grzybek” znajdującego się na ścieżce edukacyjno-przyrodniczej „Ciemny Kąt”.
- Rodzinne warsztaty wielkanocne podczas których przygotowywano palmy wielkanocne, dekorowano pisanki, wykonywano koszyczki z włóczki, drobne stroiki itp.
- Mikołaj w Klubie „Wesoła gromadka” – w dniu 6 grudnia 2024 r. dzieci z Klubu „Wesoła gromadka” zorganizowano spotkanie z Mikołajem, w którego rolę wcielili się pracownicy MOPS w Stalowej Woli. Mikołaj przekazał prezenty w imieniu kilku firm z terenu Stalowej Woli. Wśród podarunków znalazły się m.in. kubki ze słodyczkami, lalki, samochody, puzzle i gry planszowe.

- Rodzinne warsztaty bożonarodzeniowe - dzieci wraz z rodzicami piekły i dekorowały pierniczki, ozdabiały domki i plotły włóczkowe czapki mikołajkowe. Dzieci ubrały także choinkę wieszając na niej samodzielnie wykonane ozdoby: gwiazdki, łańcuchy, plecionki z papieru i sznurka.
- Spotkanie wigilijne - w dniu 18 grudnia 2024 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli odbyło się świąteczne spotkanie, w którym uczestniczyły dzieci wraz z rodzinami, przedstawiciele Rady Miejskiej w Stalowej Woli, lokalnych firm, ksiądz proboszcz. Odbył się krótki występ artystyczny dzieci, składano sobie życzenia, spożywano tradycyjne polskie i ukraińskie potrawy.
- Akcja „Mikołajki z bajki”, która polega na spełnieniu dziecięcych marzeń zapisanych w listach do Mikołaja. Wielką radość sprawiła dzieciom wizyta Mikołaja, który dzięki pomocnikom z lokalnych firm przybył z workiem pełnym prezentów. Prezenty otrzymało 27 dzieci w wieku od 4 miesięcy do 12 lat.
- Organizacja czasu wolnego w okresie ferii i wakacji - przy wsparciu innych instytucji, organizacji pozarządowych, lokalnych firm oraz osób prywatnych zrealizowano projekt socjalny „Sposób na nudę, czyli ferie zimowe z Wesołą Gromadką” (łącznie 31 osób tj. 18 dzieci, 13 dorosłych, 13 rodzin), w okresie wakacji projekt „W rytmie rodzinnego lata” (łącznie 59 osób tj. 33 dzieci, 26 dorosłych, 24 rodziny). Ponadto, poza działaniami realizowanymi w ramach projektów, w czasie wakacji zorganizowano we własnym zakresie: grilla integracyjnego połączonego z grą terenową na świeżym powietrzu, warsztaty kreatywne, spotkanie z seniorami z Rozwadowskiego Klubu Seniora, rodzinny piknik kocykowy w Parku Jordanowskim, wyjścia na basen, do kina „Helios” i do Muzeum Centralnego Okręgu Przemysłowego w Stalowej Woli oraz zakończenie wakacji na rodzinnym pikniku.
- projekt „Razem możemy więcej – to (EKO)logiczne! - którego celem był rozwój i wzmocnienie idei wolontariatu wśród osób w każdym wieku Oprócz dzieci z Klubu „Wesoła gromadka” oraz ich rodziców, w działania zaangażowali się także seniorzy z Rozwadowskiego Klubu Seniora (17 dzieci i 17 rodziców z Klubu „Wesoła gromadka” oraz 15 seniorów z Rozwadowskiego Klubu Seniora.

Poprzez działania zrealizowane w 2024 roku nastąpił wzrost aktywności rodzin z dziećmi, kompetencje rodzicielskie uległy wzmocnieniu i pogłębiła się integracja zarówno w rodzinach, jak i lokalnej społeczności. Zorganizowanie ciekawej oferty zajęć dla dzieci przełożyło się na rozwój ich zainteresowań, predyspozycji i ich zdolności oraz spędzenie czasu z dala od używek i uzależnień, np. od Internetu. Dzieci i rodzice wspólnie i kreatywnie spędzali razem swój czas wolny. Zaangażowanie w realizację działań przedstawicieli różnych sektorów (NGO, instytucji i biznesu) wpłynęło na wzrost zaufania do wspólnych działań na rzecz lokalnego środowiska, a także budowania dalszej współpracy. Wyższy poziom poczucia sprawstwa wśród rodziców/opiekunów dzieci uczestniczących w zajęciach wpłynął też pozytywnie na ich poziom samooceny. Pozytywne doświadczenia związane z efektami jakie udało się osiągnąć, mogą skutkować tym, że mieszkańcy będą chętniej angażować się w działania społeczne zarówno te pomocowe jak i sąsiedzkie.

2. Grupa dorosłych mieszkanek Stalowej Woli, w szczególności z Osiedla Fabrycznego - cykl spotkań „Sąsiedzkie pasje”.

Głównym celem spotkań była integracja i wzrost aktywności wśród mieszkańców Osiedla Fabrycznego w Stalowej Woli - terenu objętego działaniami Zespołu ds. organizowania społeczności lokalnej. W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. odbyło się łącznie 40 spotkań warsztatowych w których uczestniczyło łącznie 53 kobiety (w tym kobiety pracujące, emerytki, osoby bezrobotne, samotne matki, niepełnosprawne, kobiety z Ukrainy). Większość uczestniczek to kobiety, które zmagają się na

co dzień z wieloma różnymi problemami dlatego też bardzo często podkreślają, że „Sąsiedzkie pasje” są dla nich swego rodzaju prywatną rehabilitacją i odskocznią od monotonii życia codziennego, jest to dość często jedyny moment w tygodniu kiedy mogą zapomnieć o swoich problemach i mile spędzić czas w gronie osób, z którymi mogą po prostu porozmawiać. Spotkania warsztatowe odgrywają szczególnie istotną rolę w pracy ze społecznością lokalną. Kobiety uczestniczące w warsztatach stają się otwarte na siebie i nowe inicjatywy, chętnie rozmawiają o swoich prywatnych problemach, doradzają sobie wzajemnie, dzielą się też swoimi umiejętnościami i angażują się w organizację, często przynoszą własne materiały, poczęstunek i potrzebne sprzęty. Spotkania z cyklu „Sąsiedzkie pasje” pobudzają kreatywne myślenie uczestniczek i poczucie własnej wartości. Sympatyczna atmosfera, dzielenie się wiedzą, pomysłami, wrażeniami, cenne uwagi oraz przede wszystkim możliwość twórczego odreagowania codziennych trudów to z całą pewnością zalety, które sprawiły, iż uczestniczki z wielką przyjemnością spotykają się w swoim gronie. Jak podkreślają same kobiety nie wyobrażają sobie tygodnia bez kolejnych „kobiecych spotkań”. To właśnie te aspekty sprawiają, że inicjatywa cieszy się tak dużym zainteresowaniem, a pozytywne opinie uczestniczek są najlepszym dowodem na skuteczność podejmowanych działań. Podczas spotkań nawiązywane są partnerskie relacje pomiędzy organizatorami społeczności lokalnej, a mieszkańcami Osiedla. Jest to okazja do omówienia problemów i bieżących spraw dotyczących lokalnej społeczności.

Grupa kobiet, które już od kilku lat spotykała się, by dzielić się swoimi pasjami, zdecydowała się w 2024 roku na nazwę #Stalovekobiety. Ta zmiana sygnalizuje chęć dalszego rozwoju i umacniania więzi między członkiniami grupy.

8.1.2. Projekty i inicjatywy zrealizowane we współpracy z mieszkańcami Stalowej Woli i partnerami.

1. „Razem i aktywnie bez granic” (17 czerwca 2024 r. – 29 listopada 2024 r.)

zrealizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM. Projekt został dofinansowany przez Fundację Totalizatora Sportowego w ramach programu grantowego "Odpowiedzialni Społecznie – II Edycja".

Głównym celem projektu był wzrost poziomu integracji i aktywności społecznej grupy 20 kobiet, w szczególności kobiet z Ukrainy zamieszkałych na terenie Stalowej Woli.

W ramach projektu zrealizowano:

- a) 3 warsztaty edukacyjno-kreatywne (powertex, makrama, florystyka),
- b) 3 warsztaty kulinarne,
- c) 2 wyjścia integracyjne (kino i teatr).

Uczestnictwo w warsztatach było szczególnie ważne dla kobiet z Ukrainy, które miały możliwość swobodnej rozmowy, poznania naszej kultury i tradycji. Zaproponowane zajęcia wzmocniły w nich poczucie własnej wartości i pewności siebie oraz były okazją do nauki konkretnych umiejętności. Projekt „Razem i aktywnie bez granic” okazał się skutecznym narzędziem wspierającym integrację i aktywizację społeczną kobiet, w szczególności tych z Ukrainy, mieszkających w Stalowej Woli. Organizowane działania przyczyniły się do poprawy jakości życia uczestniczek oraz wzbogaciły życie kulturalne miasta.

2. „3 godzinki w tygodniu” (sierpień 2024 r. – listopad 2024 r.)

zrealizowany przez Grupę Nieformalną „Dziewczyny na fali” pod patronatem Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Inicjatywa była realizowana w ramach projektu „Podkarpackie Inicjatywy Lokalne” – 2024 - 2026 dofinansowanego ze środków Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030. Regionalnymi Operatorami Projektu są: „Fundacja Przestrzeń Lokalna”,

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Nizańskiej”, Stowarzyszenie LGD "TRYGON- Rozwój i Innowacja".

Celem głównym był wzrost poziomu integracji i aktywności lokalnej 20 kobiet poprzez organizację działań edukacyjno-kulturalnych na terenie Stalowej Woli.

W ramach inicjatywy zrealizowano:

- a) 5 warsztatów rękodzielniczych i kulinarnych (wiklina papierowa, makramy, dekoracji ciast
- b) wyjście integracyjnym do teatru,
- c) opracowano e-book z przepisami, które zostały sprawdzone podczas warsztatów kulinarnych.

Inicjatywa „3 godzinki w tygodniu” przyniosła oczekiwane efekty w postaci zwiększenia integracji i aktywności lokalnej 20 kobiet. Dzięki różnorodnym warsztatom rękodzielniczym, kulinarnym oraz wyjściu do teatru uczestniczki rozwinęły swoje pasje, nabyły nowe umiejętności i zacieśniły więzi między sobą.

3. „W rytmie rodzinnego lata” (17 czerwiec 2023 r. – 6 września 2024 r.)

zrealizowane w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w Stalowej Woli i zostało dofinansowane ze środków Gminy Stalowa Wola. W działaniach w ramach zadania udział wzięło łącznie 59 osób (dzieci i dorosłych). Celem głównym było umożliwienie rodzinom wspólne spędzenie czasu wolnego na konstruktywnych aktywnościach, budowanie pozytywnych relacji w rodzinie i społeczności oraz rozwijanie pasji.

W ramach zadania przeprowadzono następujące działania:

- a) Zajęcia rozwojowo – integracyjne „Nuda jest nudna” m.in. warsztaty kreatywne, ruchowe, zajęcia z robotyki i LEGO, wyjście do kina, Fabryki Zabawy - 10 spotkań, 18 dzieci
- b) Warsztaty kulinarne „Zabawa ze smakiem” – 3 spotkania, 18 dzieci
- c) Warsztaty kulturowe „Palcem po mapie” – 4 spotkania, 18 dzieci
- d) Wycieczka do Osady Marianów w Zarzeczcu m.in. zabawy sportowe, integracyjne, kreatywne, ognisko – 35 osób (rodziny z dziećmi)
- e) Wycieczka do Gospodarstwa Agroturystycznego Madejówka w Obojnej – warsztaty kreatywne, zwiedzanie zwierzyńca, ognisko – 35 osób (rodziny z dziećmi).

Zadanie publiczne „W rytmie rodzinnego lata” przyczyniło się do wszechstronnego rozwoju dzieci. Dzięki udziałowi w zajęciach dzieci zwiększyły swoją pewność siebie, rozwinęły wyobraźnię i kreatywność, a także poprawiły swoje umiejętności społeczne. Rodziny z kolei miały okazję do wspólnego spędzenia czasu, co przyczyniło się do wzmocnienia więzi rodzinnych i stworzenia pozytywnej atmosfery w domu.

4. „Razem możemy więcej - to (EKO)logiczne!” (19 sierpnia 2024 r. – 11 października 2024 r.)

zrealizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w ramach Konkursu Regrantingu „WOLONTARIAT ŁĄCZY POKOLENIA – program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego Edycja 2024” realizowanego przez Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Edukacji Obywatelskiej CREO, sfinansowanego z dotacji Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

Głównym celem projektu był rozwój i wzmocnienie idei wolontariatu międzypokoleniowego wśród mieszkańców Gminy Stalowa Wola poprzez stworzenie warunków do podjęcia wspólnych inicjatyw.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- a) 2 spotkania pn. „Porozmawiajmy o wolontariacie” dla 38 uczestników Rozwadowskiego Klubu Seniora oraz Klubu „Wesoła gromadka”,
- b) inicjatywy z udziałem wolontariuszy na rzecz lokalnej społeczności,
- c) warsztatu rekodzielniczego dla 38 uczestników projektu,

- d) wyjazd integracyjny, międzypokoleniowy dla 40 osób (uczestników projektu i wolontariuszy) – Ścieżka Edukacyjno Przyrodnicza „Ciemny Kąt”.

W działania zaangażowali się seniorzy z Rozwadowskiego Klubu Seniora oraz dzieci z Klubu „Wesoła Gromadka” wraz z rodzicami (17 dzieci, 17 rodziców oraz 15 seniorów). W ramach projektu omówiono ideę wolontariatu i zasady międzypokoleniowej współpracy, warsztat rękodzielniczy, podczas którego międzypokoleniowe grupy budowały domki dla owadów oraz zrewitalizowano ogródek położony w pobliżu Klubu „Wesoła Gromadka”. Teren został uporządkowany, odnowiono drewniane donice, posadzono nowe krzewy i inne rośliny, zainstalowano domek dla owadów, dosiano trawę. Podsumowaniem projektu był wyjazd integracyjny połączony ze wspólnym grillowaniem.

Zespół ds. organizowania społeczności lokalnej zrealizował także dwa projekty socjalne⁵:

- 1) Projekt socjalny „Sposób na nudę, czyli ferie z Wesołą Gromadką”.
- 2) Projekt socjalny „Podwórkowa wigilia na Osiedlu Energetyków”.

8.2. Klub wolontariusza.

W ramach wzmacniania aktywności obywatelskiej i działalności na rzecz społeczności lokalnej Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli funkcjonuje **Klub Wolontariusza**.

W okresie od stycznia do grudnia 2024 roku w Klubie Wolontariusza zarejestrowało się **99 wolontariuszy** (65 osoby niepełnoletnie i 34 osób pełnoletnich). W bazie aktywnych wolontariuszy na koniec 2024 roku było **155 osób**. Są to wszystkie osoby zarejestrowane w 2022 i 2023 roku. Z wolontariuszami przeprowadzane były rozmowy wstępne, szkoleniowe i motywacyjne, a także monitorowano ich pracę w środowisku.

Do Klubu Wolontariusza wpłynęło **17 ofert pracy wolontarystycznej** z zakresu pomocy w nauce, pomocy dla seniorów, pomocy przy realizacji inicjatyw, pikników, zajęć dla dzieci itp. W roku 2024 roku zawarto z Wolontariuszami **43 porozumienia o współpracy o współpracy**.

Inicjatywy organizowane na terenie Stalowej Woli z udziałem wolontariuszy z Klubu Wolontariusza:

- udzielanie korepetycji w ramach Punktu Pomocy w Nauce,
- wsparcie seniorów w czynnościach codziennych,
- pomoc w organizacji wydarzeń podwórkowych i pikników na Osiedlu Energetyków
- pomoc w organizacji pikniku pt. „Akcja INTEGRACJA, czyli Rodzinny Piknik na Fabrycznym”,
- realizacja inicjatyw w ramach zadania publicznego „Promocja i organizacja wolontariatu – Wolontariat jest cool”,
- wolontariat międzypokoleniowy w ramach projektu „Razem możemy więcej – to (EKO)logiczne!”
- pomoc przy organizacji międzynarodowego Hackathonu NASA w Stalowej Woli,
- pomoc w organizacji podwórkowego spotkania wigilijnego połączonego z wizytą Mikołaja na osiedlu OZET - wolontariat pracowniczy firma Rossmann.

W 2024 roku zorganizowano i przeprowadzono również 4 spotkania informacyjno-warsztatowe z uczestnikami Klubu Integracji Społecznej.

---

⁵ Projekty przedstawiono w rozdziale III Formy udzielanej pomocy podrozdział 3.2.1. Praca socjalna

8.2.1. Akcje organizowane przy współudziale wolontariuszy.

„Promocja i organizacja wolontariatu - Wolontariat jest cool” projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w okresie od kwietnia 2024 r. do grudnia 2024 r. sfinansowany ze środków Gminy Stalowa Wola.

W ramach zadania zrealizowano następujące działania:

1. **Organizacja i przeprowadzenie szkolenia warsztatowego „Dlaczego warto zostać wolontariuszem?”** (15 osób) – szkolenie przybliżyło uczestnikom zagadnienia związane z wolontariatem, obowiązkami i prawami wolontariusza. Pomogło także zorientować się komu można pomagać oraz w jakich instytucjach i organizacjach można zostać wolontariuszem.
2. **Organizacja i przeprowadzenie spotkań warsztatowych „Porozmawiajmy o wolontariacie”** – w ramach działania odbyły się 4 spotkania warsztatowe w których uczestniczyło łącznie 90 uczniów ze stalowowolskich szkół podstawowych. Spotkania warsztatowe miały na celu zapoznanie wolontariuszy z zasadami skutecznej komunikacji budującymi współpracę i pozytywną atmosferę w zespole.
3. **Organizacja i przeprowadzenie szkolenia warsztatowego „Animacja czasu wolnego” (20 osób)** - Szkolenie pozwoliło nabyć umiejętności związane z zagospodarowaniem czasu wolnego różnych grup wiekowych m.in. malowanie buziek, skręcanie balonów, wykorzystanie profesjonalnego sprzętu animacyjnego tj. chusta, lina, scenariusze zabaw integracyjnych, które można wykorzystać podczas lokalnych imprez plenerowych oraz akcji charytatywnych.
4. **Organizacja i przeprowadzenie inicjatyw społecznych przez wolontariuszy:**
  - organizacja Dnia Dziecka w Klubie „Wesoła Gromadka” (7 wolontariuszy),
  - wolontariusze włączyli się w przygotowanie pikniku rodzinnego poprzez m.in. przygotowanie gier, zabaw i konkursów z nagrodami (6 wolontariuszy),
  - inicjatywa „Gang Siwego” polegała na wykonaniu własnoręcznie mikołajków z włóczki, które razem z odpowiednią ulotką zostały zapakowane i zostawione na każdym stalowowolskim osiedlu w miejscach publicznych. Kolejno 5 grudnia opublikowano post w mediach społecznościowych informujący mieszkańców o akcji oraz poproszono, aby mieszkańcy publikowali w relacjach albo komentarzach zdjęcia odnalezionych mikołajków. Inicjatywą zainteresowały się lokalne media co dodatkowo promowało inicjatywę oraz wolontariat (7 wolontariuszy).

łącznie we wszystkie inicjatywy zaangażowało się 20 wolontariuszy.

5. **Organizacja spotkań integracyjnych dla wolontariuszy** – w ramach zadania zorganizowano 3 spotkania integracyjne dla wolontariuszy, których celem była wymiana doświadczeń oraz podniesienie motywacji do dalszej pracy wolontarystycznej. łącznie w spotkaniach udział wzięło 30 wolontariuszy.
6. **Udział wolontariuszy w akcjach społecznych na terenie Stalowej Woli** – wolontariusze wzięli udział w 3 akcjach społecznych na terenie Stalowej Woli. łącznie w akcje społeczne zaangażowanych było 26 wolontariuszy.
7. **Promocja wolontariatu na terenie Stalowej Woli** – w ramach promocji i upowszechniania wolontariatu zostały opracowane i zakupione i gadżety promujące wolontariat tj. 200 szt. mini smyczy, 50 szt. butelek, 100 szt. piłek, które zostały przekazane bezpłatnie podczas szkolenia, spotkań i inicjatyw wolontariuszy oraz wydawane w ramach konkursów plastycznych. W ramach promocji wolontariatu prowadzona była stała współpraca z lokalnymi mediami. Informacje

o działaniach w ramach realizacji zadania były zamieszczone na stronie internetowej MOPS w Stalowej Woli, portalu społecznościowym Facebook MOPS oraz w lokalnych mediach.

- 8. Organizacja i przeprowadzenie konkursu plastycznego o tematyce pomagania dla dzieci ze stalowowolskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz dla dzieci i młodzieży ze stalowowolskich szkół** – celem konkursu było przybliżenie dzieciom i młodzieży idei wolontariatu, kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych, a także ukazanie, że każdy z nas ma wiele do zaoferowania swojemu otoczeniu. Konkurs skierowany był do dzieci 5 i 6 letnich z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz uczniów klas I-IV i V- VIII szkół podstawowych. Jak co roku odzew dzieci i młodzieży był bardzo duży. W terminie do 18 października 2024 roku do siedziby Stowarzyszenia wpłynęło 252 prace plastycznych wykonane dowolną techniką plastyczną. Komisja konkursowa przyznała nagrody dla miejsca I, II, i III oraz po 4 wyróżnienia w każdej kategorii wiekowej. W dniu 5 grudnia 2024 r. w Urzędzie Miasta w Stalowej Woli odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu plastycznego, podczas którego wręczono nagrody laureatom i wyróżnionym. Kończącym etapem była wystawa prac laureatów konkursu w Restauracji McDonald's w Stalowej Woli.

IX. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH

Jednym z kluczowych zadań polityki społecznej jest diagnozowanie potrzeb środowiska lokalnego, które następnie stanowi bazę do inicjowania, opracowywania, wdrażania i rozwijania regionalnych i lokalnych programów z obszaru pomocy społecznej, ukierunkowanych na podnoszeniu jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W strukturze MOPS zadanie to zostało powierzone pracownikom Zespołu ds. realizacji projektów i programów.

9.1. Koordynacja gminnych programów społecznych.

Jednym z zadań MOPS jest opracowanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluowanie oraz aktualizowanie programów społecznych, wynikających z rozeznaczonych potrzeb w środowisku lokalnym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania gminy w roku 2024 dokonał aktualizacji dwóch dokumentów tj.:

- 1) Stalowowolskiego Programu Senioralnego na lata 2024-2026, który został przyjęty Uchwałą Nr V/71/2024 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 20 września 2024 roku;
- 2) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowej Woli na lata 2023-2028, która została przyjęta Uchwałą Nr V/70/2024 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 20 września 2024 roku.

Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowej Woli na lata 2023-2028 miała na celu weryfikację trafności doboru potencjalnych Realizatorów Strategii jako podmiotów odpowiedzialnych i współpracujących w określonych celach i działaniach zawartych w dokumencie oraz trafności określonych działań do możliwości ich zrealizowania.

Ponadto przeprowadzony monitoring Stalowowolskiego Programu Wspierania Seniorów na lata 2021-2023 stał się przesłanką do dokonania aktualizacji Stalowowolskiego Programu Senioralnego na lata 2024-2026. Aktualizacja uwzględniła następujące rekomendacje: weryfikację katalogu wskaźników, dokonanie przeglądu Realizatorów oraz włączenie w proces tych, którzy w rzeczywisty sposób działają na rzecz realizacji założonych celów; weryfikację zaplanowanych działań oraz wskaźników do

możliwości statutowych realizujących Program. Aktualizacja dokumentu została uzupełniona o problematykę seniorów nieaktywnych z wyboru lub tzw. „więźniów” 4 piętra.

Do działań podejmowanych w I kwartale 2024 roku przez MOPS należało m.in.: monitoring, ewaluacja i opracowanie sprawozdań z realizacji Programów za 2023 rok, następnie przedłożenie ww. sprawozdań Radzie Miejskiej.

Sprawozdania dotyczyły następujących Programów:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2024 przyjętego Uchwałą Nr LIX/764/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 31 stycznia 2022 r.
2. Gminny Program Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023-2025 przyjętego Uchwałą Nr LIX/763/2022 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 19 grudnia 2022 r.
3. Stalowowski Program Senioralny na lata 2024-2026 przyjętego Uchwałą Nr LXXIV/1001/2023 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 18 grudnia 2023 r.
4. Stalowowski Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 przyjętego Uchwałą Nr LXXIV/1000/2023 r. Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 18 grudnia 2023 r.

W sprawozdaniach dokonano zestawienia danych oraz analizy wskaźników osiągniętych w trakcie realizacji Programów.

9.2. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych i programów rządowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw diagnozowanym potrzebom lokalnego środowiska sięga po różne możliwości uzupełniania oferty realizowanych usług wykorzystując środki zewnętrzne.

9.2.1. Projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych.

- 31 grudnia 2024 roku został zakończony projekt pt. **„Mops bez barier!”** realizowany w ramach programu „Dostępna Przestrzeń Publiczna” ze środków PFRON – Moduł A: likwidacja barier architektonicznych lub informacyjno – komunikacyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki organizacyjne. Projekt został zrealizowany na podstawie umowy o dofinansowanie nr PPA/000012/09/D z dnia 7 grudnia 2023 roku.

W wyniku realizacji projektu usunięto barierę architektoniczną poprzez wymianę ciężkich drzwi w "nowej" części budynku MOPS, które stanowiły problem z otwieraniem dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz dla osób starszych, dzięki czemu zlikwidowano barierę dostępu i wejścia do budynku przestrzeni publicznej. Zakupiono krzesło do ewakuacji, ułatwi ono ewakuację osób z niepełnosprawnością w czasie pożaru. Poprzez zakup dwóch przenośnych pętli indukcyjnych zlikwidowano barierę komunikacyjną. Obecnie podniosła się jakość oraz komfort obsługi osób z niepełnosprawnością narządu słuchu w każdym miejscu w Ośrodku - osoby te są w stanie dosłyszeć wszystkie ważne informacje przekazywane przez pracownika. Dzięki współfinansowaniu z PFRON dostosowano stronę internetową MOPS w zakresie zamieszczenia informacji o działalności MOPS i ważnych informacji dla klienta, w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywany maszynowo, nagrania w języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania usunęły barierę w dostępie do informacji cyfrowej.

Zostały wykonane plany tyflograficzne na papierze wypukłym wraz z tabliczkami opatrzonymi w piktogramy, tabliczkami z zaznaczonymi kondygnacjami oraz informujące o funkcji danego

pomieszczenia, co przyczyniło się do usunięcia bariery informacyjnej, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnościami nie poczują się zagubione i będą mogły pewniej poruszać się po budynku.

Całkowita wartość projektu: 62 013,37 zł, wkład własny MOPS: 21 903,90 zł, wartość dofinansowania: 40 109,47 zł

- 16 października 2024 roku została uruchomiona stalowowolska jadłodzielnia, która powstała dzięki pozyskanemu grantowi w ramach Programu Wzmocnij Swoje Otoczenie finansowanego przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne. (Projekt pt. **„Utworzenie mobilnej jadłodzielni – edukacja mieszkańców Gminy Stalowa Wola w kierunku zmiany stylu życia i praktyk”**).

Inicjatywa skierowana została do całej społeczności Gminy Stalowa Wola. Każdy mieszkaniec może przynieść nadmiar jedzenia i produkty spożywcze. Miejsce z jadłodzielnią stanowi centrum wymiany żywności, jednocześnie jest miejscem wzajemnego wspierania się. To wydzielone miejsce ze społeczną lodówko- szafką, gdzie każdy może się podzielić jedzeniem z każdym kto wyprodukował, kupił lub ugotował za dużo - przyniesie, kto będzie miał ochotę - poczęstuje się bezpłatnie. Dodatkowym walorem jadłodzielni jest jej mobilność, dzięki czemu można zmieniać jej lokalizację, w zależności od potrzeb. Takie podejście pozwala na dostarczanie pomocy tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna. Funkcja mobilności posiada aspekt propagowania nie marnowania zgodnie z zasadą zero waste w szerszej przestrzeni publicznej.

Jadłodzielnia usytuowana jest przy Hali Owocowo - Warzywnej „Zieleniak”, obok Hali Targowej przy ulicy Okulickiego 31A. Wkomponowanie jadłodzielni w przestrzeń handlowo – usługową gwarantuje skuteczniejsze rozpropagowanie idei nie marnowania jedzenia.

Dodatkowo w ramach projektu zorganizowano 4 warsztaty edukacyjne wprowadzające do tematyki niemarnowania żywności. Grupą docelową były dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym – uczniowie klas I-III oraz uczniowie klas IV-VIII. W warsztatach udział wzięło łącznie ok. 80 dzieci. Warsztaty odbyły się w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”, w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” – FILIA oraz w Niepublicznym Przedszkolu Chatka Misia.

Całkowita wartość projektu: 23 800,00 zł.

- 2 października 2024 roku została podpisana umowa darowizny na realizację projektu pt. **„SAM LECZ NIE SAMOTNY”** w ramach Programu Grantów w ramach wsparcia przez Fundację LOTTO im. Haliny Konopackiej.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności do usług społecznych dla mieszkańców Gminy Stalowa Wola, w wieku 65 + poprzez świadczenie usług w miejscu zamieszkania i aktywizację oraz integrację osób starszych (tzw. więźniów 4 piętra), w okresie od stycznia 2025 r. do września 2025 r.

Projekt zakłada realizację dla 30 osób w wieku 65+, mieszkańców Gminy Stalowa Wola następujących usług:

a)usługa transportowa TAXI dla seniorów pomoże im dotrzeć tam, gdzie potrzebują, szczególnie wtedy, kiedy nie będą już w stanie samodzielnie prowadzić auta. Dedykowane usługi transportowe dla seniorów zapewnią im bezpieczeństwo i komfort podczas jazdy, udostępniając jednocześnie dodatkowe udogodnienia dla osób niepełnosprawnych lub mających kłopoty z poruszaniem się.

b)usługa sprzątnięcia obejmująca umycie okien z obydwu stron, ram okiennych, parapetów oraz trzepanie dywanów i chodniczków. Pozwolą odciążyć osoby starsze oraz zmniejszyć ryzyko upadków oraz poślizgów podczas zajmowania się tymi czynnościami.

c)usługa fachowca tzw. "złotej rączki" - pomoc przy drobnych domowych usterkach takich jak: usługi nie wymagające dużych nakładów finansowych, nie wymagające specjalistycznych uprawnień, nie wymagające natychmiastowej interwencji. Bezpłatne, drobne naprawy w domach seniorów - np. cieknący kran, zepsuta słuźczka, przepalona żarówka w lampie, wywiercenie dziury w ścianie, itp.

d) usługi podologiczne świadczone w miejscu zamieszkania. I etap: konsultacja i diagnoza podologiczna dla każdego seniora; II etap: realizacja właściwych, wynikających z diagnozy zabiegów.

e) osiedlowy Dzień Seniora – podczas, którego będą wyznaczone miejsca do realizacji działań integracyjnych w postaci: gier planszowych, karcianych oraz zorganizowane piernikowe warsztaty, drobny poczęstunek. Założeniem Dnia Seniora jest dotarcie do osób starszych, które z różnych przyczyn nie angażują się w życie społeczne miasta (z reguły są to osoby zdefiniowane jako "więźniowie 4 piętra"). W ramach tego zadania zostaną opracowane i przekazane stalowowolskim seniorom Informatory gminne zawierające podstawowe informacje dotyczące realizowanych form wsparcia dla osób 65+, dane placówek oraz bezpiecznik seniora.

Całkowita wartość projektu: 16 192, 50 zł, wkład własny MOPS: 6 192,50 zł, wartość grantu: 10 000,00 zł

9.2.2. Programy Rządowe dofinansowane z budżetu państwa.

- Program „Opieka 75+” – edycja 2024⁶

W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. MOPS realizował rządowy Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+”- edycja 2024.

- Program „Opieka wytchnieniowa” ” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024⁷

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program rządowy „Opieka wytchnieniowa”- ” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego edycja 2024, finansowany w całości z Funduszu Solidarnościowego Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

- Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024⁸

MOPS w 2024 roku realizował po raz piąty usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby z niepełnosprawnością”- edycja 2024 finansowanego w całości ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

- Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024⁹

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program finansowany ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa.

- Rządowy program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024”

---

⁶ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.3.5

⁷ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.3.6

⁸ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.3.7

⁹ Program został szczegółowo opisany w podrozdziale 7.3.8

Rządowy program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 zakłada finansowe wsparcie gmin w zakresie dofinansowania dodatków do wynagrodzenia asystentów rodzin w rocznej wysokości do 2400 zł realizujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny – w wysokości nieprzekraczającej 30% (wynagrodzenie wraz z pochodnymi), poniesionych kosztów za okres od stycznia do grudnia 2024 r. Źródłem finansowania Programu były środki Funduszu Pracy ujęte w planie finansowym Funduszu Pracy na 2024 r. na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2024 r. Gmina Stalowa Wola otrzymała kwotę 158 620,99 zł.

X. WYRÓŻNIENIA, WYDARZENIA CYKLICZNE

10.1. Wyróżnienie w formie listu gratulacyjnego Wojewody Podkarpackiego.

W Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie w dniu 25 listopada 2024 r. odbyło się uroczyste spotkanie z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, podczas którego wręczone zostały listy gratulacyjne Wojewody Podkarpackiego pracownikom odznaczającym się specjalnymi osiągnięciami na polu zabezpieczenia społecznego. W roku sprawozdawczym laureatem wyróżnienia została Pani Anna Stec zatrudniona w MOPS Stalowa Wola na stanowisku kierownika Zespołu ds. realizacji projektów i programów społecznych. Pani Anna to osoba łącząca misję zawodu z pasją pracy, potrzebą nowych rozwiązań i wcielania ich w życie. Jako główna pomysłodawczyni, autorka i realizatorka projektów, wykorzystując środki zewnętrzne, sięga po różne możliwości uzupełniania oferty realizowanych przez MOPS usług, skierowanych do różnych grup społecznych.

10.2. Stalowowska Paczka Pomocy – Edycja 2024 – Samotny ale nie sam.

Akcja charytatywna „Stalowowska Paczka Pomocy” to inicjatywa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

W październiku 2024 roku MOPS przystąpił po raz siódmy do organizacji lokalnej akcji charytatywnej „Stalowowska Paczka Pomocy” – Edycja 2024 – Samotny ale nie sam.

Celem akcji, z okazji zbliżającego się okresu świątecznego, było spędzenie czasu z osobą samotną 60+, która na co dzień nie ma wsparcia i kontaktu z rodziną. Dodatkowo do wspólnie spędzonego czasu był upominek składający się z konkretnych produktów żywnościowych takich jak: kawa, dżem, herbata, miód naturalny, słodycze oraz element świąteczny.

W ramach Akcji nie zbierane były środki finansowe, środki chemiczne i tekstylne. Wsparcia udzieliło 50 darczyńców. Wśród nich znalazło się 5 firm prywatnych, 19 instytucji, 2 organizacje pozarządowe oraz 24 placówki oświatowe. Zebrano i utworzono ogółem 158 paczek, które zostały przekazane odbiorcom akcji z terenu miasta Stalowej Woli.

Od 02.12.2024r. do 16.12.2024r. paczki były sukcesywnie dostarczane odbiorcom akcji dzięki zaangażowaniu i pomocy Ochotniczej Straży Pożarnej w Stalowej Woli oraz pracowników MOPS. Pomiędzy darczyńcą a odbiorcą udało się zaaranżować ponad 20 spotkań.

XI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PODMIOTAMI PRZY REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNANYCH POTRZEB.

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli współpracował między innymi z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli – MOPS od 2011 roku realizuje określoną porozumieniem współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli przy podejmowaniu działań wzmacniających aktywność osób bezrobotnych, które są jednocześnie klientami Ośrodka i PUP. Współpraca ta polega w szczególności na wymianie informacji umożliwiającej optymalizację zakresu i form pomocy udzielanej przez obie instytucje tej samej osobie, w sposób pozwalający uniknąć powielania wzajemnych działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym głównie w ramach realizacji kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi zawierających instrumenty aktywizacji zawodowej. Od 2015 roku MOPS w partnerstwie z PUP realizuje Program Aktywizacja i Integracja w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób długotrwale bezrobotnych w szczególności trudnej sytuacji na rynku pracy (zakres współpracy został szczegółowo opisany w rozdziale V. Aktywizacja osób bezrobotnych). Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy polega także na wymianie informacji na temat osób zarejestrowanych w PUP oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez platformę SEPI do której dostęp mają jedynie upoważnione osoby w MOPS, jak również na dostępie do aktualnych ofert pracy, staży oraz praktyk; informowaniu o aktualnych projektach i programach specjalnych, które realizowane są na rzecz osób bezrobotnych będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy; informowaniu o targach i giełdach pracy oraz grupowych poradach zawodowych i oferowanych formach pomocy dla osób pozostających bez pracy,
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Rzeszowie – Filia w Tarnobrzegu – stała współpraca w zakresie aktywizacji i doradztwa zawodowego osób wykluczonych społecznie z powodu bezrobocia, uzależnienia, bezdomności. Kierowani tam przez pracowników socjalnych klienci MOPS mieli możliwość skorzystania z bezpłatnego doradztwa zawodowego, poradnictwa w zakresie sporządzenia dokumentów aplikacyjnych. W trakcie zajęć grupowych w KIS zainteresowane osoby mogły uzyskać profesjonalne doradztwo w zakresie pisania CV, listu motywacyjnego, które następnie za pośrednictwem poczty e-mail mogli przesać do pracodawców lub wydrukować i doręczyć do zakładów pracy,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Stalowej Woli – współpraca w zakresie organizacji zajęć warsztatowych z zakresu wizażu i kreowania wizerunku w formie usług kosmetycznych i fryzjerskich na Pikniku organizowanym przez Zespół Organizowania Społeczności Lokalnej, ponadto organizacja zajęć dla seniorów z Dziennego Domu Senior+ świadczonych przez uczennice w zawodach technik usług kosmetycznych i technik fryzjerstwa oraz wykwalifikowaną kadrę nauczycielską CKU,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli – współpraca w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, w sprawie kierowania i umieszczenia w domach pomocy społecznej, pomocy w wypełnieniu i skompletowaniu dokumentacji niezbędnej do ubiegania się o orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności a następnie kierowanie osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wymiana informacji w sprawach asystentury rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wychowanków Domu Dziecka oraz wychowanków usamodzielniających się oraz innych zadań wynikających z realizowanych ustaw m.in. szkolenia dla pracowników Ośrodka,

- Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli – współpraca w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dotyczących stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, demoralizacji nieletnich oraz w sytuacjach podejmowanych przez policję interwencji u samotnych osób chorych i starszych. Ponadto współpraca z dzielnicowymi w zakresie pracy z klientami tzw. „trudnymi” z możliwością korzystania z asysty w sytuacjach zagrożenia dla pracowników MOPS w czasie wykonywania czynności służbowych. Przedstawiciele KPP współpracowali również z Klubem Integracji Społecznej w ramach zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa dla osób uczestniczących w działaniach Klubu. Tematyka poruszana na zajęciach to: bezpieczeństwo na drodze, profilaktyka uzależnień, cyberprzemoc, mowa nienawiści oraz przemoc w rodzinie. Ponadto Przedstawiciele KPP współpracowali z pracownikiem socjalnym ds. bezdomności w zakresie wspólnych patroli w miejscach przebywania osób bezdomnych w okresie jesienno – zimowym, udzielania niezbędnego wsparcia (odzież, żywność, pomoc finansowa) i zabezpieczenia w miejsca noclegowe, czy pomoc medyczną,
- Sąd Rejonowy w Stalowej Woli – kierowanie pism w sprawie wglądu w sytuację rodzin, w których istnieje podejrzenie nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej, wydawanie opinii na prośbę Sądu o funkcjonowaniu rodzin w stosunku do których Sąd ograniczył władzę rodzicielską, kierowanie wniosków w sprawie leczenia psychiatrycznego lub kierowania do domów pomocy społecznej osób w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska bez zgody uczestnika, wnioskowanie o zamknięte leczenie odwykowe. Współpraca z kuratorami sądowymi zawodowymi i społecznymi w przypadku rodzin objętych nadzorem kuratorskim,
- Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, podejrzenia o zaniedbywanie w stosunku do osób zależnych lub innych spraw klientów MOPS wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego, w tym również ubezwłasnowolnienie i leczenie odwykowe,
- Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – współpraca na rzecz klienta objętego wsparciem zarówno przez MOPS jak i SOWiK w ramach zespołów superwizyjnych, konsultacje w sprawach indywidualnych klientów,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej – w sprawie ustalania konieczności zabezpieczenia usług w miejscu zamieszkania po zakończeniu leczenia szpitalnego, kompletowania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych,
- Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola) – współdziałanie z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i wakacji letnich,
- Kuratorium Oświaty w Rzeszowie – w sprawie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Urząd Miasta Stalowa Wola - wymiana informacji, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, świadczeń pielęgnacyjnych, ubezpieczenia zdrowotnego, dodatku mieszkaniowego, opiniowanie wniosków o przydział lokalu socjalnego, współpraca przy realizacji prac społecznie użytecznych,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych– wnioskowanie w sprawie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stalowej Woli – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu,

- ZUS/ KRUS – wzajemna wymiana informacji w zakresie uprawnień klientów MOPS do świadczeń zabezpieczenia społecznego,
- Inne Ośrodki Pomocy Społecznej – wymiana informacji w sprawie świadczeniobiorców możliwości uzyskania wsparcia ze strony oddzielnie zamieszkałych członków rodzin, refundacje świadczeń z zakresu pomocy społecznej,
- Zakład Administracji Budynków, Rejon Energetyczny, Rejon Gazowniczy, Miejski Zakład Komunalny, Miejski Zakład Budynków - kontakty w sprawie płatności, zadłużeń, negocjacje w sprawie terminów płatności i rozłożeń zadłużenia na raty, ponadto z administracją budynków mieszkalnych w sprawie przeprowadzenia niezbędnych remontów i dezynfekcji w mieszkaniach klientów MOPS, itp.,
- Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) – współpraca w zakresie transportu i dostarczania darów dla seniorów i osób niepełnosprawnych w miesiącach listopad - grudzień 2024 w ramach Akcji „Stalowowska Paczka Pomocy,
- Nadleśnictwo Rozwadów – współpraca w ramach działań środowiskowych w Klubie „Wesoła Gromadka”,
- Firmy prywatne i lokalni przedsiębiorcy - współpraca w ramach działań środowiskowych organizatorów społeczności lokalnej oraz Akcji „Stalowowska Paczka Pomocy – Edycja 2024”.

Ważnym partnerem pomocy społecznej jako instytucji polityki socjalnej państwa na szczeblu lokalnym jest III sektor czyli organizacje pozarządowe, często działające i specjalizujące się w kręgu działań na rzecz określonych grup zagrożonych lub dotkniętych już wykluczeniem społecznym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach wzajemnej współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami już od kilkunastu lat udostępnia niżej wymienionym stowarzyszeniom bezpłatnie swoje pomieszczenia (salę konferencyjną) na spotkania integracyjne i prowadzenie działalności statutowej w budynku Ośrodka:

- Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „SONIR” ,
- Klubowi Seniora „Radość Jesieni”,
- Klubowi Seniora „Szarotka”.

W 2024 roku podejmowane były projekty i działania na rzecz grup zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym we współpracy z organizacjami pozarządowymi, takimi jak:

- Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża wspierał działalność MOPS-u w zakresie zabezpieczenia w formie rzeczowej, tj. niezbędnego ubrania, żywności i innych artykułów pierwszej potrzeby osobom i rodzinom takiego wsparcia potrzebującym. PCK realizował skierowania wydawane przez MOPS na artykuły spożywcze w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021- 2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023. Program był realizowany – według wytycznych Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w okresie od maja 2024 do września 2024. W 2024 r. w ramach Programu wydano 434 skierowań dla mieszkańców gminy Stalowa Wola oraz dla obywateli Ukrainy przebywających na terenie gminy Stalowa Wola,
- Stalowowskie Koło Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta - współpraca z Towarzystwem polega nie tylko na zabezpieczeniu schronienia osobom będącym w kryzysie bezdomności, ale również na podejmowaniu działań związanych ze zmianą postrzegania osoby bezdomnej i reagowania na jej potrzeby. Ponadto Ośrodek ściśle współpracuje z prowadzonymi przez Towarzystwo Domami dla Dzieci i Młodzieży w zakresie wsparcia usamodzielniających się wychowanków placówki oraz uczestnictwa przedstawicieli MOPS

w zespołach re kwalifikacyjnych dotyczących możliwości powrotu dzieci do rodzin macierzystych,

- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „ORATORIUM”, w zakresie zapewnienia fachowej opieki dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych będących w zainteresowaniu MOPS oraz wymiany informacji w ramach prowadzonej działalności statutowej,
- Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej SPECTRUM (stowarzyszenie powołane przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli) podejmowało w partnerstwie z MOPS kilka projektów na rzecz klientów pomocy społecznej, w tym w szczególności dzieci, poprzez organizację zajęć z zakresu aktywnego spędzania czasu wolnego, nowatorskich form rekreacji podczas wakacji szkolnych. Ponadto działalność stowarzyszenia dotyczy rozwoju i promocji wolontariatu na terenie gminy Stalowa Wola m.in. wśród młodzieży i osób starszych poprzez wsparcie inicjatyw Klubu Wolontariusza przy MOPS. Członkowie Stowarzyszenia starają się pozyskiwać środki finansowe na realizację nowych form wsparcia dla mieszkańców Gminy z zakresu pomocy społecznej, które wzmacniają działalność Ośrodka opisaną już we wcześniejszej części sprawozdania. Stowarzyszenie stało się również w 2016 roku partnerem Gminy Stalowa Wola w realizacji projektu rozbudowy MOPS w Stalowej Woli i od 2018 roku realizuje działania w ramach zawartego partnerstwa tj. szkolenia dla wolontariuszy z zakresu motywacji do pracy wolontarystycznej i możliwości jakie stwarza wolontariat, a także w zakresie prowadzenia bazy wolontariuszy gotowych do działań na rzecz mieszkańców Stalowej Woli, w tym klientów MOPS.

XII. KUCHNIA I ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA

W strukturze MOPS funkcjonuje Kuchnia, która przygotowuje posiłki dla uczestników ośrodków wsparcia działających przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej tj. Dziennego Domu Senior+ oraz Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” i jej Filii, a także uczestników kierowanych przez MOPS do Środowiskowych Domów Samopomocy Nr 1 i 2.

W ciągu 2024 roku wydano 33462 posiłków w formie śniadań i obiadów. Na zakup artykułów spożywczych wydatkowano kwotę 170 823,30 zł a wydatki Kuchni (koszty osobowe i rzeczowe) związane z przygotowaniem posiłku wyniosły 576 118,18 zł.

XIII. FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI MOPS

Utrzymanie ośrodka pomocy społecznej jest zadaniem własnym, obligatoryjnym gminy, dofinansowywanym z budżetu państwa.

Zgodnie z zapisem ustawowym MOPS w Stalowej Woli zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności w stosunku 1 pracownik na 2000 mieszkańców i na 50 środowisk. Zatrudnienie pracowników socjalnych w takich proporcjach na wskazanym minimalnie poziomie daje gwarancję wykonywania pracy socjalnej w sposób efektywny i skuteczny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych osób korzystających z pomocy społecznej, profesjonalne wsparcie osób lub rodzin znajdujących się w kryzysie, czego efektem może być całkowite ich usamodzielnienie w tym finansowe, a tym samym uniezależnienie się od systemu pomocy społecznej na dłuższy okres czasu lub nawet na zawsze.

Sukces pracy socjalnej przekłada się bezpośrednio na wydatki na świadczenia finansowe z pomocy społecznej, gdyż koszt działań profilaktycznych jest dużo niższy niż koszt następstw powstałych w wyniku niepodjęcia żadnych działań.

Przelicznik zastosowany do określenia wymaganej minimalnej liczby pracowników socjalnych przekłada się bezpośrednio na zatrudnienie kadry uzupełniającej, „obsługującej” pracowników socjalnych. Nadmienić należy, że wspomniany przelicznik stosuje się do określenia liczby tzw. pracowników rejonowych. Nie dotyczy innych form wsparcia, rozszerzających ofertę Ośrodka, tj. Klub Integracji Społecznej, poradnictwo, działania OSL.

Zaznaczyć należy, że Ośrodek bezpośrednio wykonuje również usługi opiekuńcze i w tym celu zatrudnia kadrę podstawową w wymiarze 37 etatów, która w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na tę formę pomocy wymaga systematycznego uzupełniania poprzez umowy zawierane z urzędem pracy lub umowy zlecenia. Łączny koszt utrzymania usług opiekuńczych w 2024 roku wynosił 3 986 300,98 zł w tym wkład własny gminy 3 352 988,48 zł, dofinansowanie zadań własnych gminy 549 024,50 zł oraz zadania zleczone (usługi specjalistyczne psychiatryczne) 84 288 zł. Koszty rzeczowe oraz fundusz świadczeń socjalnych stanowiły kwotę 174 911,47 zł. W 2024 roku Ośrodek zatrudniał w ramach umów z PUP (prace interwencyjne) łącznie 8 osób (w zawodzie opiekuna -7 osób, w zawodzie pracownika socjalnego 1 osoba). Tytułem refundacji części wynagrodzeń tych osób i pochodnych od wynagrodzeń MOPS otrzymał kwotę 65 575,79 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli zabezpiecza również obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych. Pracę Zespołu i grup koordynuje wskazany przez Dyrektora MOPS pracownik do którego zadań należy w szczególności:

- obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego,
- koordynowanie pracy grup diagnostyczno - pomocowych powoływanych do podejmowania interwencji w indywidualnych przypadkach przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań,
- gromadzenie i przechowywanie dokumentacji pracy grup diagnostyczno - pomocowych.

Na utrzymanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku wydatkowano 9 219 503,13 zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa wynosiło 1 707 509,31 zł. W ramach zadań własnych wydatkowano kwotę 7 511 993,82 zł ze środków gminy.

Wydatki w 2024 r. kształtowały się następująco:

§ 3020 – świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów BHP w tym głównie odzież robocza, obuwie, rękawice ochronne, środki czystości dla opiekunek i pracowników gospodarczych	12 640,51
§ 4010 – wynagrodzenia pracowników socjalnych, konsultantów i specjalistów pracowników księgowo - administracyjnych gospodarczych, pracowników zatrudnianych okresowo na podstawie umów z PUP (w tym również 11 nagrody jubileuszowe i 1 odprawa emerytalna)	6 813 630,16
§ 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne	418 560,47
§ 4110 – składki ZUS	1 096 611,28
§ 4120 – odpisy na Fundusz Pracy	108 735,35
§ 4170 – umowa z osobą fizyczną wykonującą usługę gońca	24 084,47
§ 4210 – zakupy materiałów biurowych i środków czystości,	67 794,57

paliwa, doposażenie pomieszczeń w niezbędne meble, sprzęt komputerowy	
§ 4260 – zakup energii	163 152,86
§ 4270 – zakup usług remontowych, konserwacja przeglądy, naprawy maszyn, urządzeń i pojazdów, bieżących awarii instalacji oraz remonty w budynku MOPS	25 218,48
§ 4280 – zakup usług medycznych, wstępne i okresowe badania lekarskie pracowników	2 898,00
§ 4300 – zakup usług pozostałych - opłaty pocztowe, prowizje bankowe opłaty komunalne, monitoring, usługa informatyczna dot. programu POMOST	129 378,07
§ 4360 – opłaty z tytułu usług telefonii komórkowej, stacjonarnej oraz internetu	8 771,83
§ 4410 – krajowe podróże służbowe w związku ze szkoleniami specjalistycznymi	416,90
§ 4430 – ubezpieczenia rzeczowe	23 933,85
§ 4440 – odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	207 692,00
§ 4480 - podatek od nieruchomości	14 704,00
§ 4520 – opłata na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego (opłaty za odpady komunalne)	3 248,20
§ 4570 - odsetki od nieterminowych wpłat	3 229,71
§ 4700 – szkolenia pracowników	17 858,60
§ 4710 – PPK	33 483,82
§ 6050 – wydatki inwestycyjne	43 460,00

XIV. PODSUMOWANIE

Łącznie na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2024 r. MOPS wydatkował 31 493 195,48 zł, z czego 8 362 676,87 zł pochodziło ze środków zewnętrznych a 23 130 518,61 zł z budżetu gminy. Udział gminy w finansowaniu zadań z pomocy społecznej wyniósł 73,45 %.

Na sfinansowanie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS, w ramach realizowanego przez MOPS budżetu w 2024 roku wydatkowane było łącznie 1 872 000 zł, z czego ze środków PFRON pochodziła kwota 1 684 800,00 zł, natomiast 187 200,00 zł to środki powiatów, z których pochodzili uczestnicy WTZ.

W roku sprawozdawczym MOPS pozyskiwał środki ze źródeł zewnętrznych w ramach ogłaszanych programów rządowych tj. „Asystent rodziny” na rok 2024, „Opieka 75+”- edycja 2024, „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024, „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024, „Korpus wsparcia seniorów” na rok 2024, „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024 - 2028”. Przy udziale środków finansowych pozyskanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych MOPS realizował projekt pt. „Mops bez barier!” w ramach Programu „Dostępna przestrzeń publiczna”. Łączna kwota wydatkowanych środków zewnętrznych wyniosła 2 941 397,73 zł, przy wkładzie własnym w wysokości 813 998,13 zł

Syntetyczne podsumowanie powyższych wydatków poniesionych na zadania z zakresu pomocy społecznej przedstawiają poniższe tabele.

TABELA NR 20 WYDATKI W ZAKRESIE ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA (w zł)	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA w zł.
1.	85154	ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:		412 810,87
		- SPWD Świetlica „TĘCZA”	308 518,34	
		- Klub Trzeźwego Życia	104 292,53	
2.	85202	OPŁATY ZA POBYT W DPS	6 351 333,12	6 351 333,12
3.	85203	DZIENNY DOM SENIOR+	608 894,74	779 718,04
		ŻYWIENIE W OŚRODKACH WSPARCIA	170 823,30	
4.	85205	PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	57 569,02	57 569,02
5.	85504	WSPIERANIE RODZINY:		2 676 666,89
		- Asystent rodziny	197 906,47	
		- koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej	1 673 353,47	
		- SPWD Świetlica Tęcza	331 626,77	
		- SPWD Świetlica Tęcza Filia	473 780,18	
6.	85214	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ	644 218,63	644 218,63
7.	85219	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	7 511 993,82	7 511 993,82
8.	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE (w tym Program 75+, wkład własny „Korpus Wsparcia Seniora” Moduł I)	3 260 973,47	3 260 973,47
9.	85230	DOŻYWIENIE Program „Posiłek w szkole i w domu”	216 270,20	216 270,20
10.	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ		1 218 964,55
		- Klub Integracji Społecznej	7 753,71	
		- Organizowanie Społeczności Lokalnej	41 055,09	
		- Kuchnia Przy MOPS	576 118,18	
		- Prace Społeczno-Użyteczne	80 475,80	
		- Jadłodzielnia	23 800,00	
		- Rozwadowski Klub Seniora	199 703,42	
		- Schronisko	197 589,80	
		- Sąsiedzkie usługi opiekuńcze	92 015,01	
		- Kontener	453,54	
ŁĄCZNE WYDATKI			23 130 518,61	

TABELA NR 21 WYDATKI W ZAKRESIE DOFINANSOWANIA DO ZADAŃ WŁASNYCH ZE ŚRODKÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA
1.	85203	DODATKI MOTYWACYJNE	51 769,11
2.	85205	PRZEMOC	6 000,00
3.	85213	UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	181 391,34
4.	85214	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ -Zasiłki okresowe	619 356,69
5.	85216	ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ -Zasiłki stałe	2 186 203,13
6.	85219	OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w tym dodatki motywacyjne – 905 632,94	1 645 495,94
7.	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE W TYM SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE – Program „OPIEKA 75+”	529 024,50
8.	85295	Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł II	20 000,00
9.	85230	DOŻYWIANIE - Program „Posiłek w szkole i w domu”	864 956,80
10.	85504	WSPIERANIE RODZINY -Asystent rodziny	158 620,99
WYDATKI ŁĄCZNIE – z budżetu państwa			6 262 818,50

TABELA NR 22 WYDATKI W ZAKRESIE ZADAŃ ZLECONYCH

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA
1.	85195	OBSŁUGA UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH	3 684,00
2.	85219	WYNAGRODZENIE DLA OPIEKUNA PRAWNEGO	63 855,00
3.	85228	SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	84 288,00
4.	85295	POMOST	8 624,00
WYDATKI ŁĄCZNIE - z budżetu państwa			160 451,00

TABELA NR 23 WYDATKI INNE - WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA
1.	85311	WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ		1 872 000,00
		- finansowanie PFRON (90%)	1 684 800,00	
		- finansowanie zadań własnych powiatu (10%)	187 200,00	

TABELA NR 24 POZOSTALE WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW RZĄDOWYCH I PROJEKTÓW W RAMACH POZYSKANYCH ŚRODKÓW ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH

Lp.	ROZDZIAŁ	NAZWA ZADANIA	WYDATKOWANA KWOTA	ŁĄCZNIE WYDATKOWANA KWOTA
1.	75495	Ukraina – obsługa świadczeń	192,00	192,00
2.	85219	Program „Dostępna przestrzeń publiczna”	62 013,37	62 013,37
3.	85395	Ukraina „300”	5 202,00	5 202,00
6.	środki poza budżetowe	PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”	812 462,71	812 462,71
7.	środki poza budżetowe	PROGRAM „OPIEKA WYTCHEŃNIOWA”	611 068,53	611 068,53
			Ogółem	1 490 938,61 w tym: Budżet – 67 407,37 Środki poza budżetowe – 1 423 531,24

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w 2024 r. wyniosły łącznie 32 916 726, 72 zł. w tym środki pozabudżetowe – 1 423 531,24 zł. Na kwotę 31 493 195,48 składały się zadania własne, zlecone i dofinansowanie do zadań własnych.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli od wielu lat nakierowane są na wspieranie mieszkańców miasta Stalowej Woli, w roku sprawozdawczym wiązały się z dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców miasta.

W 2024 roku z pomocy tut. MOPS skorzystało 1052 rodziny/1749 osób w rodzinach (łącznie z pracą socjalną). W wyniku rozeznaczonych potrzeb wydanych zostało łącznie 5 464 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy społecznej, z czego decyzje odmowne stanowiły 1,89 % wszystkich decyzji (w tym 41 decyzji odmownych w sprawie wydania zaświadczenia o żądanej treści). Od wydanych decyzji wniesiono 8 odwołań co stanowiło znikomą ilość w stosunku do ogólnej liczby rozstrzyganych spraw. Przy tak dużej liczbie decyzji Ośrodek może pochwalić się niewielką ilością odwołań złożonych przez klientów do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (utrzymanych w 100% w mocy przez Organ wyższej instancji), co jest niewątpliwie dowodem na właściwe prowadzenie postępowań przez pracowników Ośrodka.

Obecna struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na diagnozowane na przestrzeni wielu lat potrzeby środowiska lokalnego, określone w oparciu o analizę i ocenę występujących zjawisk, powodujących zapotrzebowanie na różne formy wsparcia. Diagnoza problemów społecznych wskazuje, że do najbardziej dotkliwych problemów z jakimi borykają się mieszkańcy w naszym mieście zaliczają się: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia od alkoholu i innych używek, demograficzne starzenie się społeczeństwa, problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Wymienione wyżej problemy rozwiązywane są z wykorzystaniem zasobów finansowych, kadrowych i instytucjonalnych jakimi dysponuje MOPS w Stalowej Woli. Dzięki rozwiniętej pomocy usługowej i instytucjonalnej oraz wyteżonej pracy pracowników Ośrodka możliwe było objęcie wszechstronnym wsparciem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców naszego miasta. Dużym wsparciem jest również wypracowana na przestrzeni lat współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej.

W ramach profesjonalizacji działań podejmowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w Dziale Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej zostały powołane zespoły problemowe specjalizujące się w pracy z konkretnymi grupami dyspanseryjnymi. Bardzo często złożoność problemów rodzin z którymi współpracują pracownicy Zespołów wymaga rozwiązań interdyscyplinarnych. Wówczas do współpracy zapraszani są specjaliści pracy z rodziną, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodziny i w obszarze pomocy społecznej. Celem nawiązania tej współpracy jest zaplanowanie wspólnych, kompleksowych działań w ramach własnych kompetencji, służących poprawie sytuacji rodzin, analizowanie i diagnozowanie potrzeb, poszukiwanie nowych rozwiązań, ustalanie planu pomocy wraz z oddelegowaniem zadań do realizacji poszczególnym partnerom.

Praca w Ośrodku związana z obsługą klienta nie kończy się na gromadzeniu dokumentów oraz wypłacaniu należnych świadczeń pieniężnych. To również pomoc rzeczowa i usługowa a przede wszystkim działania z zakresu pracy socjalnej i rozwijanie nowych form samopomocy. Należy w tym miejscu podkreślić, że realizacja tych zadań jest niezwykle pracochłonna ze względu na bardzo biurokratyzowany system przyznawania pomocy (obszerne druki wywiadów środowiskowych oraz okresowa weryfikacja zawartych w nich danych, duża liczba dokumentów, zmiany w przepisach prawnych).

Pracownicy MOPS w Stalowej Woli dużą wagę przywiązują do aktywizacji zarówno społecznej jak i zawodowej klientów Ośrodka wykorzystując do tego celu różne formy i narzędzia pracy socjalnej takie jak: kontrakt socjalny i projekt socjalny.

W obszarze reintegracji społecznej i aktywizacji zawodowej swoje działania skierowane do bezrobotnych mieszkańców Gminy realizował Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w strukturze MOPS od 2005. W 2024 roku oferta Klubu obejmowała zarówno główne statutowe działania

skierowane do osób pozostających bez pracy, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jak również edycje KIS wzbogacone o Program Aktywizacja i Integracja przeznaczony dla osób bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy. W programie KIS uczestniczyło 41 osób (19 kobiet oraz 22 mężczyzn). Jeszcze w trakcie trwania zajęć dwie z uczestniczek podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy a po zakończeniu działań Klubu kolejna osoba podjęła staż w Domu Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Podstawowym celem działalności KIS jest odpowiednie ukierunkowanie i przygotowanie osób pozostających poza rynkiem pracy do zmiany swojej postawy i aktywności w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ze strony PUP, MOPS.

Jedną z formą aktywizacji zawodowej, kontynuowaną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od 2015 roku są prace społecznie użyteczne organizowane na podstawie Porozumienia zawartego między Starostą Stalowowolskim a Gminą Stalowa Wola. W minionym roku z tej formy zatrudnienia wspieranego skierowanego do mieszkańców gminy Stalowa Wola skorzystało 17 osób bezrobotnych, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w wymiarze do 10 godzin w ciągu tygodnia. Realizacja pracy zawodowej w tak niskim wymiarze pozwala na stopniowe przygotowywanie osoby długotrwale bezrobotnej do wejścia na otwarty rynek pracy.

Inną formą aktywizacji zawodowej realizowanej przez MOPS w ramach prac społecznie użytecznych jest „Pomoc w domu” w ramach programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, ustanowionego uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. Celem programu jest wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych poprzez aktywizację osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.

W 2024 roku do prac społecznie użytecznych skierowano 6 osób (kobiety) zarejestrowane w PUP w Stalowej Woli jako bezrobotne bez prawa do zasiłku, które jednocześnie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w tut. MOPS. Z tej formy pomocy w pracach domowych skorzystały 2 rodziny.

Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych, wpisało się już na stałe w działania MOPS szczególnie, gdy jest realizowane w oparciu o partnerstwo z innymi podmiotami funkcjonującymi na terenie naszego miasta. Działania te odnoszące się zarówno do bezpośrednich adresatów pomocy społecznej jak i do środowiska lokalnego, mogącego dawać nieformalne wsparcie tymże osobom i rodzinom były kontynuowane w roku 2024 dzięki metodzie pracy środowiskowej – Organizowania Społeczności Lokalnej (OSL) i w oparciu o profesjonalną pracę pracowników socjalnych. Praca socjalna w ramach tej metody polega na uczeniu społeczności jak mogą sobie pomóc poprzez wykorzystanie otaczających ich zasobów najbliższego środowiska. We wszystkie działania zaangażowani są mieszkańcy, pracownicy MOPS oraz partnerzy. Jednym z elementów powyższego modelu są działania oparte na partnerstwie instytucji i osób, które swoim zasięgiem oddziałują na daną społeczność.

Wdrażanie OSL jako profesjonalnej usługi społecznej zostało rozpoczęte wśród mieszkańców bloku przy ul. Podleśnej 2 w 2014 r. Na przestrzeni kilku lat dzięki współpracy wielu instytucji, firm prywatnych oraz organizacji pozarządowych udaje nam się osiągać pozytywne zmiany w otoczeniu ulicy Poleśnej 2 i w społeczności lokalnej. Bardzo ważna jest także wciąż poszerzająca się sieć kontaktów i partnerów nieformalnych. Każdy z partnerów zna specyfikę i główne problemy mieszkańców terenu objętego działaniami w ramach organizowania społeczności lokalnej. Dzięki aktywnemu włączeniu ich do współpracy możliwe było przeprowadzenie wielu inicjatyw skierowanych do lokalnej społeczności.

Wszystkie działania jakie zostały zrealizowane w ramach organizowania społeczności lokalnej w 2024 roku w dużej mierze były zainicjowane przez mieszkańców obszaru objętego działaniami organizatorów społeczności lokalnej (ul. Podleśna 2, ul. Sierpnia 22, ul. Kilińskiego 2, Osiedla Energetyków). Społeczność z wyżej wymienionych obszarów dostrzega z jakimi problemami musi zmierzyć się na co dzień i jest tego świadoma, dlatego też próbuje dokonać zmian, które z całą pewnością wpłyną na zmianę wizerunku lokalnego środowiska. Mieszkańcy chcą włączyć się w zaplanowanie wspólnej przestrzeni, stopniowo powiększa się ilość osób zainteresowanych wspólnym działaniem, czego dowodem jest wzrost aktywności podczas spotkań obywatelskich. Ludzie są bardziej świadomi tego, że muszą sami zadbać o własne interesy, bo tylko tak osiągną zamierzony cel. Miejscem, które sprzyja oddolnym inicjatywom mieszkańców oraz pracy ze społecznością lokalną jest Klub „Wesoła Gromadka”. Klub jest miejscem rodzinnych i sąsiedzkich spotkań rodzin polskich a po wybuchu wojny również ukraińskich.

Wdrażanie OSL przynosi również korzyści Gminie. Zalicza się do nich zwiększenie zaangażowania mieszkańców oraz ich odpowiedzialności zarówno za własne sprawy, jak i sprawy społeczności oraz Gminy. MOPS realizując środowiskową metodę pracy socjalnej staje się instytucją poszukującą skutecznych form pomocy, profesjonalnego działania, a przede wszystkim dostosowaną do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych. Rola MOPS zasadniczo uległa zmianie, z roli urzędu wypłacającego świadczenia, do roli aktora społecznego budującego kapitał społeczny. Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy pozytywną zmianę wizerunku i wzrost zaufania przedstawicieli innych instytucji, organizacji pozarządowych, a przede wszystkim sektora biznesowego oraz lokalnej społeczności. Firmy z terenu Stalowej Woli podkreślają, że podjęta współpraca jest dla nich bardzo ważna i wiąże się z korzyściami zarówno dla jednej jak i dla drugiej strony. Pomimo braku formalnego dokumentu (umowy, porozumienia o współpracy) organizatorzy społeczności lokalnej zawsze mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich partnerów ze świata biznesu.

W roku sprawozdawczym działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opierała się również na kontynuowaniu podjętych w 2012 roku zadań nałożonych na Gminę w ramach realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. System wsparcia rodziny w MOPS w Stalowej Woli szczególnie tych niewydolnych wychowawczo obejmuje profesjonalną pomoc ze strony pracowników socjalnych z Zespołu ds. pomocy rodzinie, poradnictwo prawne i psychologiczne, asystenturę oraz możliwość skorzystania z wsparcia Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy „TĘCZA”.

Zespół ds. pomocy rodzinie udzielał profesjonalnego wsparcia ze strony specjalistów rodzinom niewydolnym w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W 2024 r. objął swoim wsparciem **214 rodzin**. Praca z **41** rodzinami polegała zarówno na świadczeniu pomocy materialnej jak i wszechstronnej pracy socjalnej. Wyłącznie specjalistyczną pracą socjalną objętych było **173** rodziny m.in. z uwagi na zdiagnozowane dysfunkcje rodziny, w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty” itp.

Z pomocy asystenta rodziny w minionym roku skorzystało **44 rodziny (91 dzieci)**. W 2024 r. asystenci zakończyli współpracę z **18 rodzinami**.

Podkreślić należy, że realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada na Gminę, także obowiązek ponoszenia coraz wyższych kosztów w związku ze współfinansowaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej, które z roku na rok będzie wzrastało w związku z corocznym procentowym wzrostem udziału Gminy w partycypowaniu w tych kosztach (w 1 roku – 10%, w 2 roku – 30% natomiast od 3 roku – 50% kosztów). W 2024 roku na ten cel Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę **1 673 353,47** (w 2019 r. była to kwota 614 976,00 zł, w 2020 r. 786 419,00 zł, w 2021 roku - 823 078,00 zł, w 2022 r. – 1 146 91,98 a w 2023 r. –

1 224722,99). W 2024 r. w pieczy przebywało – **75 dzieci**, w stosunku do 2023 r. liczba dzieci wzrosła o dwoje.

W Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy „TĘCZA” w 2024 r. w zajęciach uczestniczyło łącznie **213 dzieci** w wieku od 6 – 16 lat w tym w Świetlicy „Tęcza” 94 dzieci natomiast w jej Filii 119 dzieci.

System oparcia społecznego obejmuje w Stalowej Woli nie tylko osoby bezrobotne czy nieaktywne zawodowo lub rodziny niewydolne wychowawczo, ale również osoby starsze i niepełnosprawne. Stalowowolscy seniorzy również mają w naszym mieście swoje miejsce, w którym mogą uczestniczyć w ciekawych zajęciach. W 2024 r. do Dziennego Domu SENIOR + uczęszczało łącznie **46 osób**. Najstarsza uczestniczka miała 95 lat natomiast najmłodszy uczestnik 66. Rozwadowski Klub Seniora działający w „Sokole” swoim wsparciem objął 14 uczestników.

Profesjonalną pracę socjalną osobom starszym świadczą pracownicy socjalni z Zespołu ds. pomocy osobom starszym. W 2024 r. obejmował on swoją opieką **485 środowisk**.

Osobom starszym i niepełnosprawnym MOPS oferuje różne formy wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez usługi opiekuńcze, wsparcie asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością czy też usługę sąsiedzka wraz z teleopieką.

Łącznie ze wszystkich ofert skorzystało **492 osoby**, w tym:

- usługi opiekuńcze - 221 osób, w tym 89 osób w ramach programu „Opieka 75+”(usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 8 osób w tym 3 dziecko ze zdiagnozowanym autyzmem.
- usługa sąsiedzka – 24 osób,
- usługa rehabilitanta - 1 osoba,
- opieka wytchnieniowa – 67 osób,
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – 35 osób,
- teleopieka – 136 osób,

Funkcjonujący przy MOPS Warsztat Terapii Zajęciowej swoją pomoc kierował w ubiegłym roku do **53 osób** niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Podstawowym zadaniem Warsztatu jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy na otwartym lub chronionym rynku pracy. Jakość i poziom oferty terapeutycznej, różnorodność metod i form rehabilitacji, indywidualizacja terapii, aktywizacja społeczna i zawodowa to podstawowe priorytety działania Warsztatu Terapii Zajęciowej.

MOPS nie pozostawił również bez wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych. W wyniku badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 r. ustalono, że opiekunowie osób niepełnosprawnych mają trudności w znalezieniu opieki na czas ich nieobecności związanej z różnymi sytuacjami życiowymi. Odpowiedzią na ich potrzeby okazał się Program „Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024”, który dawał możliwość skorzystania ze wsparcia w formie dziennej i całodobowej w opiece nad osobom niepełnosprawną. Z usługi opieki wytchnieniowej skorzystało **67** opiekunów niepełnosprawnych.

XV. WNIOSKI, ZAŁOŻENIA I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2024 był kolejnym trudnym i wymagającym okresem w pracy Ośrodka.

Pomimo wielu trudności i okresowego wzrostu zadań, Ośrodek realizował na wysokim poziomie wszystkie ustawowe działania, które jednocześnie odpowiadały na potrzeby mieszkańców. Mieszkańcy Stalowej Woli otrzymywali zarówno pomoc pieniężną w postaci zasiłków, jak również niepieniężną, obejmującą poradnictwo specjalistyczne i konsultacje - psychologiczne, rodzinne i prawne, pomoc usługową w miejscu zamieszkania, pracę socjalną, usługi świadczone przez ośrodki wsparcia, szeroką pomoc dla rodzin z dziećmi, a także seniorów.

Potrzeby i priorytety Ośrodka w bieżącym roku w dalszym ciągu będą warunkowane m.in. sytuacją geopolityczną. Wojna na Ukrainie, czas niepewności i szybkich zmian wpływa na poziom życia obywateli oraz ich kondycję psychiczną. W tych trudnych warunkach zewnętrznych, działalność Ośrodka wymaga sprawnej organizacji pracy, umiejętności szybkiego reagowania na zmiany, a także gotowości pracowników do nauki i realizowania nowych obowiązków. Ważną kwestią jest pogłębianie współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. w obszarze pomocy osobom z niepełnosprawnościami, w kryzysie bezdomności, dotkniętym przemocą domową czy problemami wychowawczymi.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej był i jest prowadzony na bieżąco przez Ośrodek monitoring problemów społecznych występujących w mieście, osób korzystających z pomocy na podstawie zgromadzonych danych, analiz i wskaźników, ale także diagnoza zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Te prognozy przekładają się na ukierunkowanie w pomocy społecznej na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, a przede wszystkim zabezpieczeniu środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej i zabezpieczeniu usług opiekuńczych oraz pobytu w dziennych domach pobytu. W naszym mieście utrzymuje się na wysokim poziomie liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej, a tym samym zwiększeniu ulegają środki samorządowe przeznaczone na koszty utrzymania tych osób. Dlatego też przy planowaniu budżetu na najbliższe lata, należy wziąć pod uwagę kwestię zwiększenia środków finansowych na opłatę pobytu osób w domach pomocy społecznej. Należy dodać, że koszt średniomiesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej jest nieproporcjonalny do wzrostu emerytur. Wysoki wskaźnik ilości osób przebywających w domach pomocy społecznej przy corocznych wzrostach kosztu pobytu powoduje duży wzrost wydatków w porównaniu do innych form pomocy.

Dbając o jak najdłuższe utrzymanie seniorów w ich środowiskach zamieszkania oraz zapewnienie im wszechstronnej pomocy, biorąc pod uwagę ich wiek, stan zdrowia oraz obniżającą się samodzielność MOPS nadal będzie udzielał wsparcia seniorom poprzez dalszą realizację Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” realizując dwa moduły programu oraz Program „Opieka 75+”. Środki finansowe na realizację zadań pozyskane zostaną z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego.

Drugą grupą osób, która będzie wymagała wzmożonych działań Ośrodka będą osoby z niepełnosprawnością. Ośrodek w dalszym ciągu będzie realizował Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Ponadto w dalszym ciągu realizowany będzie Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Program skierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w pomocy doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych

obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie.

Podsumowując Ośrodek planuje skupić swoją aktywność na najważniejszych potrzebach w zakresie pomocy społecznej, w tym w obszarze:

problematyki społecznej:

- zapobieganiu ubóstwu poprzez realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej i powiązanych aktów prawnych,
- wspieraniu i wzmacnianiu rodzin, w szczególności przeżywających trudności w zakresie prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zapewnienie wsparcia asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych specjalistów,
- pogłębianiu współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodzin, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz problemów uzależnień,
- kontynuowaniu współpracy z partnerami, np. Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie programów aktywizacyjnych dla bezrobotnych klientów Ośrodka,
- dalszej konsekwentnej rozbudowie poradnictwa specjalistycznego w obrębie poszczególnych działów i ośrodków wsparcia,
- prowadzeniu aktywnej polityki senioralnej oraz usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami, przy wykorzystaniu środków zewnętrznych,

Ponadto w ramach działań pomocowych będzie priorytetowo realizowana praca socjalna, gdyż tylko w takiej formie istnieje możliwość wzmocnienia klienta w jego pozytywnych działaniach.

W wybranych przypadkach praca socjalna będzie realizowana w oparciu o kontrakt socjalny, indywidualny program wychodzenia z bezdomności w stosunku do osób bezdomnych oraz projekty socjalne. W dalszym ciągu będziemy podejmować działania w ramach pracy socjalnej metodą środowiskowej pracy socjalnej. Szczególną formą wspierania klientów MOPS doświadczających tzw. wielokrotnego wykluczenia będzie działalność Klubu Integracji Społecznej.

Priorytetem będzie przy ciągłym wzroście kosztów utrzymanie na dotychczasowym poziomie funkcjonujących obecnie placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy oraz wspieranie ich w rozwoju na rzecz jeszcze lepszego funkcjonowania;

pracowniczym:

- zapewnieniu, w miarę możliwości, ciągłości zatrudnienia, zwiększenia poziomu wynagradzania,
- dostosowaniu liczebności i struktury zatrudnienia do nowych zadań, w szczególności z uwzględnieniem standardu zatrudnienia pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
- stałym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników,
- dbałości o bezpieczeństwo pracowników,
- przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu;

remontowo - inwestycyjnym:

- utrzymaniu, na nie pogorszonym poziomie stanu technicznego użytkowanych budynków i stanowisk pracy,
- bieżącym doposażaniem stanowisk pracy oraz czynnościach remontowych, poprawiających komfort i warunki pracy.

Pomoc społeczna podlega ciągłym przemianom stawiając przed pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nowe wyzwania w zakresie podejmowania działań aktywizacyjnych o charakterze pozamaterialnym, kierowanych głównie do klientów, u których występują problemy

z tytułu niezaradności życiowej i materialnej spowodowanej różnego rodzaju niepowodzeniami życiowymi, w tym bezrobociem, patologią, uzależnieniami (nie tylko od alkoholu), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.

Mając tego świadomość pracownicy MOPS w roku 2013 powołali do życia i zarejestrowali w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rzeszowie Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej "SPECTRUM", którego działalność statutowa wkomponowana jest w obszar działań pomocy społecznej. Funkcjonowanie Stowarzyszenia „SPECTRUM” daje możliwość aplikowania o środki w ramach konkursów zewnętrznych, w których nie mogą brać udziału bezpośrednio jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Należy jednak podkreślić, że pomoc społeczna we współczesnych realiach nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia – samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej, której ośrodek pomocy społecznej powinien być animatorem w środowisku lokalnym.

Przedstawione w sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli za 2024 r. liczne działania i inicjatywy, jakie podejmują pracownicy MOPS w Stalowej Woli wskazują jednoznacznie na to, że jako profesjonaliści staramy się nieustannie poszerzać wachlarz oferowanych mieszkańcom form pomocy przy jednoczesnym poszanowaniu godności każdego człowieka oraz wykorzystaniu zasad partycypacji społecznej. Niezwykle ważny jest dla nas odpowiedni dobór metod pracy oraz form pomocy tak, aby u osób zagrożonych wykluczeniem społecznym doprowadzić do pozytywnych zmian w ich życiu rodzinnym, społecznym czy zawodowym.

.....

(Dyrektor MOPS)

WYKAZ TABEL

1. Zatrudnienie pracowników w MOPS (str. 9).
2. Decyzje administracyjne w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (str.13).
3. Typy rodzin objętych pomocą MOPS (str. 14).
4. Powody przyznania świadczeń pomocy (str. 14).
5. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (str. 16).
6. Liczba osób i powody przyznania zasiłku stałego (str. 16).
7. Zasiłek okresowy z podziałem na powód jego przyznania (str. 17).
8. Realizacja zasiłku celowego (str. 18).
9. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” (str. 20).
10. Charakterystyka osób korzystających z usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi (str. 26).
11. Koszt pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej (str.37).
12. Charakterystyka rodzin dzieci uczęszczających do Świetlicy „Tęcza” i jej Filii (str.40)
13. Przestanki korzystania z pomocy występujące w rodzinach uczestników Klubu Integracji Społecznej (str.44).
14. Aktywność zawodowa uczestników Klubu Integracji Społecznej (str. 45).
15. Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez uczestników prac społecznie użytecznych (str.47).
16. Liczba osób korzystających z oferty Klubu Trzeźwego Życia w 2024 r. (str.50).
17. Charakterystyka uczestników WTZ ze względu na wiek (str. 64).
18. Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ wg schorzenia wiodącego (str.65).
19. Stopień niepełnosprawności uczestników WTZ (str.65).
20. Wydatki w zakresie zadań własnych gminy (str. 89).
21. Wydatki w zakresie dofinansowania do zadań własnych ze środków budżetu państwa (str. 90).
22. Wydatki w zakresie zadań zleconych (str.90).
23. Wydatki inne – Warsztat Terapii Zajęciowej (str. 91).
24. Pozostałe wydatki na realizację programów rządowych i projektów w ramach pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych (str. 91).